

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate: Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ameriška neznanka

Kakor vemo, je bil te dni ves svet pod vtisom izjave predsednika USA Roosevelta, ki je dejal, da so meje Amerike ob Renu, in je brez kakšnega prikrivanja napovedal, da bodo Zedinjene države v primeru, če bi bili evropski demokratični veleni napadeni od avtoritarnih držav, Franciji in Angliji priskočile na pomoč z oboroženo silo. Razume se, da je ta dogodek izzval v Evropi hud diplomatski preobrat, ki je zelo okrepil Francijo v njenem sporu z Italijo, v državah osi Rim-Berlin pa povzročil veliko ogorčenje pa tudi potlačenost.

Nobenega dvoma ni, da je predsednik Roosevelt v senatnem odboru za državno obrambo, ko je utemeljeval potrebo ogromnih izdatkov za oborožitev Severne Amerike, res tako govoril vsaj po bistvu, ker je bila ta izjava takoj v enakem besedilu sporočena vsemu svetovnemu tisku in do sobote, 4. februarja, ni bila zanikana, kljub temu, da je postala predmet hudih napadov nemške in italijanske javnosti na predsednika Roosevelta in na zunanjo politiko Zedinjenih držav sploh. Zato je bil svet tem bolj presenečen, ko je 4. februarja prinesel časopisje zanikanje predsednika Roosevelta, ki pravi, da tako ni nikoli govoril. Predsednik izjavlja, da je trditve, češ da je dejal: Ameriška meja je ob Renu »zavestna laž«. Zunanja politika Zedinjenih držav — tako izjavlja sedaj Roosevelt — je ostala neizpremenjena in se tudi v bodočnosti ne bo izpremenila. Amerika ne bo sklepala nobene zveze z nikomur. Roosevelt odklanja domnevo, da hoče pritirati svet do vojne. Amerika je samo za politično, gospodarsko in socialno neodvisnost vseh narodov in ne namerava gospodarsko bojkotirati Nemčije. Kljub temu, da se mora Amerika oboroževati, se bo slej ko prej prizadevala, da bi se oborožitev narodov zmanjšala.

Razume se, da je Rooseveltovo zanikanje svet presenetilo, kakor so ga pred enim tednom presenetile njegove odločne besede v prilog evropskim demokracijam. Zdaj bodo seveda vse stranke zopet iznenadene in svet bo moral, češče nočes, ugotoviti, da je v mednarodnem položaju ostalo vse pri starem. Spričo tega je zdaj pač vseeno, ali je Roosevelt res tako govoril, kakor pravi, da ni govoril.

Zanimivo je sedaj le, kakšni osebnosti in stvarni činitelji so povzročili Rooseveltovo zanikanje svoje prvotne izjave. Na vsak način se je pokazalo, da je v Ameriki še vedno zelo močna struja, ki navezuje svojo zunanjo politiko na uslagovitelja države Washingtona, ki je zapustil Amerikancem priporočilo, naj se načeloma ne vmešavajo v evropske spore. Kljub temu, da bi pristop Severne Amerike k demokratičnemu taboru Evrope pomenil ogromno okrepitev osi Pariz-London, pa bi po mnenju teh krogov bodoča svetovna vojna bila le prevelika nevarnost za Ameriko, ki mora računati tudi z Japonsko pa še z drugimi neznankami svetovnega položaja. Tudi velik del časopisja, če ne naravnost večina, je zavzela stališče proti Rooseveltovi prvotni izjavi, najbolj pa je bilo stališče predsednika omajano po izjavi bojnikov minule vojne, čijih predsednik je dejal, da meje Amerike niso v Evropi, ampak samo v Ameriki, ki se bo branila, če jo bo kdo napadel. Nikakor pa ne odobrava kakšne zhišterične imperialistične politike.

Največ vpliva pa je na Rooseveltov vsaj navidezni umik imela opozicija republikanske stranke, ki se pripravlja na volivno borbo. Opozicija pravi, da je Rooseveltova izjava potekala iz njegove težnje, da bi neuspel svoje socialne politike, ki se kaže v zopetnem velikem naraščanju brezposelnosti, popravil s tem, da s čim večjim oboroževanjem zaposli industrijo, zaradi česar je bilo treba ustvariti neke vrste vojno razpoloženje, ki bo seveda prinesla veliko dobička znanim magnatom, ki izdelujejo orožje in municijo ter so seveda zainteresirani na tem, da Amerika Franciji in Angliji proda čim več orožja. Republikanska stranka je v obeh zbornicah kakor tudi v javnosti takoj po Rooseveltovi izjavi začela veliko gonjo, ki predsednika Roosevelta dolži zveze z oboroževalno veleindustrijo, mu očita, da patriotična in demokratska čustva zgolj izrablja, da bi z njimi prikril polom svojih socialnih reform, in da že delj časa diktatorsko krši obstoječe zakone stroge nevtiralitete v evropskih sporih. Proti Rooseveltu pa so se oglašili tudi nekateri poslanci in senatorji njegove lastne stranke, ki predsednika svarijo tudi pred tem, da bi oborožil tihomorski otok Guam, ker bi po nepotrebnem izzval Japonsko.

Treba bo torej počakati nadaljnjega razvoja in razpleta notranjepolitičnega položaja v Ameriki sami, preden bo mogoče pravilno presoditi in vrednotiti stališče Zdrženih držav z ozirom na evropske spore. V Parizu Rooseveltovo zanikanje ni nikogar razočaralo, ker poznajo resnična ozadja, in ker vedo, da Amerika itak na noben način ne bo mogla ostati nevtiralna, če bi evropske demokracije bile napadene. Isto mislijo tudi v Angliji. Rooseveltovo zanikanje je torej doseglo nasprotni namen, ker je prvotno izjavo le še bolj utrdilo.

Romunska vlada napoveduje sporazum z Bolgarijo in Madžarsko

Bukarešta, 8. febr. AA. Rador. Nedavno imenovana nova romunska vlada je objavila proklamacijo, katere glavne točke so sledeče:

Nad štiri milijone državljanov se je odzvalo pozivu Fronte narodnega preporoda. Program nove vlade je sledeči: obramba in utrditev države potom vzdrževanja rednih odnosov s tujimi državami. Romunija nadaljuje z neomajno voljo politiko miru, pri čemur vodi računa o razpoklinah v mednarodnem življenju ter o stalnih in zvestih prijateljih. Romunija bo storila vse, da pospeši proizvodnjo in trgovinske zveze z velikimi za-

Popolno razsulo v Španiji

Preostala rdeča Španija se bo vdala brez boja

V Francijo se bo zateklo do 200.000 rdečih miličnikov

Pariz, 8. febr. TG. Poročevalec agencije Havas objavlja sledečo vest, ki je vzbudila v političnih krogih izredno veliko pozornost:

Po poročilih, ki so jih merodajni francoski krogi sprejeli iz vrst republikanskih voditeljev v Španiji, prevladuje vtis, da se politika »vztrajanja do zadnjega moža« dejansko ne bo več izvajala. Republikanski španski krogi so sami mnenja, da je postalo nadaljno bojevanje tudi v preostalem delu srednje Španije (okrog Madrida in Valencije) nemogoče, tako da na takšno resno nadaljevanje odpora nikjer več resno ne računajo. V rdečih vojaških krogih prevladuje skrajno temno in topo razpoloženje.

Francoski časopisi pravijo k tej vesti, ki je prišla iz uradnih virov, da bo republikanska vlada preostali del Španije, ki je trenutno še pod njeno oblastjo, prepustila generalu Francu brez bojev. Potemtakem bi bilo treba računati na skorajšnji konec državljanske vojne.

Franco bo zasedel Minorco

„Na znanje Angliji“

London, 8. februarja. AA. V angleških diplomatskih krogih potrjujejo, da je general Franco dal angleški vladi na znanje, da namerava zasedeti otok Minorco, pri tem pa da je poudaril, da mora biti ta zasedba čisto španska, izvedena brez vsake tuje pomoči. To je ono jamstvo, ki mu čisto naravno Velika Britanija, kakor tudi Francija, pripisujeta velik pomen.

Rim, 8. februarja. AA. DNB: Italijansko časopisje objavlja izjavo generala Franca, po kateri se španska državljanska vojna ne more končati brez brezpogojne predaje republikancev. To je najboljši odgovor vsem tistim, ki skušajo oslabiti učinek zmage nacionalistične Španije.

Razsulo je povzročila

plašljivost rdečih vodij, ki so prvi zbežali na varno

Miličniki obsojajo

razbojništvo komunistov

Hendaye, 8. febr. dl. Tok bežečih miličnikov, ki se čez francosko mejo umikajo v Francijo, se nepretrgano nadaljuje.

Verjetno bo do 200.000 rdečih miličnikov prešlo na francosko stran. Ta armada, ko ne bi bila moralno strita, bi se mogla še mesece in mesece z uspehom vojskovati proti Francu. Toda njeni voditelji, razni komunistični komisarji, ki so bili četam dodeljeni so že pred padcem Barcelone zbežali in iskali svoje rešitve v Franciji. To je čete tako demoraliziralo, da se tudi one niso hotele več vojskovati. Od predaje Barcelone dalje zaradi tega ni bilo nobenih večjih bojev. Rdeči miličniki sami pa obsojajo postopanje komunistov in anarhistov, ki na svojem brezglavem begu uničujejo in požigajo kar in kjer le morejo. Strast za uničevanje se kaže kot ena bistvenih lastnosti komunističnega vojskovanja. Zaradi tega je prišlo toliko gorja nad civilno prebivalstvo, ker so anarhisti in komunisti porušili pri svojem umiku cele naselbine, če so le utegnili.

Ogromne množine orožja

Čete, ki prehajajo čez mejo, vozijo s seboj ogromne množice orožja. Vidi se, da je bila katalonska rdeča armada naravnost razkošno opremljena z najmodernejšim orožjem, katerega se je miličnikom večji del posrečilo spraviti čez mejo. Pri prehodu vprašajo slehernega vojaka, ali se odloči za Franca, ali za koncentracijsko taborišče. Nekako polovica se jih javlja za narodno

Španijo. Te bodo preko Iruna poslali nazaj v Španijo, drugi pa odidejo v koncentracijska taborišča in bodo pozneje verjetno porazdeljeni po francoskih kolonijah. Civilno prebivalstvo, ki tudi še vedno dere čez mejo, pošiljajo globlje v notranjost. Pozneje ga bodo poslali nazaj v Španijo.

Francove čete brez posebne naglice zasedajo ostanek Katalonije.

Zdi se, da hoče vrhovno vodstvo Francove armade, da se čim več rdečih čet odteče v Francijo, ker bo na ta način narodni Španiji prihranjena skrb, kam z njimi.

V teku večerajšnjega dne so navarske divizije zasedle dolino reke Tera. Prav tako je bilo zasedeno mesto Olot, kjer je bilo veliko koncentracijsko taborišče za Francove somišljenike. Vojno poveljstvo tudi poroča, da se je na letališču pri Figuerasu posrečilo zažgati iz zraka 45 rdečih letal, ki niso imela več časa, da bi pravočasno zbežala v Francijo. V teku večerajšnjega dne je bilo zajetih 2325 miličnikov.

Gerona požgana

Barcelona, 8. febr. AA. Šele snoči je bilo mogoče popolnoma pogasiti požar, ki je divjal v Geroni. Mesto je skoraj popolnoma uničeno. Od lepih modernih zgradb so ostali le ožgani zidovi.

Pariz, 8. febr. dl. Francoska vlada javlja, da je 800 železniških voz in tovornih avtomobilov preslo čez mejo s španskim vojnim materialom. Zastopniki rdeče španske vlade bi radi, da se

material odpošlje v Marseille in od tod z ladjami v Valencijo. Med materialom je zelo veliko dinamita, ki bi zadostoval, da požene v zrak cela mesta. Francoski vojaški krogi pa se upirajo, da bi bil vojni material in orožje odposlano v Marseille.

Barcelona, 8. febr. AA. Nacionalne čete napredujejo zelo hitro proti Figuerasu, edinemu večjemu mestu Katalonije, ki se še nahaja v rokah republikancev. Nacionalisti so uničili vse mostove čez reko Flurio, tako da morajo nacionalne čete povsod graditi pontonske mostove. Nacionalistična artiljerija je začela streljati na Figueras.

Burgos, 8. febr. AA. Havas: Nacionalne čete so zasedle mesto Banosal, ki leži 17 km severno od Gerone.

Poziv Baskom, naj se vrnejo domov

Barcelona, 8. febr. b. Po padcu Seo de Urgel so prikorakale nacionalistične čete z godbo in zastavami na mejo republike Andore. Predstavniki narodne vojske je takoj stopil v stik s predstavniki Francije, ki so se v imenu republike Andore razgovarjali glede evakuacije beguncev, ki se nahajajo v republiki Andori in ne morejo v Francijo. Ta pogajanja so se ugodno končala.

General Franco je iz Burgosa poslal poziv Baskom, ki so se borili na republikanski strani, naj se vrnejo v domovino ter jim sporočil, da se jim ne bo nič zgodilo. Na odgovornost bodo pozvani le voditelji, ostali borci se lahko takoj vrnejo v domovino. Poziv generala Franca je imel velik odziv in se je vrnilo v nacionalno Španijo že nekaj sto republikanskih vojakov in civilstov.

Tako prevažajo rdeči španske umetnine v Francijo.

Bonnet o Španiji

„Francija ne želi, da bi bila Španija deljena“

Franco dovolil povratek beguncem

Pariz, 8. febr. AA. Havas. Glavni govornik pri snočnji razpravi v francoskem senatu je bil zunanji minister Bonnet, ki se je dotaknil v svojem govoru vseh zunanjepolitičnih vprašanj. Glede španskega vprašanja je dejal:

Francija je leta 1936 izjavila, da se ne bo vmešala v notranje zadeve nobene tuje države. Francija je to svojo izjavo držala. Španija ostane za nas tranzitna država za naše posesti v Afriki ter zaradi tega ne bomo dovolili, da bi katerakoli država spravila v nevarnost neokrnjenost Španije. To isto izjavo je dala tudi nacionalna španska vlada, ki je izjavila, da bo za vsako ceno branila neodvisnost države ter ne bo dovolila nobeni tuji državi pravic, ki bi zmanjševale njeno ozemlje. Anglija in Italija sta v svojem sporazumu naglasili, da nimata nobenih napadalnih ali osvajalnih namenov v Španiji. Isto velja za španske otoke in kolonije. Angleška vlada je pojasnila svoje stališče, ki nam je znano in ki je istovetno z našim stališčem. Francija ne želi ničesar drugega kot to, da drugi spoštujejo dano besedo enako, kakor jo spoštuje Francija. Naše sedanje in bodoče stališče je torej to, da iz vsega srca želimo, da pomagamo Španiji ter ublažimo njeno trpljenje in rane, zadobljene v toku teh strašnih let meščanske vojne. Niti trenutek Francija ne želi, da bi bila Španija razdeljena, temveč nasprotno vroe želi, da se Španija in njeni sinovi zedinijo v neodvisni domovini.

Vprašali smo vlado nacionalne Španije, ali je pripravljena, da ponovno sprejme begunce, posebno žene, otroke in starce, ki so pribežali v Francijo. Minister za zunanje zadeve nacionalne Španije general Jordana je dal senatorju Leonu Berardu zadovoljiv odgovor. Vrnitev teh beguncev v Španijo bo znatno olajšalo delo francoske vlade pod pogojem, da bo tudi španska vlada gojila čut usmiljenja ter odpustila z amnestijo beguncem kazni.

„Anglija - Francija - Amerika so tri demokratske države z ogromno materialno sito“

Francija vzdržuje z Anglijo in Zedinjenimi državami odnose pristranske prijateljstva. Ti odnosi so boljše kakor kdajkoli prej. Odnosaji med Francijo in Anglijo se lahko imenujejo odnosi popolnega zaupanja z željo za stalnim sodelovanjem. Francoska in angleška diplomacija složno delata, ker so interesi francoskega in angleškega imperija na vseh kontinentih identični. To je potrdil tudi Chamberlain v angl. parlamentu ter Chamberlainovim besedam nimam ničesar dodati.

V teku zadnjih dni smo bili v najtesnejših stikih z ameriško vlado. Ameriška vlada je zelo dobro razumela stališče francoske vlade in njeno delovanje na mednarodnem polju. Amerika, Anglija in Francija so tri demokratske države z ogromno materialno in moralno silo, ki se dobro zavedajo, da jim nobena druga država ne more vsiliti svoje nadvlade. Prija-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dunajska vremenska napoved: Še jasno in hladno, nato se bo pooblačilo z milim vremenom. Zagrebška vremenska napoved: Jasno, stalno in zmerno hladno.

Zemunska vremenska napoved: Po večini po vsej državi jasno. V dolinah in kotlinah megla. Zmeren mraz.

Politični zapiski

Posvetovanja pri dr. Mačku

»Hrvatski Dnevnik« od 8. svečana prinaša poročilo od 7. febr. o posvetovanjih pri predsedniku HSS dr. Mačku ter pravi: »Danes je prišel v Zagreb narodni zastopnik dr. Juraj Šutej. Dopoldne je bila pri predsedniku dr. Mačku konferenca, ki so na njej obravnavali politični položaj. Predsednik dr. Maček je ob tej prilici izmenjal svoje mišli z narodnimi zastopniki inž. Avgustom Košutičem in dr. Jurjom Šutejem. Ob 5. dopoldne se je konferenca v stanovanju predsednika dr. Mačka nadaljevala. Narodni zastopnik dr. Juraj Šutej bo odpotoval v Belgrad, kjer se bo sešel z voditelji združene opozicije in bo z njimi obravnaval preostala politična vprašanja. Na teh razgovorih bodo pretresali mnogo političnih vprašanj.«

»Narodni kulturni klub« v Zagrebu

Belgrajsko »Vreme« poroča iz Zagreba 7. febr., da je bil konec grudna v Zagrebu ustanovljen »Narodni kulturni klub«, ki je dne 7. februarja imel svojo elavno sejo v čast 20. letnici Jugoslavije. »Vreme« pravi v svojem poročilu: »Člani tega kluba so kulturni delavci jugoslovanske orijentacije. Seja je bila v klubovih prostorih. Predsednik kluba g. dr. Živko Petrič, odvetnik in znani javni delavec, je začel sejo z govorom, ki je v njem obrazložil, zakaj je bil kulturni klub v Zagrebu ustanovljen. Naglasil je zlasti klubove cilje, med katerimi je najvažnejša naloga, krepiti idejo narodnega in državnega edinstva in braniti jugoslovanske misli.« Nato sta še govorila g. Tugomir Alaupović in g. Vladimir Predavec. — V Belgradu je bil konec lanskega leta ustanovljen »Srbski kulturni klub«, ki ima nalogo v okviru jugoslov. misli krepiti srbske tradicije in plemenite lastnosti srbskega naroda.

»Balkan« piše o spremembi vlade

Znani belgrajski list »Balkan«, ki smo se z njim že pečali zaradi njegovega pisanja, tudi piše o Cvetkovičevi vladi. Zgolj v informaciji naj navedemo nekaj stavkov: »Nasprotniki dr. Stojadinovića bi radi javnosti vsilili tolmačenje, kakor da bi bila ta politična formacija (JRZ) omajana. Vendar ne more biti niti govora o tem, da bi se to zgodilo. Vsekakor ne more biti niti besede o kakih intrigah, ker je kriza imela docela parlamentaren razvoj. Razvoj krize je bil popolnoma normalen in je bila rešena potem, ko sta bila konzultirana Cvetkovič in Stojadinović kot šef JRZ ter predstavnik parlamentarne večine. Sama naglica, kako je bila kriza rešena, nam pravi, da ni bilo razdvojenosti in da glede sporazuma s Hrvati vlada enodušnost pri vodilnih činiteljih JRZ, brez katerih se ne da rešiti nobeno, pa tudi ne to vprašanje.« — Vsek list ima sicer pravico zavzemati svoje stališče do dnevnih dogodkov, zlasti, če so ti dogodki tako velike važnosti, vendar bi bilo boljše, ko bi se list »Balkan« vzdržal takega načina razlaganja, iz katerega bi mogel kdo sklepati, da bi bil list glasilo JRZ. Njegovo nedavno pisanje o hrvatskem vprašanju mu jemlje legitimacijo postavljati se na stališče JRZ.

Kako poroča »Delavska politika«

To žalostno markistično glasilo je moralo kajpada poročati tudi o novi vladi. Pri tem si je dovolilo zapisati, da so v tej novi vladi »brez delokroga« ministri Snoj, Kulenović, Maistrović in dr. Miljuš. Ti ministri sicer res nimajo svojega resora, kakor se to pravi. Toda kljub temu niso brez delokroga, kakor bi rada dopovedala »Delavska politika«. Takoj prvi dan je predsednik vlade vsakemu ministru brez listnice določil poseben delokrog ter jih pozval na naglo delo. Zato naj »Del. politika« ne boli glava!

Boj za ravnateljstvo Pokojninskega zavoda v Zagrebu

Kakor poročajo zagrebški listi, je bila 6. febr. zvečer seja upravnega odbora Pokojninskega zavoda v Zagrebu, kjer bi bili morali izvoliti ravnatelja in njegovega namestnika. Bila sta dva kandidata: dr. Ante Pavlović in dr. Zlatan Ružić. »Hrvatski Dnevnik« poroča: »Hrvatska skupina, ki jo sestavlja pet članov upravnega odbora, je glasovala za dr. Pavlovića, druga skupina pa za dr. Ružića. Po razpravi je bil izvoljen dr. Pavlović, ki je bil izvoljen za ravnatelja, ko bi bil pristal na kandidaturu svojega namestnika (Matjašića), kar pa je odklonil.«

Jugoslovanski Jude med seboj

V Zagrebu izhajata dva judovska cionistična lista. Zveza cionistov Jugoslavije izdaja svoje glasilo »Zid«, mlada cionistična judovska organizacija, ki jo vodi Vladimir Zabolinski, pa izdaja »Hebrejsko Tribuno«, katere sedaj ostro prijemlje staro organizacijo, češ da ni nič storila za preganjanje Jude. Tako le jo popisuje: »Stari cionisti čutijo, da so docela odrekli in da so se nepopravljivo kompromitirali v očeh hebrejskega naroda. V polnem jeku hebrejske narodne nesreče stara organizacija, ki se izdaja za legitimnega zastopnika hebrejskega naroda, ni prav nič storila za svoj narod. Vsek katoliški in anglikanski duhovnik, ne hebrejski politiki, učenjaki, literati in vsakdo, ki nekaj pomeni, vsi ti so več storili za hebrejstvo, kakor pa stara cionistična organizacija, ki jo je Weizmann sestavil iz hebrejskih bogatašev, kateri pa sedaj panično zapuščajo hebrejstvo. Stari cionisti so sami sebe nadkrilili v jalovosti in nespodobnosti.«

Pribečičevo »Seljaško Kolo«

Brat rajnega Svetozarja Pribečiča Adam Pribečič izdaja že 5 let v Zagrebu svoj ljudski list »Seljaško Kolo«, ki se je pred vojno imenoval »Srbsko Kolo«. Ta list, ki je namenjen srbskim kmetom, ki žive na Hrvatskem, ima med drugim nalogo podpirati politiko Adama Pribečiča in SDS na Hrvatskem. Kako zaslonbo pa ima ta list sedaj med srbskimi kmeti v hrvatskih krajih, je najbolj razvidno iz oklica, ki ga je izdal izdajatelj tega lista, ki pravi: »Pred vojno je list »Srbsko Kolo« imel 6400 naročnikov, med katerimi pa jih ni bilo v vsem letu niti 100, ki ne bi bili naročniki pravčasno poslani... Letos pa je morala uprava v zadnjih 6 mesecih ustaviti že 1000 naročnikom pošiljanje lista in bodo morali še naprej ustavljati, ker ljudje ne plačajo...« Izdajatelj prosi somišljenike, naj namesto naročnine vsakdo na leto pošlje vsaj 100 dinarjev, da se bo mogel list obdržati. To je slabo znamenje za politično moč te stranke med srbskimi kmeti v Liki.

Vlada ima zagotovljeno večino poslancev

Novi politični zakoni — Vlada pripravlja deklaracijo za sporazum — Skupščina se snide prihodnji teden — Opozicija se posvetuje

Belgrad, 8. febr. m. Vlada predsednika vlade in notranjega ministra Dragiša Cvetkovića se je takoj lotila obsežnega dela ter je snoči imela svojo prvo sejo. Iz poročila, ki ga je časnikarjem po končani vladni seji podal gradbeni minister doktor Krek, je razvidno, da vlada posveča vso svojo pozornost državnemu proračunu. Zaradi tega je tudi pooblastila finančnega ministra Đuričića, da proračunski predlog takoj predloži skupščini skupno s predlogom finančnega zakona. Proračunski predlog za leto 1940-1941 je izdelala v glavnem že prejšnja vlada. Sedanja vlada je zaradi neznanega časa, ki ga ima na razpolgo, napravila samo majhne spremembe.

V finančnem zakonu bo vlada po izjavi dobro obveščenih krogov zaprosila narodno predstavništvo za pooblastila za nove politične zakone. Te zakone bo predsednik vlade Cvetkovič napovedal v deklaraciji, s katero se bo vlada predstavila senatu in skupščini.

Za vladno deklaracijo kakor tudi za izjavo predsednika vlade vlada v vseh krogih veliko zanimanje. V vladni deklaraciji bo poleg drugih še narečenih vprašanj tudi vprašanje sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. To je problem, s katerim se poleg sedanjega predsednika vlade in še štirje njegovi tovariši motivirali ostavko na svoje položaje v prejšnji Stojadinovičevi vladi. Zaradi odločnosti, s katero se je sedanja vlada lotila reševanja tega najtežjega notranjepolitičnega vprašanja, so vlado vsi krogi najtopleje pozdravili.

Po poročilih, ki prihajajo v Belgrad iz tujine, je razvidno, da je tudi tujina pravilno ocenila spremembo v vodstvu državnih poslov pri nas ter simpatično gleda na imenovanje nove vlade in upodari, da je nova vlada prišla iz čisto notranjepolitičnih potreb, zaradi notranje konsolidacije države same.

Švicarski list o spremembi vlade v Jugoslaviji

Ugledni »Journal de Genève« prinaša z ozirom na izmenjavo jugoslovanske vlade članek, v katerem izjavi sledeče misli:

Slovenci in Muslimani so se 1. 1935 pridružili dr. Stojadinoviću ter ga podprli pod pogojem, da se doseže sporazum s Hrvati. Niti Slovenci, niti Muslimani ne bi mogli dolgo podpirati politike, ki bi odlašala ali celo preprečevala prijateljsko antano s Hrvati, ali pa začela proti njim celo nasilno politiko, ker bi to moralo privedi državo v političen razkol in razpad. Govor bivšega ministra Kujundžića, ki je napovedal oster kurz proti Hrvatim, je bil samo povod, da so Slovenci in Muslimani zapustili vlado dr. Stojadinovića. Sicer pa je bila izmenjava dr. Stojadinovića vlade neizogibna že po volitvah 11. decembra. Takrat se je namreč očitno pokazalo, da ljudstvo v vsej Jugoslaviji želi po veliki večini politiko, ki bi v najstriežih možnih mejah zadovoljila Hrvate. Tega mnenja je bil tudi sedajni predsednik vlade g. Cvetkovič, da imajo namreč Hrvati pravico, da se izpolnijo njihove zahteve, če niso v nasprotju z obstojem države.

Na vsak način se začne v Jugoslaviji novo politično razdobje, ki je potrebovalo novih moč. Kakšen je v sedanjem trenutku program dr. Mačka, ni znano. Dandaj je bil na stališču, da mora Hrvatska dobiti popolno politično in teritorialno avtonomijo hrvatskih dežel, ki bi bile zvezane z državnim središčem samo po zunanjih politiki, skupni armadi in skupnih finančnih. Zdi se pa, da v sedanjem trenutku ni postavil takih visokih ciljev, za gotovo pa se ve samo to, da je tudi na hrvatski strani dobra volja, da se sporazum doseže. Vlada Cvetkovića ima zelo delikatno in gotovo ne lahko nalogo, bo pa po vsej priliki samo pripravljala pot do trenutka, ko bi se po izpolnitvi nekaterih neobhodnih pogojev pričel trenutek, ki bi zahteval nov režim in novo vodstvo za končno ureditev hrvatskega vprašanja. Hrvati niso še zavzeli nobenega določenega stališča, toda sporazum počiva na vsak način v njihovem arcu kot iskrena želja, da se uresniči prej ali slej kot uraden in končno veljaven dokument.

Dr. Korošec častni meščan celjski

Belgrad, 8. febr. m. Pod vodstvom celjskega župana in poslanca g. Miheličiča je danes dopoldne celjski mestni svet: poslanec g. Bitenc, veletrgovec gosp. Strmečki in g. Prelog izročili predsedniku senata dr. Korošcu umetniško izdelano diplomu častnega meščanstva mestne občine celjske. G. Miheličič se je ob tej priliki dr. Korošcu zahvalil za ves njegov trud in za skrb, ki jo je vedno izkazoval celjski mestni občini, posebno pa še velikemu Celju. V znak priznanja za vse njegove zasluge za razvoj celjskega mesta je dr. Korošec celjski mestni odbor na svoji redni seji 24. junija lanskega leta izvolil za častnega meščana. G. Miheličič je dr. Korošca še naprosil, naj bi ostal Celju še nadalje tako naklonjen kakor doslej.

Dr. Korošec se je odposlanec celjske mestne občine najprej zahvalil za izvolitev častnega meščana, nato pa je izjavil, da bo tudi v bodoče storil za Celje vse, kar bo v njegovi moči.

Belgrajske novice

Belgrad, 8. febr. m. V prostorih Glavne zadrzne zveze je bila včeraj pod vodstvom predsednika dr. Korošca seja Glavne zadrzne zveze. Na seji so se pretresala tekoča vprašanja.

Belgrad, 8. febr. AA. Trgovinski minister Jevrem Tomić je sprejel danes dopoldne v svojem kabinetu zastopnike trgovinskih in industrijskih zbornic, ki se muje v Belgradu na drž. konferenci.

Belgrad, 8. febr. AA. Nj. Vel. kralj in Nj. kr. Via. knez namestnik Pavle sta danes ob 11.30 dopoldne prisostvovala cerkveni slovesnosti za obeltnico smrti dandanskega kraljevića Nikolaja. Slovesnost je bila v dvornem hramu na Dedinju. Udeležile so se je tudi dvorne dame in civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Belgrad, 8. febr. AA. Na vabilo zveze bivših italijanskih bojevnikov in vojnih invalidov so prebili bivši jugoslovanski bojevniki, organizirani v društvo vojnih invalidov, v zvezi prostovoljcev in bivših bojevnikov ter v društvo rezervnih častnikov in vojakov pet dni v Italiji kot gostje bivših italijanskih bojevnikov.

Cvetkovičeva vlada kot vlada JRZ bo delala s skupščino, izvoljeno dne 11. decembra. Kakor je bilo od vsega početka pričakovati, vlada uživa toplo zaupanje pri večini poslancev. To se je pokazalo včeraj pri volitvi predsednika verifikacijskega odbora. Izvoljen je bil Cvrkič. Za njegovo izvolitev sta glasovala tudi oba opozicijska poslanca v odboru, dr. Tupanjanin in dr. Lazica Marković. S tem je opozicija dokazala, da ji je sedanja vlada simpatična in da jo bo pri reševanju hrvatskega vprašanja v polni meri podprla.

Razmere v skupščini so se od včeraj do danes neprimerno zboljšale. Včeraj je bil eden naj-

Hrvatski listi o novem položaju

Vse časopise v državi in zunaj države se obširno bavi z novim stanjem v naši državi. Nas najbolj zanima, kaj sodijo hrvatski listi, ker je pač hrvatsko vprašanje vzrok, da se je politično stanje zasukalo.

Mačkovo glasilo: Za Cvetkovičem je večina!

»Hrvatski Dnevnik« od 8. svečana prinaša politični uvodnik, ki v njem prehaja od dr. Stojadinovića na Dragiša Cvetkovića ter med drugim pravi: »... Po volitvah je dr. Stojadinović začel tako nastopati, da se je jasno videlo, da hoče zlomiti hrvatski narodni odpor na isti način, ki pa se ni posrečil niti drugim pred njim... Kmalu pa se je pokazalo, da je njegova moč precej manjša, kakor je sam mislil. Proti njemu je stalo strnjenih 1.360.000 priznanih glasov, ki so bili oddani za Mačkovo listo. Nato so se poleg drugih

živahnijih dnevnih, kar jih je bilo zadnji čas v skupščini, danes pa vlada povsod mir. Poslanci so bili še vedno prav tako polnoštevilno zbrani v svojih klubskih prostorih ter trezno presojali notranjepolitični položaj. Število poslancev, ki bodo vlado podpirali, je od ure do ure večje. V skupščino je prišlo med poslance tudi več ministrov, med njimi ministri Snoj, Pantlić, Rajaković, Altiparmaković, inž. Bešlić in drugi. V svojih kabinetih sprejemajo poslance in senatorje predsednik vlade Cvetkovič, prometni minister Spaho in gradbeni minister Krek.

Dan sestanka skupščine še ni določen. Ko bodo izvršene vse priprave za volitve stalnega skupščinskega predsedstva, bo sejo sklical predsednik verifikacijskega odbora Cvrkič. Po izvolitvi skupščinskega predsedstva bo predsednik vlade pred parlamentom podal svojo deklaracijo. To bo najbrž prve dni prihodnjega tedna.

O položaju, ki je nastal po imenovanju nove vlade, je danes razpravljalo tudi vodstvo srbijanske združene opozicije. Sestanek je bil na stanovanju Joce Jovanovića. Sestanku je prisostvoval dr. Mačkov poslanec, prvak bivše HSS dr. Šutej, ki je imel včeraj daljši razgovor v Zagrebu z dr. Mačkom.

odmaknili od njega tudi zastopniki muslimanov in Slovencev, torej zastopniki tistih volivcev, ki Stojadinovića nikdar niso priznavali za svojega vodjo in ki so pri volitvah glasovali za ljudi svojega posebnega zaupanja. A ti ljudje niso nikjer nastopali kot centralisti. Ko bi se bili od Stojadinovićeve notranje politike odmaknili samo slovenski in muslimanski zastopniki v vladi, bi bil dr. Stojadinović še ostal v matematični manjšini... Če je sam sebi dosleden, mora priznati potrebo drugih kombinacij.

Namesto dr. Stojadinovića je prišel na čelo vlade Dragiša Cvetkovič, ki še ni dal izjave o svoji prihodnji politiki ter je le opozoril na utemeljitev odstopa... Dragiša Cvetkovič, Spaho in Krek so utemeljili svoj odstop z dejstvom, da je treba urediti sporazum s Hrvati, kar pa je ovirala sestava prejšnje vlade... Sedaj nastaja vprašanje, kako se bo večina volivcev držala do te obljube. Gotovo je, da tistih 1.360.000 glasov za listo dr. Mačka nikakor ni nasprotnih popolni spremembi, kaj šele omiljenju Stojadinovićevega kurza do Hrvatov. Prav tako je gotovo, da temu ne bodo nasprotovali Spahovi muslimani in Koroševi Slovenci. To pa pomeni že večino volivcev, če bi tudi ne všli tisti, ki se na nje sklicuje Dragiša Cvetkovič in njegovi srbski tovariši. S tem smo hoteli ugotoviti: Ko bi dr. Stojadinović hotel poskušati preprečiti, da bi se kakor koli ublažile njegove metode, bi bil takoj v nasprotju z večino volivcev. Kot politik ve, da nima izbire.

Kako pa se bo držala sedanja skupščinska večina? Zdi se, da je bila po odstavki dr. Spaha in tovarišev presenečena ter se ni takoj znašla. Mislimo pa, da se bo kmalu znašla ter da bo podpirala novega ministrskega predsednika, ki je že sedaj dobil večino v verifikacijskem odboru. Cvetkovič, ki želi delati s skupščino, bo v njej imel tudi večino.

»Obzor« napoveduje novo politično dobo

Zagrebški »Obzor« od 7. svečana v političnem članku naglašja, kako si je Stojadinović pod vplivom svoje okolice zadnje čase odtujil javnost. Ako je hrvatska javnost zadovoljna z odhodom Stojadinovićevega režima, je gotovo, da tudi srbska javnost v veliki večini ne žaluje za njim. Dr. Stojadinović je vsak dan bolj sam sebi odtujen vedno več političnih delavcev ter vedno širše plasti ljudstva tudi na srbski strani. V sami vladi se je obkrožil z ozkim krogom svojih ljudi, ki so sedaj izpadli iz nove vlade. Ti politični ljudje niso predstavljali prav nikogar v našem političnem življenju. Ziveli so v senci Stojadinovićevega režima. Dr. Stojadinović je oddaljeval od sebe tudi tiste ministre v svoji bivši vladi, ki so po svojem pomenu bili politični činitelji. V kakih odnosih je bil z dr. Korošcem, se je prvič javno pokazalo, ko je dr. Korošec odstopil. Motivacija odstopa Cvetkovića in tovarišev je še jasneje pokazala, da Stojadinović nima zaslonbo v nobenem ministru, ki ima kak politični pomen. Tako je Stojadinović ostal osamljen sredi male skupine prijateljev...

Izjava predsednika vlade Cvetkovića je imela simpatičen odmev v javnosti, ki sedaj pričakuje, kakor je rekel dr. Maček časnikarjem, da bodo besedam sledila dejanja. Toda na 20. leto hrvatsko skušnjo, ki je nepobito potrdila, da se hrvatsko vprašanje ne da spraviti z dnevnega reda, ter na izjavo novega predsednika Dragiša Cvetkovića, kakor tudi na zadržanje ministrov gg. dr. Spaha in dr. Kreaka kot predstavnikov dr. Korošca je treba pričakovati, da smo stopili v novo politično razdobje, ki ga v današnji številki napoveduje tudi »Slovenec«. Čas bo kmalu pokazal, kaj nam prinese nadaljnji razvoj političnega položaja. Ni se treba zartiti v kako sklepanje in napovedovanje, vendar vsi pametni ljudje vidijo, da je treba kreniti na nova pota in da ni več mogoče izgubljati časa.

Bonnet o Španiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

teljstvo teh treh držav ni naperjeno proti nikomur ter ima namen ohraniti mir in svoboden razvoj delavnosti narodov.

Nato se je Bonnet dotaknil onega dela Hitlerjevega govora, ko je Hitler dejal, da nacionalni socializem ni izvozno blago in da Nemčija nima razloga vojskovati se z drugimi državami, posebno pa z demokratičnimi. Mi s svoje strani, je dejal Bonnet, istotako lahko rečemo, da demokratske države niso sovražne razpoložene napram nobeni drugi državi, bilo veliki ali mali, še manj pa mislijo na neki oborožen napad.

Prišel je čas junaških naporov

Franciji ni potrebno voditi vojne, vendar pa želi ohraniti svoje dosedanje ozemlje, pri tem pa še nadalje voditi svoje poslanstvo naprej. Francija pa mora ostati pri tem močna. Tega se moramo zavedati pri vseh diplomatskih pogajanjih, ki jih vodimo z drugimi državami. Prišel je čas junaških naporov.

Prats de Mollo, 8. febr. AA. Z zavzetjem mest Ripoli in Olot je presekana ena od dveh poti republikanski vojski, ki se še vedno upira v Kataloniji.

Slovenski senatorji in poslanci v počastitev pokojnega škofa dr. Gnidovca

Belgrad, 8. febr. m. Slovenski senatorji in poslanci so namesto venca na grob pokojnega škofa dr. Fr. Gnidovca med seboj zbrali vsoto 3000 din ter so poklonili denar za potrebe škofljanske školije. S tem so hoteli počastiti spomin moža, ki je izgorel v požrtvovanju za svoje vernike na jugu naše države.

Sprejemi pri predsedniku vlade

Belgrad, 8. febr. AA. Ministriški predsednik in notranji minister Dragiša Cvetkovič bo sprejemal senatorje in narodne poslance v ponedeljkih, torkih, četrtnih in sobotah od 11 do 13, ostale pa ob eredah in petkih od 11 dalje. Te sprejemi senatorjev, narodnih poslancev in ostalega občinstva bodo v notranjem ministristvu. (Iz kabineta ministrskega predsedništva.)

Osebnosti

Belgrad, 8. febr. m. S kraljevim ukazom je postavljen za okrožnega sodnika v Novem mestu Josip Zorko, dosedajni starišina na okrajnem sodišču na Vranskem; za starišino okrajnega sodišča na Vranskem Rudolf Ročnik, sodnik okrožnega sodišča v Celju.

Belgrad, 8. febr. m. S kraljevim ukazom so postavljeni pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani v 6. skup.: za višjega kontrolorja Anton Šiljanec, doslej v prometno-komercialnem oddelku s sedežem v Zidanem mostu; za višjega kontrolorja v prom.-komerc. oddelku Janez Košir, sedaj na postaji Ljubljana-Siška in za višjega kontrolorja na postaji Maribor-Studenci Rudolf Jeretin, doslej na postaji Velenje. Dalje so premeščeni h glavni carinarnci v Ljubljano: za višjega carinekega kontrolorja 6. pol. skup. Vladimir Arko, carinski inspektor na carinarnci 2. razr. v Pagu, na carinarnci v Pagu za carin. inspektorja 6. skupine Franjo Lah, višji carinski kontrolor iste položajne skupine na centralni carinski blagajni v Ljubljani Upokojeni so sledeči učitelji-učiteljice: Avgelija Hrstnik v Gornjem Logatcu, Marija Sadar-Kleinmajer v Ljubljani, Evgen Nadž v Domanevcih.

Smrt moža, ki je povzročal revolucije... Kako je živel in deloval petrolejski kralj Deterding

»Slovenec« je pred nekaj dnevi med kratkimi vestmi poročal o smrti največjega petrolejskega kralja, Henrika Deterdinga. Naslednji članek bo pojasnil pomen tega moža za razvoj sodobnega gospodarstva in sodobnega mednarodnega življenja.

»Sir Henry Deterding je zadnjih 20 let veljal za najmočnejšo osebnost na polju petrolejske industrije. Bil je človek s svetovnim razgledom in s redkimi organizacijskimi darovi, neustrašen delavec, neustrašen borec. Mož, ki ni poznal nobenega kompromisa.« S temi besedami je pokojnega petrolejskega velikan opisal predsednik največje protivne petrolejske družbe, namreč Walter Teagel, predsednik »Standard Oil«.

Kapitanov sin

Kar naenkrat se je kot komet dvignil iz temnega nepoznanega ozadja in do svojih smrti sijal kot ena največjih, če ne največja osebnost sploh, v sodobnem svetovnem gospodarstvu in v sodobni svetovni politiki. Življenje tega moža je v mnogih pogledih zanimivo. Deterding

izhaja še iz starega rodu gospodarskih ljudi, ki so prišli naprej z lastnimi sredstvi brez tuje pomoči, ki so računali le na lastne moči in na lastne sposobnosti ter so se sami dvignili v največje višine.

Deterding je bil sin nizozemskega ladijskega poveljnika. Obiskoval je srednje šole ter so ga namenili za mornarja. Toda do morja ni imel veselja. Vstopil v banko kot navaden uradnik, toda njegove sposobnosti so ga potisnile v ospredje in ga je neka nizozemska trgovska družba poslala na nizozemski otok Javo, kjer je imela svojo podružnico. Prestavitel v Javo je bila velika preokretnica njegovega življenja. Tamkaj je prišel v osebnost stik z ravnateljem nizozemske petrolejske družbe, ki je na Javi izkoriščala nekaj petrolejskih vrelcev. Ta ga je vzel v svojo službo, ga kmalu postavil za nadzornika in l. 1902 je bil že generalni ravnatelj tega podjetja.

Dvoboj dveh petrolejskih kraljev

Takrat je po vsem svetu vladala ameriška petrolejska družba »Standard Oil«, last ameriškega petrolejskega kralja tudi že rajnega Rockefellerja. Ves svet je bil za nakup petroleja in raznih pridelkov, ki se dajo pridelati iz petroleja, odvisen od Rockefellerja. Deterding je pa dejal, da mora biti ameriške diktature konec, da je treba »Standard Oil« zlomiti ter se polastiti petrolejskih vrelcev po vsem svetu in za vsako ceno. Z neverjetnim pogumom se je vrgel na delo, ki je bilo na prvi pogled brezupno. Toda Deterding je verjel v svoje sposobnosti, a tudi sreča se mu je smehljala. Najprej se mu je posrečilo, da je vsa petrolejska podjetja na nizozemskih otokih spravil pod enotno skupno vodstvo. Nato je ustanovil enotno prodajno organizacijo za petrolej za vzhodno Azijo. Kmalu se je Deterdingu pridružila ruska petrolejska industrija in končno tudi še angleška »Shell Comp.«. Tako je kar čez noč ob do sedaj nepremagljivi ameriški »Standard« nastalo drugo, ves svet objemajoče petrolejsko podjetje »Royal Dutch Shell«, ki mu je bil na čelu Deterding.

Zaradi petroleja je tekla človeška kri

Dohodki družbe so rasli in družba je začela nakupovati petrolejske vrelce, kjerkoli je mogla. Ameriška petrolejska družba si je stavila nalogo, da dobi prevoz petroleja popolnoma v svoje roke. Deterding pa je dejal: ako ima Amerika v svojih rokah prevozna

sredstva za petrolej, bom jaz dobil v roke tekočino samo. Potem naj Amerikanci prevažajo, če bodo kaj imeli. Takšen je bil začetek enega največjih dvobojev, kar jih pomni svetovna gospodarska zgodovina. Dvoboj med dvema velikanoma, ki sta razpolagala z milijardami premoženja in ki sta v borbi drug proti drugemu brez vsake izbire uporabljala vsako sredstvo. Deterding je napovedal vojno Rockefellerju. To je v kratkem zgodovina petroleja, a tudi politična zgodovina zadnjih 30 let. Borba je bila strašna. Kri je tekla v potokih. Vojni pokolji so nastajali, milijardna premoženja so šla v nič, revolucije so izbruhale. Vse zaradi petroleja. 20 let mehiške zgodovine je 20 let petrolejske borbe med Rockefellerjem in Deterdingom, med Ameriko in Anglijo (Deterdingova petrolejska družba je postala angleška last). Zemljevidi so se spreminjali, države so izginjale in so druge nastajale, ker sta bila Rockefeller in Deterding v smrtnem boju. Končno je vdrl Deterding v Ameriko samo in začel tamkaj izpodbijati »Standard Oil« in je delno tudi zmagal. Gigantična je borba, ki je sedaj že več ko deset let v razvoju v Južni Ameriki, kjer vlade padajo, kjer predsednike streljajo, kjer si vojne napovedujejo zato, ker se tamkaj borita za posest petroleja, na katerem je Amerika tako bogata, dve ogromni petrolejski družbi, med katerima je bil na čelu ene Deterding.

Največje podjetje na svetu

Danes je »Royal Dutch Shell«, družba, ki jo je vodil Deterding, eno največjih, če ne največje svetovno podjetje sploh. Pod svojim nadzorstvom ima 100 raznih drugih petrolejskih družb, ki so ali lastnice petrolejskih vrelcev, ali surovi petrolej čistijo, ali ga prevažajo, ali pa prodajajo. 30 milijonov litrov petroleja proizvajata ta družba na leto, skoraj toliko ga predeluje v lastnih tovarnah in ga v lastnih vagonih in ladjah prevažajo po vsem svetu, kjer ima v vsaki državi svoja ogromna skladišča. Kapital Deterdingovega podjetja je danes narasel brez dvoma na 50 milijard dinarjev našega denarja in delnice njegovega podjetja se prodajajo kot biseri.

Veroval je v zmago avtomobila

Kaj je Deterdingovi petrolejski politiki dalo tolikšen razmah. Poleg drugih okolnosti tudi nje-

Petrolejska polja v Bakuju v Rusiji

gova vera v bodočnost avtomobila. On je bil prepričan, da bo avtomobil postal svetovno ljudsko vozilo, da bo petrolej v obliki bencina gonil avtomobile za potnike, za tovore, motorje za ladje in za letala, da bo avtomobil popolnoma spreobrnil način sodobnega oboroževanja. Zgodovina mu je dala prav. Petrolej je postal danes sploh največja gonilna sila vseh vozil na zemlji, na vodi in v zraku. Od petroleja je danes življenje sveta v marsičem odvisno. In ker je Deterding imel v rokah petrolej, je v mnogem odločilno posegal v potek zgodovine. Predvsem se je to zgodilo pri mirovnih pogajanjih leta 1919 v Parizu in v borbi proti sovjetski Rusiji, kjer je Deterdingovo podjetje izgubilo več milijarde denarja, ali pri borbi za arabsko državo Irak v Mezopotamiji, kjer ga je izpodrinila angleška državna petrolejska družba »Anglo Persian Oil«.

Deterding, ki je bil na čelu večinske angleške petrolejske družbe, ob »Standard Oil« in »Anglo Persian Oil« največje petrolejske družbe na svetu, je bil po državljanstvu Nizozemec, po krvi pa Nemec, in je o njem znano, da je rad prevzel angleško plemstvo, a tudi rad prebival v Nemčiji, kjer je v začetkih narodnosocialističnega gibanja skoraj izključno sam kril izdatke zanj.

Zapustil je 12 milijard

Angleški listi so objavili ogromno število o njegovem premoženju. Pravijo, da znaša 50 milijonov funtov (dvanajst milijard ali pa enoletni državni proračun Jugoslavije!). Vsaj eno tretjino tega bo dobila angleška država v obliki taks, ostalo pa bo razdeljeno med njegovo ženo — nekdanjo njegovo tajnico — in njegove sinove. Vprašanje pa je, če bo »Royal Dutch Shell« v bodočnosti še isto pomenila, kar je pomenila v zgodovini sveta v zadnjih 30. letih.

Usihajoči studenec

Nedavno smo v nekem uvodniku »Slovenca« poudarjali, da vprašanje padanja rojstev ni v prvi vrsti gospodarsko, marveč moralno vprašanje. Nekateri listi, ki še niso premagali marksistične filozofije, so nas zaradi tega kritizirali, češ da je to naše stališče enostransko.

Pravkar je v Franciji velika debata o tem vprašanju. Naj navedemo danes glas enega najbolj slovečih znanstvenikov, znanega fiziologa Charlesa Richeta, ki je o tem napisal članek v zadnji številki znane ugledne »Revue des deux Mondes«. Sledeče so njegove misli:

V zadnjih 50 letih je število rojstev v Franciji padlo od 1 milijona na 600.000, to je za 40 %, dočim se je l. 1937 rodilo v Nemčiji 1.360.000, v Italiji pa 958.000 novih državljanov. Tudi okolnost, da živi danes v Franciji tri milijone podomačenih tujcev, ne pomeni nobenega izboljšanja v tem oziru; sicer pa tujci, kakor pravi Richet, francosko kri in značaj le kvarijo in Francijo potujčujejo (»défrancissent la France«). V teku nadaljnjih 50 let bo francosko prebivalstvo šlo samo še 28 milijonov duš, od teh polovica starih, ki niso več produktivni. Letno število rekrutov znaša v Franciji 250.000, v Nemčiji 500.000, v Italiji pa 400.000. Pač dovolj razloga, da so začeli v Franciji o stvari resno razmišljati.

Kaj pa vzroki tega pojava? Richet izključuje fiziološke razloge, zakaj v Franciji so še pokrajine, kjer živi plodovito prebivalstvo. Tudi gospodarski činitelji ne igrajo take vloge, kakor jih jim pripisujejo. Samo en pravi vzrok je — pravi Richet — in sicer: francoske družine nimajo otrok, ker jih nečejo imeti. Število splavov, ki so v ogromni večini zločinškega značaja, je v Franciji večje nego število rojstev! Francoska družina ljubi čim večje blagostanje in se zato otrok, ki stanejo, boji.

Zadeva je torej moralnega značaja. Kjer denar pomeni vse, kjer gmojni blagor usmerja vse narodno življenje in prizadevanje posameznika, mora seveda vsak čel odgovornosti, poštenosti in dolžnosti nasproti celoti in bodočnosti občestva počasi usahniti: iz tega egoizma se rodi samoumor naroda. Še bolj žalostno pa je, da Richet glede ozdravljenja ne vidi uspešne rešitve v »moralni terapiji« naroda, češ, da bi zajela le majhen krog. Zato poroča pred vsem »materialno terapijo«. Kakor Francija dobiva premož, ker in če ga dobro plačuje, tako bo dobila otroke, če jih bo dobro plačevala! In nato Richet predlaga visoke denarje in naturalne nagrade ter gospodarske ugodnosti in olajšave za starše, ki bi državi dajali čim več otrok, kar bi Francijo stalo na leto dve milijardi frankov, bi se pa bogato rentiralo...

Richet je avtoriteta, pred katero se tudi marksistična znanost klanja. Vprašanje je le, če bo njegova »materialna terapija« kaj izdala. V Rimu je »lex Julia« cesarja Avgusta, ki je uvedla enak terapevtski sistem, propad rimskega naroda komaj za sto let zadržala. Viri, ki jih bomo še navedli, nam pravijo, da tudi danes taka zakonodaja, kjer je uvedena, še ni pokazala prida rezultatov. Pomagati more narodom edino le moralna in verska terapija — ozdravljenje posameznika in naroda iz njegovih duhovnih korenin.

Velika eksplozija v Belgradu

Belgrad, 8. februarja. m. V skladišču barv in laka »Mooster d.d.« v Karadjordjevi ulici je danes dopoldne iz še nepojasnjenih vzrokov nastala strašna eksplozija in požar. V skladišču je, kakor navadno, potekalo normalno življenje. Med drugimi uslužbenci je bil tudi delavec Franc Podvinski, ki je čistil posodo od terpentina z neko zmesjo. Ko se je zmes v posodi ogrela, jo je Podvinski na zahtevo službojočega inženirja odnesel na odprt prostor. V tem trenutku se je zgodila močna eksplozija, ki je povzročila požar po vsem skladišču. Gorelo je za dva vagona blaga. Požar, ki je zahteval ves prostor, so spremljale silne eksplozije, ki so

bile tako močne, da so popokale šipe na sosednjih hišah. Vsi nameščenici so se rešili, razen enega, čigar truplo so našli gasilci že ko so pogasili požar. Identiteta tega delavca še ni ugotovljena. Delavec Podvinski, ki se je komaj rešil, je ves goreč planil na ulico in ker si ni vedel pomagati v preveliki zbežanosti, je bežal naravnost proti Savi. Pred pristaniščem je to živo bakljivo dohitel službojoči orožnik ter mu strgal gorečo obleko s telesa. Poklicali so reševalni avto, ki ga je prepeljal v državno bolnišnico. Moral bo ostati doli časa v zdravniški negi. Skladišče je bilo zavarovano pri belgrajski zadrugi.

Ni še prepozno, če si hočete omisliti lepo in ceneno knjigo. Na splošno zahtevo smo podaljšali prodajo knjižnih kolekcij **do 28. februarja t. l.** Zato pohitite z naročilom!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA, LJUBLJANA

Slovo poljskega diplomata

Belgrad, 8. febr. AA. Združenje tujih časnika-rov je priredilo sredi poslovnice večerjo na čast svojemu članu uprave Ladislavu Sjedlicemu, dosedanemu tiskovnemu atašeju v Belgradu, ki je napredoval za šefa oddelka tujega časopisa v Varšavi. Na večerji so poleg častnega gosta bili tudi poslanik poljske republike na našem dvoru Roman Dembicki s soprogo, šef oddelka za tisk v zunanjem ministertvu Sokolovič s soprogo, ravnatelj agencije Avale Gradimir Kozomarič, šef publicističnega oddelka osrednjega tiskovnega urada Vladislav Denič, ter skoraj vsi člani zdru-

ženja tujih časnikarjev. Sjedlickega je pozdravil v imenu tovarišev s toplimi nagovorom podpredsednik združenja Gaston Castellan ter izrazil obžalovanje, da Vladislav Sjedlicki odhaja iz Jugoslavije. Posebno je poudaril tudi njegovo prijateljstvo do Jugoslavije. Sjedlicki pa je za tem v krajšem govoru poudaril, da odhaja iz Belgrada z lepimi spomini.

Vsa katoliška mladinska društva v Nemčiji razpuščena

Berlin, 8. febr. Vlada je odredila, da se imajo razpustiti še one katoliške organizacije mladih fantov, ki so dozdaj še obstajale. Koncem tega leta ne bo v državi več nobene katoliške mladinske organizacije.

Zdravje sv. očeta

Vatikan, 8. febr. AA. Havas. Sv. oče Pij XI. je prebil noč zelo dobro. Včerajšnji počitek je odlično učinkoval. Danes so bile odložene vse avdicije. Sv. oče bo sprejel v zasebno avdicijo le nekaj oseb.

»Močni mož« v Rumuniji, podpredsednik vlade Calinescu

V nekaj vrsticah

Angleška vlada je pri ameriških tovarnah naročila 250 letal za obveščanje ter 400 šolskih letal. V Italiji bodo upokojeni za vedno vsi judovski častniki in podčastniki kopne vojske, mornarice, letalstva, kakor tudi finance in karabinierjev. Konferenca indijske narodne stranke je sklenila resolucijo, naj Anglija v roku 6 mesecev dovoli Indiji pravico, da sama izdela lastno ustavo po ustavodajni skupščini.

Japonski mornariški minister Jonay je danes izjavil v odboru za pomorstvo, da japonska vlada ne namerava ustanoviti na južnem Kitajskem pomoreškega oporišča.

Včeraj je bil v Čunkingu ustanovljen vrhovni odbor za obrambo Kitajske. Odboru načeljuje maršal Čangkajšek, tajnik pa je general Čangčung.

Obsedno stanje v Palestini je razširjeno tudi na Safen. Angleške vojaške oblasti so izdale odlok, ki arabskemu prebivalstvu prepoveduje držati na javnih prostorih roke v žepu.

Na ledeni plošči na Kaspijskem morju so opazili osem ribičev, ki so se zaman poskušali rešiti. Po nekih poročilih je na drugi takšni ledeni plošči okoli 100 ribičev.

Kako bo Francija krila stroške z begunci

O vseh umetninah, ki so jih rdeči pripeljali čez mejo iz Španije, so francoske oblasti sestavile zapisnike in odločile, da ima varstvo nad njimi do nadaljnjega Zveza narodov, francoska vlada pa opravlja nad njimi policijsko službo.

Pač pa je francoska vlada sklenila zaračunati vse stroške, ki jih bo sedaj te dni imela z begunci, člani pobegle rdeče armade. Samo v nekaj dneh je morala francoska vlada za španske rdeče oblasti in njihove žrtve izdati eno milijardo in sedemsto milijonov frankov. Čez mejo pa še ni prišla celotna vojska in bo glavni del rdeče armade prišel na francoska tla nočjo. Torej lahko francoska vlada računa, da so bodo izdatki za španske begunce še ogromno zvišali.

Zato je francoska vlada sklenila najprej zapleniti za kritje stroškov vseh 50 ameriških modernih vojnih letal, ki so jih rdeči poslali v Francijo. Rdeča vlada je imela prav tako v Franciji spravljen skoraj ves zlati zaklad španske narodne banke. Ta zaklad je sedaj v La Rochelli in v Parizu. Če pa še to ne bi zadostovalo, si bo Francija morala pridržati še druge vrednosti, ki so jih rdeči pripeljali s seboj čez mejo. Med umetnostnim zakladom, ki so ga rdeči pripeljali v Perpignan je posebno dragocena in edinstvena zbirka Goyevih del.

Pospeševanje izvoza v devizne države

Ljubljana, 8. februarja.

Tendence naše politike gre zaradi devizne stiske v zadnjih mesecih, ki je sicer zadnje tase nekoliko popustila, za tem, da pospešujemo posebno izvoz v one države, ki plačujejo svoj uvoz z devizami, ki so potrebne tudi nam za nabavo surovin iz takih držav kakor za plačilo naših finančnih obveznosti v inozemstvu. Zaradi tega je tudi finančno ministristvo zvišalo pretekli mesec odstotek deviz, ki jih lahko izvozimo prosto prodajo na naših borzah, od 50 na 75%. Tako morajo izvozniki obvezno ponuditi Narodni banki v odkup samo 25%. Po najnovejših poročilih iz Belgrada pa hočejo napraviti merodajni faktorji še korak naprej in za nekatere vrste predmetov še nadalje znižati odstotek deviz, katere je treba ponuditi v odkup po službenem tečaju. Ta odstotek bi v bodoče po vrsti predmeta znašal od 10 do 25%, dočim je doslej znašal, kot smo navedli, za vse predmete skupno 25%. Lista predmetov se že izdeluje v Narodni banki in predvsem so zastopniki lesnega gospodarstva opozorili merodajne faktorje, da je treba forsirati predvsem izvoz lesa v devizne države in da bi zaradi tega bilo potrebno, da se za lesne devize določi najmanjši odstotek obvezne prodaje, t. j. 10%.

V Celju je potrebna nova tržnica

Celje, 9. februarja.

Vrtnarski tečaj, ki ga je priredila kr. banska uprava v Celju, je v vseh ožirih prav dobro uspel. Tečajniki so z velikim zanimanjem sledili predavanjem. Mnogo udeležencev je bilo iz okolisa delavskih kolonij, lepo pa je bila zastopana tudi kmečka mladina. Ves pouk je bil podan zelo praktično in nazorno, tako da bo gotovo vzbudil zanimanje za uspešno vrtnarstvo in sadjarstvo ravno pri tistih svojih, katerim je bil namenjen. Na izpodbudo predavateljev so se tečajniki obvezali, gojiti zelenjavo in cvetlice po navodilih, ki jih bodo dajali strokovnjaki in pa mestni kmetijski referent. V vrtnarji na mestnem gospodarstvu v Medlozu se bo gojilo primerno število vsakovrstnih sadik, ki se bodo razdelile brezplačno med tečajnike. Jeseni se bo priredila še vrtnarska razstava, kjer bodo tečajniki razstavili svoje pridelke. Kr. banska uprava in mestna občina bosta s primernimi prispevki omogočili ta lep načrt, da bo imel gotovo lep uspeh.

Kakor zavisi uspeh pridelovanja od trgovske strani, to velja tudi za razvoj vrtnarstva v okolici Celja. Tudi v Celju se bodo morale urediti tržne razmere. Brez urejene tržnice s primernimi hladilnimi napravami ni mogoče na primeren razvoj. To velja ne samo za Celje, ampak tudi za ostala mesta. Naši južni bratje Bolgari nas tudi v tem oziru prekašajo. Potrebno je, da se pošljejo čim prej naši strokovnjaki za proučevanje teh razmer ravno v Bolgarijo. Bratje Bolgari pa so tudi odlični zadrugarji, saj imajo poleg ostalih zadrug tudi veliko število kmetijskih in vrtnarskih zadrug, ki slone na popolnoma drugi podlagi, kakor pa naše kmetijske in gospodarske zadruge. Pri nas produktivne zadruge, kmetijske, navedljive ne ustrezajo zahtevam in koristim kmetijstva, pa naj bodo ene ali druge stranke. Potrebna je reorganizacija, in sicer čimprej. Imamo kmetijske zadruge, ki prodajajo razno blago, koloniala, cimet, poper, rozine, kjer je veletrgovina tako organizirana, da ni nikakega zasluga, pri njih potrebnih pa, ki jih potrebujemo za pospeševanje kmetijstva, ni nobene pomoči. Mi imamo kmetijske gospodarske zadruge, a te obstojajo samo na papirju, in to skoraj v vsaki občini. Primer, kako se ne sme postopati s kmetom, se je zgodil pri letošnji dobavi Thomasove žindre. Cene žindre so bile v jeseni v vseh zadrugah 1.20 do 1.25 din, dočim so jo nekatere mlekarne zadruge dobavile iz Nemčije, kjer imajo zadruge v kmečkih rokah, po 73 par franko postaja. Ko so nekatere zadruge to zvedele, so protestirale v tvornicah v Nemčiji in so brez razlike stranke kartelizirale in so ceno diktirale na 96 par, kar pri enem vagonu znaša za služeč najmanj 2300 do 2500 din. Tako se kmetijstvo pri nas podpira, tako se pri nas podpira živinoreja, ki je v takšnem stanju, kot ni bila še nikdar. Kmetje uvidevajo potrebo zboljšanja živinoreje in si prizadevajo na vse načine, da dosežejo zaželen uspeh. Tako je prišlo v našo deželo najmanj 200 vagonov žindre kljub vsem tem nedostatom. Ako bi ostala cena Thomasove žindre od 73 ali 75 par, bi prišlo še enkrat toliko vagonov.

Kaj bi to pomenilo za zboljšanje naše živinoreje, to naj preudarijo naši merodajni činitelji, ki pospešujejo to panogo. Ali je res to, da se bo moral kmet otresti vseh raznih spon, in si iskati pomoči v samopomoči? K zadevi se bomo še vrnili.

Prodaja deviz in valut inozemcem. Belgrad, 8. febr. AA. Finančni minister je izdal odlok, da se čl. 4 pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami, ki se nanaša na nakup tujih plačilnih sredstev pri pooblaščenih bankah na podlagi vidiranih potnih listin dopolni z novim členom, ki se bo glasil: Odrredbe iz prvega odstavka tega člena se nanašajo tudi na tujce, ki stalno bivajo v naši državi, v kolikor bodo ob enem s potnimi listinami predložili tudi dokazila pristojnih policijskih oblasti, da so v naši državi stalno naseljeni najmanj 8 mesecev. (Iz bančnovallutnega oddelka finančnega ministristva.)

Konkurz je razglašen o imovini Zupevca Franca, neprot. trgovca z meš. blagom v Ljubljani, Florjanska ulica 22. Ugotovitveni narok 16. marca, terjatve je prijaviti do 4. marca 1939.

Robert Taylor, Lionel Barrymore, Vivien Leigh v filmu

LJUBLJENEC OXFORDA

V nemški verziji KINO MATICA, telefon 21-24

Ne pozabite — da ne bo prepozno!

Križ ob potoku

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri!

Na bulvaru!

Film poln vedrine, športa in tovarištva, ki bo posebno zabaval našo visokoolško mladino in športnike. — Priredila slavna Henle Sonja v filmu „Polarna svetlost“ in edinstven film „Moda v tehniki kultura.“ D. nes ob 16. in 19. uri

Še danes Vam priporočamo ogled krasnega češkega filma s prijubileno **Jirino Stepičkovico** v

KINO UNIONU Telef. 22-21

Dick Powel, Madeleine Carroll, Alice Faye in najboljši komični trio: bratje Ritz. Zabavna in smešna polna veseloliga. Nemški dialog. Razkošna glasha.

Kino Sloga - telefon 27-30

Gospodarstvo

Plačevanje kmetijskih dolgov

Po podatkih Privilegirane agrarne banke so kmetje-dolžniki plačali do 28. januarja 1939 na račun svojih dolžnih anuitet 278.440.000 din, od tega do 31. decembra 1937 143.474.000 din ali 66 odstotkov prve anuitete, do 31. decembra 1938 130.708.000 din ali 60.10% zneska druge anuitete in 4.258.000 din na račun tretje anuitete.

Nadalje je banka izdala do 28. januarja 3% obveznice za likvidacijo kmetijskih dolgov v imenski vrednosti 259.228.000 din, od teh na področju centralne 116.713.000 din, podružnice v Zagrebu 64 milijonov 902.000 din, v Ljubljani 50.392.000 din in v Sarajevu 27.161.000 din.

Anuitet je banka izplačala do 28. januarja 1939 3.292 denarnim zavodom 128.863.000 din, od tega na račun prve anuitete 124.419.000 din in 4 milijone 444.000 din na račun druge anuitete. Po podružnicah se ti zneski razdelje tako: Belgrad na račun prve anuitete 1.597 zavodom 58.998.000 din, na račun druge 26 zavodom 1.827.000 din, skupno 60.825.000 din; Zagreb, prva anuiteta: 772 zavodom za 26.746.000 din in druga 15 zavodom 1 milijon 338.000 din, skupno 28.084.000 din; Ljubljana, prva anuiteta 479 zavodom 24.519.000 din, na račun druge anuitete 15 zavodom 992.000 din, skupno 25.511.000 din; Sarajevo, na račun prve anuitete 378 zavodom v znesku 14.156.000 din, na račun

druge anuitete 10 zavodom 287.000 din, skupno 14.443.000 din.

Dosedanji prevzem

Od decembrske pa do januarske seje je upravni odbor prevzel od 872 denarnih zavodov 58.028 prijavljenih kmetijskih dolgov, tako da je doslej skupno prevzetih 367.323 dolžnikov za znesek 625.54 milij. din in je njih dosedanji upnikom denarnim zavodom odobreno v tekočem računu skupno 220.0, v 3% obveznicah pa 204.4 milijona dinarjev. Poleg teh prevzetih dolgov je nadalje ugotovil upravni odbor, da banka ne more prevzeti 23.686 prijavljenih dolgov ter so bile te prijavljene terjatve vrnjene denarnim zavodom.

Do sedaj je skupno bilo prijavljenih banki 776.475 dolžnikov, od tega števila so denarni zavodi in zadruge sami potegnili nazaj — zaradi sporazuma z dolžniki — 1.603 prijav, tako da je ostalo skupno 774.782 prijav. Od tega števila je doslej prevzetih 367.323 dolgov, vrnjene pa denarnim zavodom in zadrugam 23.686 dolgov, tako da je doslej končano delo za 391.009 dolžnikov, kar predstavlja v primeri s prijavljenimi dolgovi 50.47%. Tako je prevzeta po banki sedaj že polovica kmetijskih dolgov.

Naše ceste in turizem

Potrebe Slovenije

Na zadnjem zasedanju tujsko-prometnega sveta naše banovine je imel ravnatelj Mariborske Tujko-prometne zveze g. Josip Loos daljši referat o naših cestah s posebnim ozirom na potrebe tujkega prometa. Iz referata posnemamo te-le podrobnosti:

Tujski promet, ki je zavzel po vojni povsod in tudi pri nas tako velik razmah, zahteva z ozirom na vedno bolj naraščajoči pomen avtomobilskega prometa, tudi vedno boljše ceste. To smo pri nas posebno občutili, ko so prišli naši sosedi z lepimi cestami do naše meje in smo se zavedli, koliko dela nas čaka še na cestnem polju. Tudi naši merodajni činitelji so uvideli, da je modernizacija našega cestnega omrežja nujna in smo že l. 1935 dobili prvi znatnejši program za rekonstrukcijo naših cest. V letu 1938 je bil storjen nov korak naprej, ko smo dobili šestletko kraljevih cest, ki ima v programu tudi modernizacijo naših, slovenskih cest v dolžini 444 km. Za to pa bi bila potrebna znatno večja sredstva, kot so določena.

V okvir cestnega problema spada tudi izboljšanje nadzorstvene službe za izvajanje naših cestno-policijskih predpisov. Stanje se je nekoliko izboljšalo, ko je bila vpeljana motorizirana kontrolna služba. V svrhu izboljšanja nadzorstvene službe je treba tudi izpremeniti veljavne predpise, tako da bodo lahko kontrolni organi lahko kaznovali na licu mesta. Tudi spada v nujno vrsto problemov

ureditev kolesarskih stez zaradi visoko razvitega kolesarskega prometa v naši banovini.

Po predavanju g. Loosa je banovinski turistični svet sprejel resolucijo, v kateri pozdravlja prizadevanja in ukrepe kralj. vlade za pospeševanje motorizacije v naši državi, nadalje tudi ustanovitve cestnih skladov, vendar naj se pazi na to, da bodo izdatki teh skladov pravično razdeljeni. Nujno je potrebno v program šestletke kraljevskih cest sprejeti naknadno modernizacijo in zgraditev cestne zveze, ki veže madžarsko mejo skozi Čakovce in Ptuj, z najvažnejšo transverzalko Slovenije v smeri sever-jug. Velikega pomena je cestna zveza po dravski dolini od Maribora do Dravogradu in Prevalj in naj se ta cesta zopet proglasi za državno cesto. Nadalje je potrebno začeti čimprej z modernizacijo naše glavne ceste Maribor-Celje in zvišajo naj se krediti za cestna dela v Sloveniji. Za najvažnejšo transverzalko Sent Ilj-Maribor-Ljubljana-Planina s priključkom na Madžarsko (Ptuj-Letenjski most) in na južno Nemčijo (Ljubljana-Podkoren) naj se skrajša določena gradbena doba od šest na tri leta in naj se za ta del zagotove posebej sredstva kakor za jugoslovanski del ceste London-Carigrad. Končno prositi kraljevo vlado, naj posveti vso pozornost vprašanju izboljšanja cestne varnosti, ki je pri nas v veliki meri ogrožena zaradi nezadostnega upoštevanja cestno-policijskih predpisov.

Državne finance v dobi april — december 1938

Iz objavljenega pregleda državnih financ v decembru in za prvih 9 mesecev proračunskega leta 1938—1939 je razvidno, da so znašali v tem razdobju državni izdatki 8.233.6 milij. (proračun za to dobo 9.135.0 milij., dejanski izdatki za prvih 9 mesecev proračunskega leta 1937—1938 7.871.46 milij., proračun za ta dobo 8.182.5 milij. din).

Izdatki skoraj vseh ministrstev so bili v primeri s prejšnjim proračunskim letom višji razen za pokojnine, drž. dolgove, pošte, kmetijstvo, rudnike in proračunske rezervne kredite.

Dohodki so narasli od 8.885.6 milij. din v 9 mes. 1937—1938 na 9.217.5 milij. din v prvih 9 mesecih 1938—1939. Pa posameznih skupinah so bili lani in predlanskim dohodki naslednji (v milij. din):

	1937—1938	1938—1939
9 mesecev		
spl. neposredni davki	1.304.15	1.360.9
posebni neposr. davki	663.56	637.4
izredni neposr. davki	123.5	126.5
trošarine	692.56	781.1
takse	894.5	948.45
carine	789.35	764.25
monopoli	1.591.15	1.670.15
železnice	1.828.9	1.921.1
pošte	368.47	399.35
gozdovi	71.3	69.9
rudniki	235.0	197.9

Zaposlenost v decembru

Po podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se je število zavarovancev v decembru v primeri z decembrom prejšnjega leta povečalo za 3.869, v primeri z novembrom 1938 pa se je zmanjšalo za 4.365 na 97.459.

V konjunkturnem pogledu t. j. od decembra 1937 na december 1938 se je povečala zaposlenost pri gradbah, železnici, cest in vodnih zgradb, v industriji za predelovanje lesa in v industriji kamenja in zemlje. Znatnejši konjunkturni padec izkazuje le gradnjo nad zemljo in pa industrija tobaka.

V seizmičnem pogledu (od novembra 1938 na december 1938) so nazadovale gradnje nad zemljo, industrija kamenja in zemlje, gradnja železnice, cest in vodnih zgradb. Posebnih seizmičnih napredovanj ne izkazuje nobena industrija.

Davek na poslovni promet avtobusarjev. Belgrad, 8. februarja. AA. Zveza avtobusnih podjetij kraljevine Jugoslavije je poslala v odobritev predlog finančnemu ministristvu, v katerem poudarja, da gotove davčne uprave začenši s 1. aprilom 1938 zahtevajo davek na poslovni promet od avtobusnih podjetij. V zvezi s tem je davčni oddelek finančnega ministristva izdal tole pojasnilo: Z odredbo toč. 10 § 19 finančnega zakona za leto 1938/39 je črtana opomba 1 tar. št. 100 zak. o takсах, po kateri so bile oproščene davka na poslovni promet od 1. januarja 1935 osebe, ki se bavijo z prevažanjem potnikov in blaga z avtomobili ali kočijami. Kakor se vidi iz te opombe, gre za avtomobile in avtotaksije in kočije ne pa za avtobuse. S črtanjem te opombe morajo osebe, ki se bavijo s prevažanjem potnikov in blaga z avtomobili in izvoščiki od 1. aprila 1935 plačati davek na poslovni promet. Po odredbi toč. 1 v tar. št. 101 zakona o takсах, ki tudi še danes velja so avtobusna podjetja oproščena od 1. januarja 1935 leta plačevanja davka na poslovni promet. Z ozirom na to, je davčni oddelek finančnega ministristva izdal odlok, da finančne direkcije nujno opozore davčne uprave, da pobirajo davek na poslovni promet za prevoz potnikov in blaga samo od avtotaksijev in izvoščikov, ne pa tudi od avtobusnih podjetij, ki so prosta davka na poslovni promet.

Tečaj za avtogeno varenje v Novem mestu. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI prireja v Novem mestu tečaj za avtogeno varenje za mojstre in pomočnike kovinarskih strok. Tečaj od 27. februarja do 9. marca t. l. celodnevno. Prijave za ta tečaj je treba vložiti pisмено z navedbo točnega naslova in poklica pri poslovalnici Zavoda za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Novem mestu (predsednik g. Alojzij Midofler). Pri tej poslovalnici dobe interesi tudi podrobna navodila.

Tečaj za avtogeno varenje v Kočevju. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Kočevju tečaj za avtogeno varenje za mojstre in pomočnike kovinarskih strok iz kočevskega okraja. Tečaj bo od 27. marca do 6. aprila t. l. celodnevno. Prijave za tečaj je treba poslati pisмено z navedbo točnega naslova in poklica. skupnemu Zdrženju obrtnikov v Kočevju, ki bo dalo prijavitelcem tudi potrebna pojasnila.

Posebne takse za potrdila Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Od 7. februarja dalje veljajo naslednje takse za potrdila Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine: kokošje, puranovo in dolgo perje 5 din, za gosje in račje perje 40 din, za fino gosje in račje perje 75 din. Te takse se plačujejo ob enem s potrdili, z vtisnjenimi znamkicami.

Izpolnitve novih seznamov za vplačila v češkoslovaškem kliringu. Narodna banka je izdala okrožnico, v kateri objavlja, da bodo vplačila v kliring s češkoslovaško od 1. februarja 1939 dalje izvršena na ta način, da se bodo nalogi za izplačila izdajali na novih obrazcih, katere dobe denarni zavodi od pristojnih podružnic Narodne banke. Ob tej prilici pravi Narodna banka še tole: 1. obrazci za vplačila (št. 113 a) se sestoje iz 4 listov, od katerih se morajo listi št. 1, 2 in 3 poslati Narodni banki, izvod št. 4 pa zadrži denarni zavodi zase. — 2. Vse podatke morajo denarni zavodi izpolniti s pisalnimi strojem. — 3. Naslov in firme koristnikov v češkoslovaški se morajo napisati čitljivo in jasno poleg označbe točnega naslova in točnega naziva koristnika. — Cena novih obrazcev je 25 din za knjižico, ki vsebuje 50 nalogov za izplačila.

Borze

8. februar.

Svetovne efektne borze

Pariz: Povsod povišanje tečajev, ki se pa ni vzdržalo. V splošnem zadovoljiv razvoj.

London: Splošno zadovoljiv razvoj, čvrsti ameriški papirji in nekatere angleške industrijske delnice.

Amsterdam: Relativno vzdržana tendenca.

New York: Razvoj tečajev regularen.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen na 236.10—239.90.

Tudi nemški čeki so ostali nespremenjeni na 13.70—13.90. Nadalje so za termine beležili v Zagrebu: za konec februarja 13.68—13.88, za sredo aprila 13.5550—13.7505.

Grški boni so beležili v Zagrebu 36.90—37.60, v Belgradu 36.50—37.20.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.910.356, v Belgradu 4.409.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 1.572.000 din.

Ljubljana — Tečajje spričom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2361.00—2399.00
Berlin 100 mark	1762.62—1780.38
Bruselj 100 belg	740.00—752.00
Curih 100 frankov	995.00—1005.00
London 1 funt	205.30—208.50
Newyork 100 dolarjev	4360.50—4420.50
Pariz 100 frankov	115.72—118.02
Praga 100 kron	150.75—152.25
Trst 100 lir	231.20—234.30

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.695, London 20.6975, Newyork 441.75, Bruselj 74.65, Milan 23.25, Amsterdam 238.30, Berlin 177.15, Stockholm 106.65, Oslo 104.025, Kopenhagen 92.40, Praga 15.15, Varšava 83.65, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.13, Buenos Aires 101.625.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 473—475

v Zagrebu 470—474

v Belgradu 472—472.50

Ljubljana: Drž. papirji: 7% inv. pos. 99.50 do 101.50, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 473 do 475, begl. obv. 90—91, dalm. agrarji 90—91, 8% Bler. pos. 99.50—101.50, 7% Bler. pos. 92.50 do 93.50, 7% pos. DHB 100—101, 7% stab. pos. 98—100. — Delnice: Narodna banka 7.700—7.800, Trboveljska 185—190.

Zagreb: Drž. papirji: 7% inv. pos. 99.50 do 100.50, agrarji 60.75—62.50, vojna škoda promptna 470—474, begl. obv. 89.50—90.50, dalm. agrarji 89 do 90 (89.75), 4% ev. agrarji 60—61, 8% Bler. pos. 99.87—101, 7% Bler. pos. 92.75 den., 7% pos. DHB 100 den., 7% stab. pos. 97.50 den. — Delnice: Narodna banka 7.750 den., Priv. agrarna banka 225—230, Trboveljska 187—190, Gutmann 35—41, Osl. sladk. tov. 75—95, Osješka livarna 175 bl., Jadranska plovlja 350 den.

Belgrad: Drž. papirji: 7% inv. pos. 100 den., agrarji 60.75 den., vojna škoda promptna 472 do 472.50 (472.25, 472), begl. obv. 89.75—90.50 (90, 89.75), dalm. agrarji 89.75—90.25 (89.75), 4% ev. agrarji 60 den. (60), 8% Bler. pos. (100.50), 7% Bler. pos. 92.75—93.50 (93). — Delnice: Narodna banka 7.800—8.000, Priv. agrarna banka 230 den. (230.50).

Žitni trg

Novi Sad. Koruza za bč. par. Indijja, Vršac 97 do 98, bč., par. Indijja Vršac sušena 109—110. — Tendence slaba. Promet srednji.

Živinski sejmi

Cene živini in kmetijskim pridelkom v Brežicah dne 1. februarja: Voli I. 5, II. 4.50, III. 3.50, telice I. 5, II. 4.50, III. 3; krave I. 4.50, II. 3.50, III. 2; teleta I. 4.50, II. 4; prašiči špeharji 8.50, pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 12, II. 10; evinjina 14, slanina 15, evinjska mast 20, čisti med 16; kože surove goveje 8, telečje 12, evinjske 5 din za 1 kg. — Pšenica 150, ječmen 140, rž 150, oves 170, kuruza 125, fižol 300, krompir 85, seno 60, slama 30 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4.50—5, finejšje sortirano vino pri vinogradnikih 7; mleko 1.50 din za 1 liter.

Cene živini in kmetijskim pridelkom v Ljutomeru dne 6. februarja: Telice I. 5, II. 4.50, III. 3.75; krave I. 3.75, II. 2.50, III. 2; teleta I. 5.50, II. 4.50; prašiči pršutarji 8 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. 10—12, II. 8—10, III. 7—9; evinjina 14, slanina 14, evinjska mast 20, čisti med 16, evinjske kože goveje 12, telečje 11, evinjske 10 din za 1 kg. — Pšenica 160, ječmen 120, rž 140, oves 140, kuruza 130, fižol 250, krompir 80, seno 50, slama 30, jabolka I. 600, II. 400, III. 250; moka pšenična do 350, kuruza 200 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—5, finejšje sortirano pri vinogradnikih 6—8.50 din 1 l.

Cene živini in kmetijskim pridelkom v Kranju dne 6. februarja. Dogon: 59 volov, 20 krav, 7 telet, 58 evinj in 65 prašičev. Prodanih: 30 volov, 11 krav, 7 telet, 19 evinj in 31 prašičev. Cene naslednje: Voli I. 6, II. 5.50, III. 5; telice I. 6, II. 5.50, III. 5; krave I. 5.25, II. 4.75, III. 4; teleta I. 8, II. 7; prašiči špeharji 10—11, pršutarji 8.50 do 9.50 din za 1 kg žive teže. Mladi pujski 7 do 8 tednov stari 150—290 din za glavo. — Goveje meso I. 10—12, II. 9—11, III. 8—10; evinjina 14—16, slanina suha 22—26, evinjska mast 19, čisti med 22 do 24, volna neoprana 24—26, oprana 34—36; surove kože goveje 11—13, telečje 14, svonjske 6 do 8 din za 1 kg. — Pšenica 200, ječmen 200, rž 185, oves 210, kuruza 150, fižol 250—300, krompir 100, lucerna 1900, seno 75, slama 50, jabolka I. 700, II. 600, III. 500; moka pšenična 280—320, kuruza 225, ržena 300, ajdova 400, koruzni zdrab 275 din za 100 kg.

Srečal sem se s svetovnim potnikom...

Ljubljana, 8. februarja.

Nashe ljubljanske kavarne se modernizirajo. Druga za drugo so v zadnjih letih spremenile svoje lice. Raztegnile so se v ogromnost za toliko, kolikor so se morali stropi znižati v smislu sodobnih zahtev, ki izrabljajo prostor v višino. Tam, kjer so bile včasih končne zaključne stene z arhitektonsko več ali manj posrečeno studijo, je zdaj navadno ogromna stena vsa v zrcalu, ki tam nekje iz nevidnosti čara blek milijonov luči in odsvitov nad potlačeno svetlobo v sami kavarni, ki je navadno razporejena v tri ali štiri vrste. Prostor mora namreč biti skrajno dobro izrabiljen. To pa je zopet lahko doseči samo na podlagi točnega računanja in geometrije. Tako so sedeži razvrščeni v tri do štiri kruto zastrte črte, ob obeh stenah pa so še ozke, nekam vase pogreznjene lože, ki imajo

Carigrad: Janičarsko drevo v starem Saraju

seveda to prednost, da so udobne, vse na peresih in v ponarejenem baržunu in kadar se gost vsede na tak prostor, kar izgine in utone v tej udobnosti. Nad mizico ali pa obrobjem plava nato samo še uboga gostova glava in kdor se nato ozre na to razstavo neboljgostnih, nerodnih glav, ki plavajo takorekoč komaj tri četrta metra nad tlemi, res misli, da je vse presijajno, ogromno in za Ljubljano vsekakor preveličastno. V bistvu je pa tako, kakor vse povsod, kjer mora človek iskati uteha, sreče in zadovoljstva drugod kakor doma. Vse te dvorane so si nekako podobne. Prav tako v tri ali štiri vrste so razporejene postelje po bolnišnicah, v prav toliko vrst klopi, stoli in neznanke mizice po čakalnicah na ogromnih vele-mestnih kolodvorih in prav tako restavracijske in zabavne dvorane po luksuznih in zabavnih parnikih. Povsod postopajo danes s človekom nekako tako, kakor da je velik nesrečenec, ves zgrzan in izmučen: za udobje v modernih gostilnah in zabaviščih so ga zato zavarovali na ta način, kakor ga zavarujejo v prenapolnjenih bolnišnicah. Izračunali so mu toliko prostora, da je ravno dovolj, da se ob nikogar ne obregne in da lahko na stol ob sebi razloži prav toliko listov in časopisov, kolikor bolnik zdravi in drugih potrebščin.

Če torej stopiš v tak ponarejeno svečan prostor, ti je nekako težko ugotoviti tistega, ki ga iščeš. Na žalost manjka samo še tablice ali pa imen nad stalnimi omizji. Pritajeno in komaj slišno je zato treba vprašati najvišjega odgovornega v tem prostoru, kje je tisti, ki ga iščeš. Če nad okrevališči plava tajnost zdravniških obljub, tedaj plava tod še tajnost imenskih označitev. Znan je gost po svojih stalnih navadah, to je več ali manj po napakah svojega značaja, ni pa znan po tistem, kar sledi za imenom — gospod. Sam pa sem povrh iskal še svetovnega potnika in teh je v takih prostorih toliko, da je bilo nujno, da bi se moral obrniti na vsakega zaporedoma ali pa iti, če ne bi našel nikogar, ki bi odgovarjal tisti diagnozi, ki sem si jo postavil. Evo diagnoze: moj svetovni potnik ima te lastnosti, da je bil dolgo vrsto let v Turčiji, Rusiji, Poljski, Nemčiji in bivši Avstriji... Nazadnje sem ga našel, dasi jih najbrž ni bilo mnogo s temi prilastki. In še to samo tako, da sem se med povpraševanjem ustavil tik ob njegovih mizi in je skoraj da sam razbral, o čem se govori ob njem. Pred seboj na mizi pa je imel tudi še poseben razpoznavni znak: velik čeber ruskega čaja, ki si ga je prilival ob časa do časa.

»Vidite, to mi je ostalo od mojih potovanj po svetu. Odvalil sem se piti vode. V Turčiji, kjer sem bil pet let in sploh v deželah na jugu ne smete piti vode. Zmeraj si jo dajte prekuhati! To je pa tudi edina pomankljivost teh dežel,« mi je hitel opravičevati lahno senco, ki bi mogla pasti na njegove spomine.

Kako je bilo v Turčiji

Turčija je država, ki se hitro razvija in ki ima veliko bodočnost. Gradili smo železnico, ki vodi od Črnega morja proti meji Kurdistan. Proga je bila dolga 304 km in jaz sem imel odsek v sredini, ki je bil dolg 34 km. Treba je bilo graditi vse na lastno in to veliko odgovornost. Živel sem navadno v krajih 2000 m nad morjem. Klima je bila čudovita. Od aprila do novembra ni bilo takorekoč nikdar dežja in vsak dan isto jasno vreme. Tja doli sem prišel težak 105 kg, v treh mesecih sem pa shujšal na 78 kg. Pri tem pa sem se počutil izredno dobro. Velika sprememba je seveda v hrani. Hranili smo se večinoma z jogurtom in tistim znanim tenkim turškim kruhom. Pili smo mnogo mleka, navadno kar pomešanega. Tisti, ki je molzel, je v isti čeber zmolzel kar oslice, ovce, koze, kamele in kobile. A vam moram zatrditi, da je bila to izborna pi-jaca, zdrava in redilna.

Svoj šotor sem imel postavljen nekako v sredi svojega odseka. Zjutraj zgodaj sem zajahal konja in en dan šel nadzirat dela v levo, drugi dan pa v desno smer. Tako sem dnevno prejel vsaj 40 do 45 km. Živel sem čisto zase, najbližja vas je bila 30 km daleč in to je bilo po tistih pojmihi še blizu. Pri gradbi železnice smo bili Evropejci samo inženirji, vsi drugi so bili pa domačini. Privrabil sem se te samote tako, da mi bode spomini na to bivanje nekaj najlepšega. Toda zakaj neki grade Turki to železnico skozi tako samoto in nedostopne kraje.

Kemal je vedel, kaj dela. Sploh je Kemal zmeraj vedel, kaj hoče. To je bil čudovit mož. Ta železnica ima seveda čisto strateški pomen. Važna je zato, ker vodi proti Mosul. In daljnji cilj turške politike je bil in ostane, da bi imela nekoč Mosul zase. Pa še druge lepe lastnosti je imel Kemal. Obremenil je namreč vse državne uradnike in vse državne dobavitelje ali pa gradbenike v državni službi s posebno vrsto odgovornosti. Ponekod se je raznesla vera, da je uradnik že takorekoč sam po sebi tisti, ki mora krastiti, če ne dela še kaj hujšega. Zato se je razvila ponekod tista strašna upravna bolezen, da je treba včasih za najmanjši znesek pisati cele pole in ga utemeljevati s cenilniki od neštetihih tveganj. Potem pa še tisto, da se tak znesek odobri. V Turčiji je pa to drugače. Postavili so nas tje gori, pa smo morali delati trdo, toda tudi podprti z zaupanjem, ki se je v polni meri potrdilo šele ob koncu. Če je bilo delo dobro opravljeno, ni nikdo vpraševal za morebitne postavke, ki so se med delom morale dostaviti načrta. Če pa je bilo delo slabo opravljeno, tedaj pa je bilo tudi prejšnji! Tako je v srednji Turčiji neka švedska družba gradila mostove in železnico. Delo je šlo čudno, ker je turški posrednik pri podjetju delal še z neko »provizijo«, ki si jo je pridobil pri sestavi pogodbe. Pa sta neki dan prišla Kemal in izmet. Ogledala sta si vse. Kemal je takoj opazil šepavost, poklical k sebi beja, ki je poleg tega imel v vladni še »veličastne« položaj in mu kratko rekel: »V 14 dneh mora biti pogodba s podjetjem druga, sicer te čaka to!« In mu je pokazal zeleno vrstico. Dotični bej je nato naravnost obušal, toda pogodbo je le preokrenil tako, kakor je ukazal Kemal.

Tam v tistih gorah sem se lahko razživel tudi kot lovec. Divjačina je bila tudi edino meso, ki sem ga užival. Svinjina sploh ne pride v poštev,

jagnjetine pa tudi ni bilo mogoče zmeraj jesti. Obranil sem meso na ta način, da sem si v predoru zgradil majhno shrambo. Gradbeni material smo dobivali iz Nemčije in Rusije; iz Nemčije mostove in tračnice, iz Rusije pa cement. Vse to je prihajalo iz pristanišč ob Črnem morju k nam in od časa do časa se je na vrhovih okoli nas pojavljala kolona za kolono; kamele so nam prinášale gradivo. Taka kolona je šela tudi nad 600 kamel. Plačevali so nas evropske nameščenice s čistim zlatom in vsakega prvega sem imel poln žep čistega zlata.

Vabili so me v Rusijo

Ko smo tisto delo končali in sem se vračal, me je na poti prestreglo pismo ruskega trgovskega zastopstva na Dunaju. Sovjeti so imeli popisane vse inženirje in strokovnjake, ki so delali v Turčiji. Še celo to so vedeli, kdaj nam potečejo pogodbe. V pismu so mi ponudili, da naj odidem v Rusijo graditi progo, ki je bila čisto propadla. Treba bi bilo zamenjati vse mostove in popraviti vse nasipe ter nato izpeljati progo tako rekoč na novo. Priznati moram, da bi me bilo veselilo iti naprej po svetu. Rusijo sem že poznal iz let pred svetovno vojno, ker sem tam že tedaj delal. Odsel sem nato na Dunaj, pa k njim v pisarno. Razložili so mi načrte, ki so bili sprejemljivi in zanimivi. Vse bi bilo v redu in jaz bi zopet lahko šel naprej. Vprašal sem jih za plačo. Odgovorili so mi: »10.000 rubljev na mesec!« Oho, sem si mislil, to je pa sijajna plača. Pa sem jih vprašal, ali bom lahko od tega kaj poslal svoji ženi in družini. Odgovorili so mi: »Nič!« Silil sem naprej in jih vprašal, ali bom lahko po dokončanju delu in po izteku pogodbe kaj denarja ponesel s seboj domov čez mejo. Odgovorili so mi: »Nič!« Obrnil sem ter omenil, ali bi lahko za zasluženi denar nakupil drugih dragocenosti v blagu ter jih odpeljal s seboj. Zopet: »Nič!« Zaobrnil sem še enkrat, ter omenil, da sem lovec in če bom lahko kupil puško ter hodil na lov, pa so mi odgovorili: »Ne!« Tedaj sem pa odnehal in ponudbo odklonil. Šele tedaj so mi rekli, da naj odidem tja skupno z ženo in družino. Odvrnil pa sem, da tega ne maram storiti. »Človek je samo na enem mestu doma in to zadnjo točko stalnosti se pač ne spleča premakniti iz njenih tečajev!«

Bil sem poprej dolga leta v Rusiji. Poznam rusko ljudstvo, ki je čudovito. Toda po mojem mnenju v Rusiji ne bo vse dotlej nič prida, dokler ljudje ne bodo vedeli, kaj je njihovega. Tista ruska značilnost, tisti njihov ničev je že v ruskih dušah opravil dovolj občestvene ničnosti do vsega stvarnega. Tudi Rusija mora na tisto pot kakor povsod drugod. Kmetu je treba vrniti njegovo zemljo, da bo imel vsaj on neki čut lastnine in odgovornosti nasproti stvarnemu svetu, ki ga obdaja. Dokler ne bo ta temelj ruske zemlje imel te zavesti o lastnini, za katero dela, tako dolgo se tudi vsa ruska industrija ne bo mogla razviti. Zato lahko današnji oblastniki tam grade marsikaj, toda v posestnih in proizvajalnih razmerah je pa še zmeraj tak nered, kakor je nered v tistem razpoloženju, ki ga Rus sam odklanja z ves svet obsojajočim »ničevom«. Ruski problem bo trajal zato še nekaj desetletij...

Tako se je razpletal najin pogovor, ki je bil čisto nevtralen in se je razvijal nekako tako, kakor da se nekoč nekdo srečuje z vsem, kar je bilo le-

Carigrad: Galatski stolp nad carigradskim pristaniščem

pega, velikega v njegovem življenju. Samo čeber čaja se je med tem že izpraznil in morali so doliti še nov obrok vroče vode.

»Vi, ki ste bili tako srečni, da ste toliko potovali po svetu, povejte, katere države izmed teh mlajših se vam zde najbolj obetajoče?«

Pa je kar pohitel in mi jih kar bruhnil na dan, kakor da je to povedal sedaj že stotič: Jugoslavija, Rumunija in Poljska se mi zde najbogatejše! Mi imamo pri nas prostora še najmanj za 15 milijonov ljudi, pa bodo vsi imeli še dovolj kruha. Sploh pa mislim, da je

Poljska je najbogatejša država

Bil sem dolga leta na Poljskem. Vse, kar na Poljskem primete v roke, vam prinese denar. Bogastvo Poljske je neizmerno. Poljska ima najboljši gradbeni material, poljski les je najboljši in poljska polja so najbolj plodovita. Škoda, da jim tako škodujejo nekatere lastnosti njihovega značaja. Ideal Poljaka je biti »panec« in »kavalare«. Ko sem delal na Poljskem, sem često zgrabil kako orodje v roke ter si kar sam poskrbel najbližje, kar je bilo potrebno. Pa mi je neki dan prihitel neki sosed »panec« in me ves nesrečen in užaljen obde- loval, kako sem mogel kaj takega storiti, ko sem vendar sam »panec« in »kavalare«. Ali pa še drug: pri svojih delih sem rabil tudi tesarja in ker ga ni bilo, sem se z nekim brihtnejšim delavcem nekaj časa mučil in ga naučil prvih tesarskih pojmov in del. Ko sem ga izpustil iz rok in mu velel, da naj sedaj pač sam dela v svojem »odseku«, sem drugo jutro že opazil, kako neki našemljeni »škrice« leta po tesarskem oddelku in vpije nad ostalimi delavci. Ko sem pozorneje pogledal, sem spoznal v tem škricu svojega včerajšnjega Jončika, ki je bil že »panec« ter se sekire poslednjim več dotaknil.

Tako sva razbiralta te spomine, ki so drsli kakor jagode po molku. Skupine v kavarni so se že dvigale, napačila je ura, ko se v naših zabaviščih in križiščih začela drugi, globoki del noči. »Zlata mladina na levi in na desni je odrzela na prosto, kajti smo že blizu prvega v mesecu in zato se še »splača« jadrati za kakim idealom.

»Naša mladina se mi smili...«

»Veste, naša mladina pa se »mi smili,« je pohitel glas ob meni. Kje sem bil jaz tedaj, ko sem bil tako mlad in kam bi še odšel, če bi lahko stresal na glavi še take absalonske kodre kot tile nadebudneži okoli nas. Naša mladina pa danes večinoma dela takole: gimnazija je kar pred durmi v Novem mestu ali pa v Murski Soboti. Celo v mestu ni treba stanovati. Saj so železniške zveze dobre. Matura je hitro zgrazana in odpravljena, nato pa hitro kar v Ljubljano na pravo, ki ga lahko dijak polovico presedi še doma v domačem kraju. Za izpite se je treba naučiti pač učno snov, nič ni treba več v knjižnici in ko je diploma v žepu, pa brž v službo. In »kariere« se začne v Šmarjah pri Jelšah ali pa v Logatcu... Kaj bo s tako mladino! V svet, v svet! Tam si človek šele utrdi znanje in pridobi prakso. Ali bo taka mladina sploh znala biti podjetna, dovolj pogumna v življenju in tudi dovolj samostojna. V zatohlem stanovanju se tudi zdrav lahko nalezijo tuberkuloze in shira. Ali naša mladina, ki doma tako skrbno komaj čaka na svoje službo, ne uvidi, da ji je v prejemah okolju lahko kmalu zatohlo in prezoko in da lahko v takih razmerah prehitro shira tisto, kar je pač najdragocenejše pri vsakem mladem človeku, njegova življenjska sila, podjetnost in razgledanost v nove cilje in nove poti. Jaz sem star, pa bi še šel, tem se pa nikamor ne mudi... Vsaj za nekaj let! Kaj je pri mladini lepšega kot tveganost in neka športna drznost!

Ko sem odhajal proti domu, so po naših ljubljanskih »avenijah« že ugašali odvisno luč! Za zapoznele v njihovih preobremenitvah ali pa v težavah je tudi diskretnost luči zadostna. Samo tam nad kolodvorom so bleščale številne obločnice in kazale ljudem pot v svet!

Poljske narodne noše

L I S T E K

Kdo je ta mladina?

Ob izdaji jubilejnega zbornika »Na bregovih Bistrice«.

Pred seboj imate knjigo, ki vam jo je pripravila mladina. Res je, da za svoj petindvajsetletni jubilej, toda jubilej same mladosti. Kdo in kakšna je ta mladina?

Najprej je mlada. Po svojem mišljenju in svojem življenju. Veselje je njen znak in svežost jo razodeva v besedi in delu. Mlada je in bi tako rada ostala. Kakor pomladni cvet bi bila rada na drevesu našega naroda, kakor upanje lepe bodočnosti in kakor sanje mladega kraljeviča o svojem bodočem kraljestvu. O mladosti, kako se te razveselimo, kjerkoli te srečamo čisto in brez starostnih marog. Sipaj nam svoje radosti in obogatit nas z žarom svojih dni, da bomo tudi mi »e teboj mladi. Pój in vriekaj nam svojo pesem po naših logih in planinah in oznanjaj nam, da smo še živi in da imamo še prihodnost. Naj odmeva tvoje jutranje klicanje po naših domačih mestih in vaseh in naj oznanja, da prihaja dan veselega in živahnega dela brez utrujenosti in brez lenobe. Mladina, vi fantje in dekleta, ki nam iz šol mladost in upanje prinašate, pozdravljeni! Samo to vas prosimo, bodite naši, čisto naši; bodite mladi, dolgo mladi, da bo tudi nam še dolgo lepo!

Toda ta mladina se kljub preletu svojih mladih ur zaveda svoje odgovornosti, kakor je vsaka rastlina v pomladnem cvetju čudno polna odgovornosti za bodočnost in kakor je mlada njiva velika in resna napoved zlatega poletja in bogate

jeseni. Ne, mladi ljudje, ki pred vas stopajo, nočejo biti brez tiste globoke misli, ki dela mladost še zavidanja vredno in predvsem dragoceno. Oni so, ali bi vsaj zelo radi bili bistveno usmerjeni v dneve, za katere jim je Bog dal sveže sile in toliko talentov. Mladina v »Bistrici« nam je bila vedno v veselje, ker smo v njej gledali vsebino, ne pa samo žarke lupine brez jedra. Mladi ljudje, ki stopajo pred vas, bi se radi pripravili za svojo in narodovo bodočnost v radostnem tempu svojih dni, radi bi bili pomlad, ki naj mnogo obeta. Da ti obeti niso prazne besede, nazorno kaže prav knjiga, ki ste jo odprli: da vam razkrije svojo skrivnost in smisel. Hvala Bogu, ta mladina res ni brez smisla. Vsako njeno dejanje, pa naj bo prijetni počitniški izlet ali resni zbor pod lipami, služi k istemu cilju: biti pomlad brez boleznih za slovenski narod v njegovem polnem obsegu in v obsegu narodne države. Ne glejte nanjo z nezaupanjem, kakor tolikokrat gledate na mlade ljudi naših dni, češ da so sami izpričniki, da jim za drugega ni, kakor za brezsmiselno življenje, da se pač ne moremo veseliti časov, ko zavlada, saj ne bodo nič drugega kakor gnili sadovi bolne mladosti. Nikar takol Morda ete že sami pozabili, kdaj ete bili mladi, morda hočete preveč in starostna merila porabljate za brezsmiselno, mogoče ste sami užaljeni in ne verjamejte več v nikogar, predvsem pa nikar ne sodite prezdgojaj, da ne boste enojni od iste mladosti, ki ste ji krivični sodniki. Razumem, da ete bili tolikokrat izenačeni nad sedanjo mladino, toda njen greh in nesmiel in bil od mladosti, ampak starost ete je prezdgojaj in zločinski približa la mlademu cvetu in ga zamorila. Zakaj pa ga ni-emo bolj varovali, zakaj smo mu preiskovali srce in obisti v nekih namišljenih strahovih, ki je vendar rabil predvsem sončne toplotne dobrih ljudi in ljubeznivega naravnavanja k božji luči. Od samega analiziranja in operacij mlad cvet lahko prezdgojaj umre. Kdo je kriv? Věrujmo raje v mladino! Zavarujmo jo pred zlom starih grešnikov in bodimo ji srčno dobri. Mladost ete po svoji naravi

hrepni za dobrim človekom, ki ji je bolj oče kakor tiran, bolj mati kakor pa mačeha. Věrujete posebno v mladino na bregovih Bistrice, ki bi rada ohranila svojo mladost brezmadežno, ki bi bila rada veseli up svojega rodu in vsa verna.

Mladine, ki se je svojemu ljudstvu odtujila — po čigavi krivdi? — imamo dovolj, preveč. Ni ji do lepote slovenske zemlje in ne do ljubezni narodove preteklosti, čudna daleč je od vsega kar je slovenskemu ljudstvu sveto in dragoceno. Toda mladina, ki vam to knjigo poklanja, bi bila rada, drugačna, v resnici boljša. Od blizu gleda bolečine in radoči svojega ljudstva, z očeti je sama mučena in z materami sama nesrečna, ko bi jim vendar tako rada preskrbela boljših časov. Ne, ta mladina ni brezskrbna. Vprašujoče se ozira po pokrajinah, kjer še ni bilo dovolj kulturnega napredka, preplašena sledi tučevemu poseganju po naših pravicah, odločno sovraži narodno nezavednost in plašljivost. S etrahom opazuje naše narodne grehe in v delu se hoče pripraviti, da jih popravlja, ne-kaj že sedaj, še več pa pozneje. Toda posebna lastnost mladosti je, da zna navdušeno ljubiti. Tudi ta mladina ljubi. Kaka ljubi našo pesem in knjigo, kako hvaležno in navdušeno slavi naše narodne velike in njihovo dragoceno delo, kako se oklepa zemlje in njene vesele in žalostne zgodovine, da bi se iz nje za bodočnost prav živeti naučila. Mladina na bregovih Bistrice ljubi svoja polja in grintovec, se razveseli ob cerkvenih na gričih in ob znamenjih ob poti. Rada bi vedno ostala do mučenstva zvesta globoki misli, ki ji jo je veliki Evangelist oznanil in na sebi razodel v tako živi luči: v službi narodovega blaga. Seveda je ljubezen mladine do svojega rodu včasih res še mlada, jecljava, nerodna in nemirna, iskrena je vedno. Hinaščine in računanja na dobiček ne pozna. Boji se trenutka, ko bi bila zapeljana v ekušnjava, da svoja sveta čuvstva nosi naprodaj. Topla prosi Boga, da bi tega nikdar ne doživela, saj se zaveda, da bi bila v tistem hipu že stara in malo vredna. Mladina, ki se je v »Bistrici« 25 let vzgajala, je

bila vedno označena po svoji veliki bližini vsemu, kar je slovenskega v najlepšem pomenu besede: njeno delo to dokazuje in kakor zgled nam je lahko vsem. Take mladine si želimo povsod.

Mladina na bregovih Bistrice nam je še posebej draga zaradi svoje iskrene želje, da bi bila verna. Od svoje matere se je naučila, da je lepo biti z Bogom. Od svojega očeta je zvedela, da mu je bila vera opora v težkih dneh. Od svojega ljudstva je slišala, da mu je bila vera kakor hrbenica in kakor balzam. Cerkvice, samo iz Limbarske gore jih je videla najmanj 60 hkrati, so ji razodevale skrivnost slovenske zgodovine. Med kulturnimi delavci svojega kraja je našla polno vernih in več duhovnikov. Mlado srce pa ji je ne-prestano klicalo, naj stopa k oltarju božjemu, k Bogu, ki razveseljuje njeno mladost. Zato je ta mladina tudi k Bogu našla. Ali verjame, da zelo spoštuje duhovnike, ki so ji bili res tudi dobri. Mladino, ki je na bregovih Bistrice delala srebrno vrsto let, ete našli navdušeno za vse, kar bi vero narodu moglo ohranjati. Ti mladi ljudje so odklanjali vsako »tuo učnost«, ki naj bi oskrnjala mladost in jo Bogu trgala iz rok. Ta mladina ete ne lovi za načeli, pač pa po svojih močeh hoče živeti in delati po načelih katoliške vere. Ob svojem jubileju je slovesno zatrdila, da hoče iz vere misliti, govoriti in delati, iz vere ustvarjati iz vere rasti h Kristusu v Cerkvi. Tedaj je tudi storila svoje mladosti vredno dejanje: napolnila je obhajilno mizo, e hvaležno mislijo za nazo in z za-upno prošnjo za naprej. Taki mladine ete veselili. Slovenska mladina, ki v šoli Boga zvesta ostaja, etokrat pozdravljena!

Ni več skrivnost, kdo stopa pred nas e to knjigo. Tisti, ki so nam najdražji. Ali ne bomo z veseljem, da z navdušenjem sprejeli njihovega daru? Ali ne bomo z navdušenjem postali njihovi prijatelji, dobri ljudje, za katerimi iščemo?

Mladina na bregovih Bistrice, pozdravljena!

Dr. V. F.

Varčno

prati se pravi:

perilo zaupati Schichtovemu ter-
pentinovemu milu, ki se močno peni.
Blaga pena Schichtovega terpentino-
vega mila prodre globoko v tkanino
in prizanesljivo odstrani vso nesnago.

**SCHICHTOVO
TERPENTINOVLO MILO**
pere bleščeče belo!

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 9. februarja: Apolonija, devica muče-
nica; Ciril Aleksandrijski, škof.

Petek, 10. februarja: Školastika, devica muče-
nica; Sotera, devica mučenica.

Novi grobovi

† V Dev. Mar. v Polju je umrla ga. Marija Primc. Pogreb bo danes ob 3 popoldne izpred župnijske cerkve na pokopališču. Naj v miru počiva! Zaljučnim naše sožalje!

† V Kočevju je pretekli terek mirno v Go-
spodu zaspala ga. Amalija Koritnik raj. Hof-
man, vdova po trgovcu in posestniku. Doživela je
67 let. Pokopali jo bodo danes ob 3 popoldne na
župnem pokopališču v Kočevju. Naj ji sveti večna
luč! Zaljučnim naše skreno sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Napredoval je v čin
peh. stotnika II. razr. poročnik Branko Vila; za
vet. poročnika je imenovan Leo Rigler, diplomir-
ani veterinar in voj. drž. gojence; upokojeni so
geodetski polkovnik Alojz Markovič, nižji voj.
uradnik I. razr. topniško-tehnične stroke Ivan Po-
lji in peh. stotnik I. razr. Mirko Gavrič, obenem
so prevedeni v rezervno; preveden je v topniško-
tehnično stroko rezervni inž. poročnik Jaromir
Hanuš. — Odlikovani so z redom jugosl. krone pe-
tega razr. peh. stotnik I. razr. Mirko Gavrič, z re-
dom sv. Save tretjega razr. geodetski polkovnik
Alojz Markovič in z redom sv. Save petega razr.
nižji voj. uradnik I. razr. ekonomske stroke Emil
Belobradič. Prednavedeni so oproščeni plačanja
takse.

Iz banovinske službe

Zdravnik volonter dr. Mal Miran je postavljen
za banovinskega uradniškega pripravnika v VIII.
pol. skupini in za zdravnika združenih barjanskih
občin s sedežem na Igu. Inž. Malerič Joža pri ko-
misiji za agrarne operacije v Ljubljani je postavljen
za banovinskega agrarnega pristava v VIII.
pol. skupini. Žigosač Wernig Rajko pri oddelku za
kontrolno mer pri okrajnem načelnstvu v Ljubljani je
napredoval v žigosača IX. pol. skupine in bil do-
deljen postaji za žigosanje elektroštevcev pri Drž.
tehnični srednji šoli v Ljubljani. Za zvanika II.
pol. skupine je napredoval Čučnik Anton v Drž.
bolnišnici za ženske holecze v Ljubljani.

Premešeni so bili: zdravnik združene zdrav-
stvene občine Sodražica dr. Stierl Karel za zdrav-
nika združene zdravstvene občine Vrhnika s sede-
žem na Vrhniki; sestra pomočnica zdravstvenega
doma v Celju Kleinachrodt-Čretnik Zvonika na
drž. solsko polikliniko v Ljubljani; banovinska
uradniška pripravnica Bezenšek Alojzija od
zdravstvenega doma v Lukovici k zdravstvenemu
domu v Mariboru. — Sprejeta je bila ostavka na
banovinsko službo, ki jo je dal zdravnik združene
zdravstvene občine Vrhnika dr. Hönlmann Alfonz.

Huda nesreča na železnici

Brežice, 8. febr.

Danes zjutraj se je po prihodu prvega osebn-
nega vlaka na novi progi Sevnica—Št. Janž zgo-
dila na postaji Tržišče železniška nesreča, katere
žrtve je postala 16letna Vahovar Marija iz 2gvr
v občini Šmarjeta na Dolenjskem. Le izrednemu

Kaj pravite?

Včeraj smo odhajali devetdesetletnico
Prešernove smrti. Ali ne bi kazalo za to pri-
lošču vprizoriti tudi v našem narodnem gleda-
lišču, posebno v teh dneh, ko se končuje v
njem takoimenovani slovenski gledališki
teden, kaj malega s čemer bi se spomnili Pre-
šernove smrti, zlasti še, če imamo nalašč za
tako priliko napisan dramatični prizor »V
Emaus« Ivana Preglja, ki ga je napisal
za 75letnico Prešernove smrti in kaže ravno
njegov pogreb. Tedaj ni bil igran ta prizor,
sedaj zopet ne, in zdi se, da bo prišel čas
zanj resnično šele ob stoletnici. Če ne v Dra-
mi, ki ta dan igra veseloigro ne domačega iz-
vora »Hollywood«, pa morda vsaj v našem
radiu, če je prizor seveda namenjen za radij-
sko igranje. Bilo bi pa pietetno in lepo in tudi
primerno, kaj pravite?

Po državi

• Prvi poljski parnik v našem pristanišču. V
splitsko pristanišče je priplula tovorna motorna
ladja »Levante« iz poljskega pristanišča Gdinje. To
je prva tovorna ladja pod poljsko zastavo, ki je
priplula v splitsko pristanišče. Ladja ima 4000
ton in je last poljske »Orient« linije. V Splitu je
ladja »Levante« izkrcala razno blago in nato od-
plula proti Grški. Zdi se, da bo poljska »Orient«
linija upostavila redno morskoro progo Gdinja—
Jadran—Orient.

• Huda nesreča na morju. Pred dnevi je div-
jal po severnem delu Jadrana hud vihar. Prista-

niško poveljstvo v Šibeniku je zvedelo, da se je
zgodila huda nesreča blizu Dugega otoka. Neka
tihotapska ladja je bila na odprtem morju, ko
je nastal vihar. Valovi so ladjo prevrnili in so po
dosedanjih vesteh trije ljudje utonili.

• Nov moderni most čez Savo pri Brodu. V
kratkem bo prišla v Slavonski Brod posebna ko-
misija ministarstva za gradbo, da pregleda teren,
kjer bi se zgradil nov moderni most čez Savo, ki
bi vezal Slavonijo in Bosanski Brod. Sedanji most
je bil zgrajen leta 1889, in ne odgovarja več svo-
jim potrebam, posebno odkar se je razvil avto-
mobilski promet. Veliki avtomobili sploh ne mo-
rejo čez most. Načrt za most že delajo. Stal bo
v bližini sedanjega mostu. Poučeni krogi trdijo,
da bodo most začeli čimprej graditi.

• Demonstracije trgovskih nameštencev v Su-
botici. V ponedeljek po šestih zvečer so trg.
nameštenci pred nekaterimi trgovinami demon-
strirali, ker lastniki posameznih trgovin niso hoteli
zapreti svojih trgovin ob šestih. Subotički trgovci
so se namreč pred kratkim sporazumeli, da bodo
pozimi zapirali trgovine ob 6 in ne ob 7 zvečer.
Ta sporazum je večina trgovcev izvajala, samo
nekateri niso hoteli o tem nič slišati. Zato se je
v ponedeljek zvečer okrog 200 trgovskih name-
štencev zbralo pred trgovino »Grand Magazine«
bratov Litman, kjer so hoteli s silo zapreti trgo-
vino. Na poziv lastnika trgovine je policija de-
monstrante razgnala. Malo pozneje so se demon-
stranti zbrali pred neko drugo trgovino, pa jih
je tudi tam policija razgnala.

• S krompom se je polila. Vzgojiteljica Marija
Lovkovič v Zagrebu se je po neprevidnosti polila
z vrelo vodo in dobila hude opekline po glavi in
rokah. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer pa zdrav-
niki nimajo dosti upanja, da bi ostala pri življenju.

• Pijanec prekinil telefonsko zvezo. V Subo-
tici je pretekli ponedeljek popoldne prišel na
glavno pošto pijan fant. Šel je v brzojavno dvo-
rano, kjer se je začel kregati z uradniki. Preden
je odšel, je razbil omaro, kjer so električne varo-
valke, in pobral vse varovalke, tako da je bila
prekinjena električna zveza s poštno zgradbo. Za-
radi tega je bila prekinjena tudi brzojavna in tele-
fonska zveza s Subotico, dokler monterji niso po-
pravili škodo. Poleg tega je bila vsa poštna zgrad-
ba brez električne razsvetljave. Zvečer okrog de-
setih se je fant vrnil na pošto in razbil signalni
zvonec na vratih, ki je imel zvezo z brzojavnim
oddelkom. Stranke vso noč niso mogle oddajati
brzojav, ker zvonec ni funkcioniral. Poštno
ravnateljstvo je zadevo naznanilo policiji, ki sedaj
išče mladega pijanca.

• Iz gostilne v zapor. Mizarjski mojster Josip
Antolič v Zagrebu je popilval v neki gostilni. Ker
je nadlegoval druge goste in je tudi razbil nekaj
gostilniške opreme, so poklicali policijskega stra-
žnika, ki je pijanega mizarja odvedel na policijo.
Tam so ga ugotovili, da Antoliča policija že delj
časa išče zaradi ponedelja.

• Harakiri varanega moža. Delavec Mahmud
Salković v Kraljevu je zvedel, da ga njegova žena
vara z nekim prijateljem. Ta vest ga je tako pre-
zvela, da si je z nožem prerezal trebuh. Sicer so
ga takoj spravili v bolnišnico, vendar pa je kmalu
podlegel strašnim ranam.

• Ukradeni denar zakopala. Služkinja Angela
Sečič v Zagrebu je naznanila policiji, da ji je ne-
kdo ukradel 5200 dinarjev, ves njen prihranjeni
denar. Sum je padel na brezposelno služkinjo
23letno Anko Šišljarevič, ki je tatvino priznala
in povedala, da je denar zakopala na dvorišču
neke hiše, kjer ga je policija res našla.

• Pol milijona poveril. Somborska policija
je aretirala uglednega strojnega ključavničarja
Daniela Knezića in njegovo ženo. Knezi je v teku
enega leta ogoljufal žitno tvrdko Oskar Adler v
Somboru za več kakor pol milijona dinarjev. Kne-
zi je nakupoval žito za to tvrdko, ponarejal števil-
ne podpise kmetov na sklepih in na ta način dy-
gal denar. Dosej so ugotovili štirideset slučajev
ponarejanja podpisov, na katere je dvignil nad
450.000 dinarjev. Tvrdka Adler je imela v Sveto-
zarju Miletiću, kjer je doma Knezi, skladišče s
pšenico v vrednosti 150.000 dinarjev. Tudi ta pše-
nica je izginila. Pri obračunu je oddal Knezi samo
100.000 dinarjev. Knezi priznava krivdo in se za-
govarja, da je imel stalno nesrečo pri svojih špe-
kulacijah.

• Lastno dete vrgel na dvorišče. V Somboru
je 30letni obrtnik Keresztes Gyula, ki se je po-
gosto opijal, prišel zvečer pijan domov in začel
razbijati, kar mu je prišlo pod roke. Lotil bi se
tudi svoje žene, kar so pa hišni stanovanjci pre-
prečili. Pijanec je nato vzel svojega štiriletnega
otroka, ki je ležal v postelji, in ga vrgel na dvo-
rišče. Sosedje so hitro pobrali otroka in ga nesli
v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil.

• Samomor policijskega nadstražnika. V Bje-
lovaru se je s službenim samokresom ustrelil
mestni policijski nadstražnik Utješinovič. Zapuščena
žena in hčerka.

Potres v Hrvatskem Primorju

Na Sušaku so v noči ob ponedeljku na terek
spet čutili lažji potresni sunki. V drugih primor-
skih krajih in na otoku Krku pa je bil potres
hujši. V Crikvenici je od nedeljskega potresa po-
škodovanih nekaj hiš, med njimi šolsko poslopje.
Tudi v Trzinu in Grižanih je potres poškodoval
hiše. Prebivalstvo v Crikvenici je noč ob poned-
eljku na terek iz strahu pred potresom prebilo

Ljubljana, 9. februarja

Gledališče

Drama. Četrtek, 9. Zene na Niskavuotiju. Red B;
petek, 10. Zaprt. (Gostovanje v Mariboru: Hlapci);
sobota, 11. Upniki — na plani Izven. Znižane cene od
20 din navzdol; nedelja, 12. ob 15 Snegulčica. Izven.
Globoko znižane cene od 14 din navzdol; ob 20: Tri-
deset sekund ljubezni. Izven. Znižane cene od 20 din
navzdol.

Opera. Četrtek, 9. Frasquita. Red Četrtek; petek,
10. Plesni večer skupine Devi Dja. Izven; sobota, 11.
Lohengrin. Red A; nedelja, 12. ob 15 Ančka. Izven.
Znižane cene od 30 din navzdol; ob 20 Tosca. Gosto-
vanje Vere Majdičeve in Josipa Gostiča. Izven.

Radio Ljubljana

Četrtek, 9. febr.: 12 Zborovske pesmi (plošče)
— 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opol-
danski koncert Radijskega orkestra — 14 Napo-
vedi — 18 Sramel »Skrajšek« — 18.40 Sloven-
ščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19
Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 De-
set minut zabave — 20 Ljubljanski pevski jazz-
kvartet — 20.45 Koncert Radijskega orkestra —
22 Napovedi, poročila — 22.15 Kvartet mandolin.

Drugi programi

Četrtek, 9. februarja: Belgrad: 20 Trio — 21
Orgle — 22.15 Kavarna godba. — Zagreb: 20
Beograd — 21. — Varšava: 22.20 Plesna glasba. —
Praga: 19.30 Igra — 21.20 Orkestralni koncert. —
Sofija: 18.45: Čajkovskega VI. simfonija. — Var-
šava: 19 Zabavna glasba — 21 Simfonični koncert
(iz Zakopanov) — Budimpešta: 20 Igra — 21 Sim-
fonični koncert — 22.15 Ciganekski orkester — 23
Orkestralni koncert. — Trst-Milan: 17.15 Vokalni
koncert — 21 Igra — 22.20 Pianino — Rim-Bari:
21 Igra. — Dunaj: 20.10 Plesna glasba. — Berlin:
19 Klasična glasba — 20.10 Orkestralni poncert —
21 Operetna in filmska glasba. — Königsberg:
18.20 Huzarske pesmi — 20.10 Orkestralni koncert.
Lipsko: 20.10 Plesni večer. — Monakovo: 20.10
Radijska revija.

Prireditve in zabave

Odbor Fantovskega odseka Sv. Peter poziva
vse člane, da se udeležijo proslave 20letnice kro-
nanja papeža Pija XI., ki bo drevi ob osmih v
Franciškanjski dvorani. — Odbor.

Bežigradsko prosvetno društvo ima svoj VII.
prosvetni večer v četrtek 9. februarja ob 8 zvečer
v Mavričevi dvorani (poleg kavarnar Majcen na
Tyrševi cesti). Na sporedu je domača fantovska
pesem, deklamacija, »o špiritizmu« predava g. p.
dr. Roman Tominec.

Zanimiv gledališki večer bo v soboto 10. fe-
bruarja v franciškanjski dvorani. Ivan Mrak bo s
svojo igralsko skupino uprizoril tragedijo »Gro-
hars«. Delo je doživelo sredi decembra lani v Cel-
lju pri kretni predstavi velik uspeh. Opozorjamo
na predpodoj vstopnic pri blagajni pred franciš-
kanjsko dvorano dnevno od 10—13.

Predavanja

Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvo-
rana Filharmonije. Drevi ob 20 bo predaval g. di-
rektor A. Bajec o izreki slovenskega knjižnega
jezika. Vstop prost.

Teden roditeljskih večerov za Bežigradom.
Drevi ob 8 predava g. dr. Lavo Čermelj »O na-
rodnosti vzgoji«. Vstop prost.

Zenski odsek Šentpeterske prosvete ima dan-
es ob 3 popoldne v društveni dvorani predava-
nje o pranju.

Opozorjamo na današnje predavanje Socialno
ekonomskega instituta v Ljubljani, ki bo ob 20 v
dvorani Delavske zbornice. Predava glavni tajnik
Delavske zbornice g. Filip Uratnik o temi: »Letni
prirastek prebivalstva v Sloveniji in Jugoslaviji in
njegova porazdelitev na poedine poklice«.

Sestanki

Dor Glasbe Matice ima drevi ob 20
važno vaju vsa mešana zborstva.

Dekliški krožek Ljubljana-mesto! Drevi ob 8
bo zopet redni sestanek v Vzajemni zavarovalnici.
FO šiška. Drevi ob 20 je v franciškanjski dvo-
rani zborovanje vseh ljubljanskih fantovskih od-
sekov. Ker je udeležba za vse člane obvezna, od-
pade redni fantovski sestanek!

Podporno društvo na I. drž. real. gimnaziji v
Ljubljani ima svoj redni občni zbor 16. februarja
ob 18 v zbornici zavoda v Vegovi ulici.

Redni občni zbor krajev. odbora Aero-kluba
»Naša krila« v Ljubljani ba 9. februarja ob 20 v
prostorih Auto-kluba, Kongresni trg.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva 1;
mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Viš.

zunaj hiš. Na Krku so najbolj čutili potres v Do-
brinju, Omiljuju in Njivicah. V vseh teh treh
mestih so številne hiše poškodovane. Potres se je
ponovil v ponedeljek 30 minut pred polnočjo.
Sledilo je še 18 slabših sunkov. Prebivalstvo je
bilo vso noč na prostem, ker se je balo spati v
hišah. Neka hiša je tako poškodovana, da se bo
najbrž podrla. Po nekaterih hišah so razpokali zi-
dovi in se podrli stropi. Potresne sunke spremlja
močno podzemeljsko bobnenje.

Anekdota

Slavni angleški državnik Pitt starejši je stu-
diral v Oxfordu. Ko je postal državni svetnik, je
obiskal Oxford in vsi so hoteli, da se mu poklo-
nijo in priporočijo, ker je sedaj on podeljeval
lepe službe.

Po stari navadi se je moral minister najprej
udeležiti službe božje. Pridigar, duhovit človek,
si je izbral za moto svojega govora iz sv. Jona
6, 9: »Med nami je deček, ki ima pet ječ-
menovih hlebov in dve ribi, pa kaj je to za nas,
ki nas je toliko.«

»Oče, ali naj že nesem na oder?«

Ljubljana

Ljubljanska gostišča v l. 1938

Mnogokateri Ljubljančane bo zanimalo poročilo, kako in kaj je z ljubljanskimi gostišči, ali kakor je zadruga gostilničarjev izkovala umetni izraz z »gostinskimi obrati«, o katerih gre po vsej državi in še čez meje sloves, da so izvršna in na višini, toda da jih je mnogo preveč. Resnica je malo drugačna. Z ozirom na število prebivalcev, ki jih je sedaj v veliki Ljubljani 86.000, je število gostišč v Ljubljani zmerno, a čimer pa ni rečeno, da jih je premalo. Konkurenca med gostilnami je sedaj v Ljubljani tako ostra, da se gostilničarska zadruga, še bolj pa obrtni odesk mestnega sveta, zelo nerada odločita, preden izdajo novo koncepcijo. Nekatera gostišča, gostilne in kavarne, pa tudi manjši obrati zelo težko uspevajo. So tudi nekateri večji obrati, ki se bore za obstoj.

Konec leta 1938 smo imeli v Ljubljani 23 takih lokalov, ki zaslužijo naslov restavracije. Gostiln je bilo 239, kavarn 14, bufetov 29, krčm in vinotocov 45, 19 ljudskih kuhinj, 7 hotelov, dalje smo imeli 72 pekarn, 74 mlekar in 1172 drugih obratov, ki so prodajali živila. Vse te obratovalnice so mestni zdravniki ter zdravstveni pomočniki mestnega fizikata in tržnega nadzorstva redno pregledovali. Uspeh teh pregledov je bil splošno dober ter so bili pregledniki zadovoljni a higieniskim stanjem v vseh teh obratih. Kjer je bilo kaj narobe ali nepravilno, so lastniki v sporazumu s pregledniki sami skušali odpraviti. To se pravi, da imamo v Ljubljani v veliki večini enažna in čista gostišča, tako da se moreta domačin ali tujec mirno vseliti za enažno mizo ter da je potrežba tudi povsod v redu. Lani so nadzorne oblasti napravile v gostilniških obratih 2069 pregledov, v drugih obratovalnicah živl pa 1842. Bakteriološko oziroma fizikalno preiskavo so napravile pri 15 vzoreh pitne vode in 8330 vzorcih raznih živl. Zdravstveno pa je mestni fizikat pregledal 3575 uslužbencev. Samo trem uslužbencem je bila zaradi jetike preprečena zaposlitev, 17 uslužbencem pa je bila zaradi raznih boleznj zaposlitev preprečena samo začasno. To pomenja, da je ogromna večina gostilniških uslužbencev in uslužbencev v obratih z življi zdrava in za delo sposobna.

V Zabkarjevi vlomilski šoli

Ljubljana, 8. februarja.

Pred tedni smo poročali, da je policija zajela v Ljubljani večjo vlomilsko tolpo, ki je zagrešila nešteto vlomov po Ljubljani in katere voditelj je bil neki Zabkar, policiji dobro znan tat in vlomilec, ki je imel pravo šolo v svoji tolpi, namreč šolo za vlomilstvo in tatinstva dejanja. Zabkar in starejši vlomilci so mlajše novince skrbno poučevali, kako mora biti vlomilec predrzen, spreten in zvit in kakšno orodje naj uporablja ob tej ali oni tatinski priliki. Pri tem so Zabkar in njegovi tovariši uporabljali skušnje neke prejšnje vlomilske tolpe, ki je sicer že dolgo za zapahi, ki pa se je na višku svojega delovanja dobesedno industrializirala. Ta tolpa je imela pravo strojno delavnico, kjer so vlomilci na strokovnjaški način izdelovali ponarejene ključke, vitrihe in vlomilsko orodje. Zabkar in njegovi so šli po stopinjah te tolpe, dokler niso bili razkrinkani. Med prijateli Zabkarjevimi tovariši, oziroma učenci je bil tudi neki Ivan P.

P. je že oženjen, čeprav je sorazmerno še zelo mlad. Preiskovalnega sodnika je s prošnjami in obljubami pregovoril, da ga je spustil začasno na prost. To se je zgodilo v torej jutraj. P. se k ženi ni upal in je točno po navodilih svojega učitelja Zabkarja še istega dne, to je v tork popoldne, vlomil v neko stanovanje v Ulici na Grad. Ob bellem dnevu je vdrl kar skozi okno v stanovanje in se najprej splazil v jedilno shrambo. Lastnik stanovanja pa je vlomilski obisk opazil ter prepoznal tatu. Tat je še hitro pobasal klobaso ter skočil skozi okno, nato pa se je prišel divji beg proti Grajski planoti. Vlomilec je tekel, kar je le mogel, toda za njim sta bila lastnik stanovanja in podnajemnik, ki sta bila še hitrejša. Končno sta oba tatu le ujela in ga izročila stražniku. Medtem ko ga je stražnik vodil proti stražnici, je prijati P. naglo odvrzel strokovnjaško izdelan vitrih, ki je očitno iz inventarja Zabkarjeve vlomilske tolpe. P. sicer pravi, da ni nameraval ukrasti nič drugega kakor nekaj jedil, toda sumljivo pa je le, da si je preskrbel vitrih takoj, ko je prišel iz zapora.

I 80 vagonov drobnih granitnih kock bo letos potrebovala mestna občina ljubljanski za tlakovanje raznih ulic in cest in je zato razpisala licitacijo za dobavo tega gradiva na 7. marca 1939. Razpis je po objavljen v »Službenem listu«. Pred kratkim smo poročali, da mestna občina sama prične izdelovati katran, ki ga bo rabila za uredi-

tev cest, danes pa čujemo o izredno veliki nabavki granitnih kock za tlakovanje cest, da iz vsega tega lahko sklepamo, kako si sedanja mestna uprava prizadeva, da čim prej zboljša naše ceste in se naše mesto iznebi prahu in blata prav v kratkem času.

1 Mesto svaka je prišel sedet. Včeraj jutraj je prišel v ljubljansko jetnišnico mladenič, ki se je predstavil za nekega C. P. Tega C. P. je namreč okrajno glavarstvo obsodilo na 12 ur zapora. V jetnišnici so pa mladeniču dejali, naj le gre v celico, hkrati so mu pa povedali, da pravega C. P. prav dobro poznajo. Iz jetnišnice so telefonirali na policijo, ki je zadevo raziskala. Prijeti mladenič je priznal, da mu je v resnici ime Andrej D. in da je svak pravega C. P., pri katerem je brezplačno na hrani in na stanovanju. Svak mu je ukazal oziroma ga prosil, naj gre teh 12 ur mesto njega sedet v jetnišnico. Ta zadevica bo imela neprijetnosti za oba, ker bo moral C. P. svojo kazen v resnici odsedeti in bo odedel še zaradi paragrafa varanja oblasti, prav tako pa bo mladoletni Andrej D. tudi kaznovan.

1 Sumljiv obiskovalec v kleti. Včeraj popoldne je hišnik na Bleiweisovi cesti št. 5 Matija Hren slišal sumljiv ropot v domači kleti. Šel je v klet in tam našel mlajšega človeka, skritega za večjim zabojem. Mož je bil 31 letni A. P., ki se je izvijal nato na policijo, da si je hotel v kleti samo preobleči srajco. Imel pa je samo tisto srajco, ki je bila na njem. Druge ni imel in zato je malo verjetno, da se je nameraval v tuji kleti preobleči. Pač pa so možakarju očitno bolj dišala kolesa in drugi predmeti, ki so bili spravljani v kleti.

1 Polenovka namočena. Fr. Kham, Kongresni trg 8. 1 Tatvine. V restavraciji na Taboru je nekdo ukradel Francu Ostermanu 1000 din vredno aivo zimsko suknjo, par volnenih rokavic in tri ključke. — Iz bolnišnice sbe je v bolnišnici nekdo ukradel Vidu Topelkoviču 1000 din gotovine. — V Vegovi ulici je nekdo ukradel Mariji Štembalovi 300 din vreden ročni voziček.

Maribor

Proslava 17. obletnice papeževga kronanja

bo v nedeljo, 12. februarja, s sledečim sporemom:

Ob jutranjih urah pristopi organizirana katoliška mladina korporativno k sv. obhajilu, ki ga solidarno z drugimi verskimi organizacijami daruje za sv. očeta Pija XI. in njegove vzvišene namene.

Ob 9.15 se zberejo zastopstva cerkvenih in katoliških organizacij z zastavami pred škofijskim dvorcem.

Ob 9.30 slovesni vhod prevz. gospoda škofa v stolno in mestno župnijsko cerkev v spremstvu duhovnikov in zastopstev z zastavami.

Za zastopnike državnih in avtonomnih oblastev ter katoliških organizacij bodo v presbiteriju rezervirani sedeži v klopek.

V cerkvi pridiga in pontifikalna sv. maša kot prošnja in zahvala za vladarstvo Pija XI.

Po sv. maši zahvalna pesem: »Tebe Boga hvalimo.«

Po slovesnosti v cerkvi priredi mariborska katoliška mladina ob 11.45 v dvorani Zadrugne gospodarske banke zunanjo papeško proslavo z naslednjim sporedom:

1. Pevske točke, ki jih izvaja moški zbor: Janez Škroup: Papeževa himna; Jos. Modlmayr: Cerkev Kristusova; V. Vodopivec: »Tu se Petrus.«
2. Dr. Mirko Kejžar: Poziv Pija XI. k složnosti vseh katoličanov v delu za razmah kraljevstva božjega na zemlji.
3. Deklamacija: Pozdrav Piju XI.
4. Drugi govor: Mladina prisega zvestobo svetemu očetu Piju XI.
5. Zaključna beseda.
6. Povsod Boga, zapojejo vsi udeleženci.

Vstopnina prosta za katoliško mladino, dijaštvo in zastopstvo državnih ter avtonomnih oblasti in katoliških organizacij.

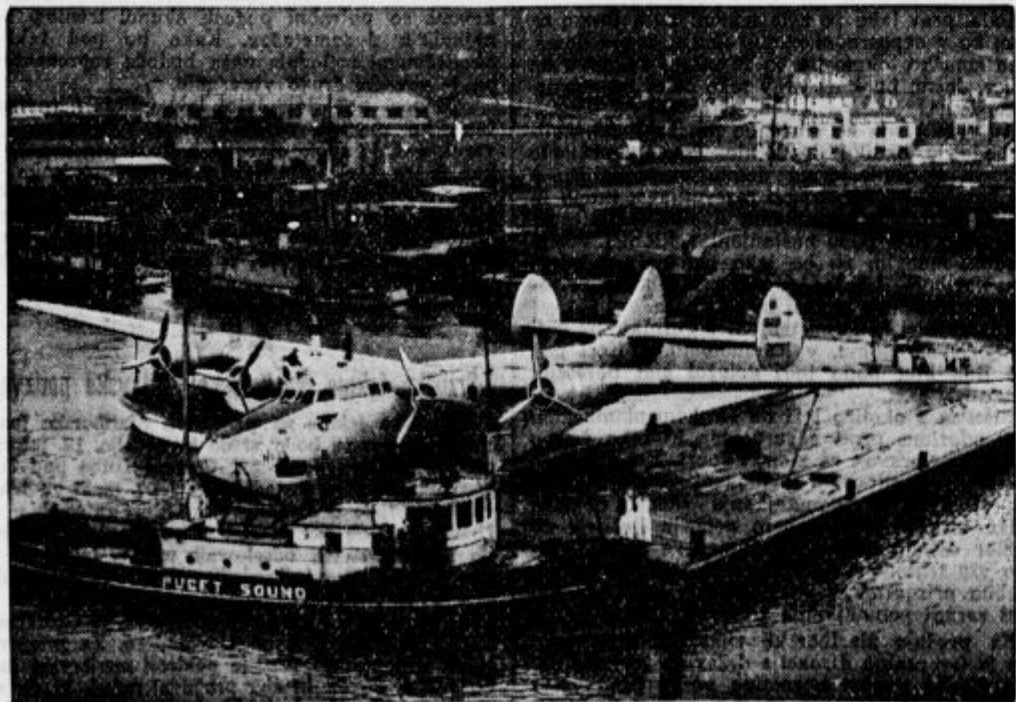
Spored prireditve z besedilom pesmi »Povsod Bog« se bo delil udeležencem pri vstopu v dvorano.

★
m Jutri gostovanje ljubljanske drame. Jutri zvečer gostuje v mariborski gledališču ljubljanska drama s Cankarjevimi »Hlapci«. Ob tej priliki bo Maribor najdostojnejše proslavil Cankarja in najlepše sprejel Ljubljano, ako s svojim obiskom napolni gledališče in prisrčno pozdravi ljubljanske goste.

m Dijaške kongregacije imajo cerkveni sešatek in sicer v soboto 11. februarja ob 18. uri v cerkvi sv. Alojzija pridiga, večernice, priložnost za sv. spoved, v nedeljo, dne 12. t. m. pa istotam ob pol 7. uri sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Udeležba za članstvo obvezna, vabljeni tudi drugi.

m Stalna dekliška Marijina kongregacija vprižori dne 12. februarja ob pol petih popoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. igro »Prisegame. Vstopnina po din 8, 6, 4 in 2.

Najnovejšo ameriško prekoceansko letalo za 75 potnikov, poleg posadke. Po motornem čolnu pred njim moremo primerjati njegovo obsežnost

Kranj

II. akademski večer bo davi v dvorani Ljudskega doma. Govoril bo glavni urednik »Slovenec« dr. Ivan A. h. in: »Liberalizem in njegov vpliv na gospodarstvo«. — Na to zanimivo predavanje so vljudno vabljeni vsi brez izjeme.

»Tisočaki v telovniku«, trojeansko burko bo uprizorilo v soboto, 11. februarja ob 8 zvečer in v nedeljo, 12. februarja ob 4 popoldne Prosvetno društvo v Kranju v dvorani Ljudskega doma.

Domača tekstilna tovarna »Težac« v Kranju, o katere ustanovitvi smo poročali že v božični številki, je začela obratovati. Zaenkrat tovarna še ne obratuje v zelo velikem obsegu, vendar upamo, da bo dobro uspevala, ko je tako srečno prebredla začetne težave. Družba ima precej lep krogu družabnikov in bo v kratkem času zaključila sprejemanje novih družabnikov-solastnikov.

Ptuj

Naraščaj Rdečega križa na državni realni gimnaziji v Ptuj ima 12. februarja t. l. ob 17 v Društvenem domu družabno prireditve. Na sporedu so deklaracije, pevske točke, prizori, skladbe, igra itd. S solo točkami sodelujeta tudi gđ. Jelka Igljevača, članica in solistka mariborskega gledališča, ter g. Marjan Rus, solist zagrebške opere. Sledi prosta zabava. Vstopnina za osebo din 6, za družino din 15. Čisti dobiček je namenjen izključno revnim ptujskim dijakom.

Nesreča. 8 letni školarček Križan Janez iz Kukave, občina Sv. Lovrenca v Slov. goricah, se je domov grede iz šole obesil na avto, s katerega je nato padel in se tako hudo poškodoval po vsem telesu, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Alkohol... 17 letnega posestniškega sina Piška Franca iz Sp. Jablan je v pijanosti in prepiru zadel v hrbet neki posestniški sin.

Prosvetno društvo in Fantovski odesk sporedu, da se Jalenova burka »Lesena peč« ne bo igrala 12. t. m., kakor je bilo v »Slovenec« objavljeno, temveč šele na pustno nedeljo 19. febr. ob 15 v mestnem gledališču.

Beg mikrobov.

Roparski roman? Roparski že, vendar ni romanu ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (baci, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Šaj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zobe. Redna nega zob a Chlorodontom prežene mikrobe iz ust. Toda le stalna nega varuje zobe pokvare. Chlorodont jutraj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanajo zobje zdravi! Domači proizvod.

Celje

c Marijin vitez. Veliki Frančiškovi križarji iz Ljubljane bodo prihodnja nedeljo uprizorili v Celju zgodovinsko dramo »Marijin vitez« (Ljubljana 1610). Predstava se vrši v mestnem gledališču. Za četek ob 4 popoldne. Celjani in okoličani se za njo zelo zanimajo, ker še niso pozabili lanske prireditve Frančiškovih križarjev. — Predprodaja vetopnic je v Slomškovi prodajalni poleg Marijine cerkve. Cene drameke.

c Matija Špeglič — 80 letnik. V nedežo bo obhajal v Gosposki ulici v Celju svojo 80 letnico znani celjski gostilničar in posestnik Matija Špeglič. Kljub visoti starosti je še ves čil in zdrav in ni tako slabega vremena, da ne bi šel pol ure daleč na posestvo svojega zeta g. Ladislava Ropasa v Medlog, kjer vodi še sedaj skoraj vse gospodarstvo. Po vojni je več let služboval pri okrožnem sodišču v Celju. Svoje otroke, sina in štiri hčerke, je vzgojil v strogo krščanskem duhu. Edini sin mu je že kot gimnazijalec umrl. l. 1919 pa ga je zapustila tudi njegova dobra življenjska družica, tako, da je ostal sam. Ob 80 letnici želimo našemu naročniku, da ga Bog ohrani še mnogo let zdravega in srečnega!

c Katoliško prosvetno društvo v Celju želi javnost dobro seznaniti z bratsko čehoslovaško državo in njenimi kulturnimi vrednotami, zato priredi v ponedeljek, 13. februarja skioptično predavanje o Slovaški. Govoril bo prof. g. Jan Šedivy iz Marižora.

c Aeroklub »Naša krilac« v Celju bo imel v petek ob 8 zvečer redni letni občni zbor v Celjskem domu. Člani kluba in prijatelji letalstva vabljeni!

c Za pretepače je stroga kazen! Celjsko okrsodišče je obsodilo 28 letnega zidarskega pomočnika Vinka Leskovška iz Zagreba zaradi pretepa in nevarne telesne poškodbe na 8 mesecev zapora. Leskovšek je lani meseca julija napadel z vilami posestnika Novaka v Zverinaku pri Brežicah in mu prizadel hude poškodbe na glavi. Plačati bo moral tudi stroške v bolnišnici 400 din in še 2000 dinarjev za bolečine Novaku.

c Zanimivosti a celjske gimnazije. Prvo polletje je bilo na celjski realni gimnaziji a klasičnim sporednicami 846 učenecv in 408 učenek. Od teh je izdelalo 807 ali 64,37%, padlo jih je pa 24,56%. To so taki, ki imajo eno ali več slabih ocen. Po § 54 zakona o srednjih šolah je bilo 13 učenecv in učenek zaradi nadpolovične slabe ocene odklonjenih iz zavoda. Med temi je bilo 11 nižješolcev in 2 višješolcev. — Na klasični sporednici je izdelalo 65,21% učenecv in učenek.

c Iz življenja celjskega šahovskega kluba. Osmo kolo glavnega turnirja za leto 1939 je v glavnem končano. Nekaj igralcev je sicer še v zaostanku, vendar pa je večina odigrala predpisane partije. Po osmem kolu je stanje med vodilnimi igralci: Cijan 8 točk, inž. Sajovic 7 in pol, inž. Pipuš in g. Detiček 7 točk, Schneider 4 in pol točke, dr. Pokorn in Grašar pa po 4 točke. V petek, 17. t. m. bo občni zbor ob pol 8 zvečer v Evropi. Klub pripravlja izlet, združen s tekmovanjem v Trst. Prijave sprejema do nadaljnjega goepod Grašar.

c Podružnica SPD priredi drevi ob 8 v risalnici meščanske šole v Celju zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami.

c Družabni klub v Celju se vsem, ki so z darom ali na kakršenkoli drugi način pripomogli k lepemu uspehu prireditve, iskreno zahvaljuje.

c Vince je sladko... V preteklem letu so v Škofji vasi popili približno 500 hl, to je 178 polovnjakov vina, 30 hl vinskega mošta, 16 hl piva in 100 hl jabolčnika.

c Spomenik padlim vojakom. Jeseni bo 10 let, ko so se tudi Vojničani oddolžili spomnu v svetovni vojni padlim vojakom in jim postavili spomenik. Ta spomenik je bil takrat slovesno odkrit in blagoslovljen. manjkala je na spomeniku samo primerna plošča. Slavnostni govornik g. Bonač iz Ljubljane je takrat govoril: »...in ste nagromadili tukaj gomilo kamenja!« Govorilo se je, da se bo plošča kupila pozneje. A ni bilo nič. Zdaj bo kmalu minilo četrto stoletje, ko so nam dragi umirali v vojni vihr. Če se sedaj ne zganemo, ne bo nikoli nič. Spomin že bleđi.

Nova bolnišnica na Jesenicah

O nameravani gradnji nove bolnišnice Bratovske skladišnice je »Slovenec« že pred kratkim poročal. Te dni je bila sklicana izredna krajevna skupščina Bratovske skladišnice na Jesenicah z edino točko, da se obravnava poročilo in predlogi upravnega odbora o gradnji nove bolnišnice. Na tej skupščini je predsednik krajevnega upravnega odbora dr. M. Obersnel podal obširno in izčrpno poročilo a tem problemu. Na podlagi njegovih izjavanj je krajevna skupščina delegatov osvojila sledeče sklepe:

1. Krajevni upravni odbor se pooblašča, da pripravi in urenič gradbeni program za postavitev nove bolnišnice v smislu podanega poročila, da nakupi v ta namen potrebni svet in da najame potrebno posejilo. — Kakor smo že poročali, se smatra za najpripravnije mesto za novo bolnišnico na takozvanem Hrovatovem zemljišču na Plavžu na desni strani potoka Jesenice. Dne 20. dec. 1938 sta lastnika tega zemljišča podpisala obvezno izjavo, da sta pripravljena odstopiti Bratovski skladiščnici približno 16.500 m² sveta po 44 dinarjev za m². Ponudba je obvezna do 15. marca 1939. Nova bolnišnica bi imela 120 do 130 postelj s posebnim paviljonom za nalezljive bolezni. Predvideno bo gradnja veljala okoli 7 milijonov dinarjev. Ta denar se bi deloma dobil z odprodajo zemljišč na Javorniku, deloma pa z večjim posejilom. Okoli 800 tisoč dinarjev pa ima Bratovska skladiščnica likvidnega denarja. Prostor za bolnišnico je tudi čisto v skladu z regulacijskim načrtom mestne občine, kakor ga je predlagal inž. arhitekt Platner Jože in je bil sprejet na občinski seji dne 22. dec. 1938.

2. Prispevek za bolniško blagajno se z veljavnostjo od 1. jan. 1939 poviša od 7% do 8%. KID je pristala na ta povišek, v kolikor pač nja zadeva.

3. Krajevni upravni odbor se pooblašča, da odproda ali zamenja po svojem preudarku zemljiške parcele, ki so last krajevnih Bratovske skladišnice in ki za gradnjo nove bolnišnice ali za kak drugo svrhu bolniškega zavarovanja za zdaj ne pridejo v poštev.

Sklep je bil soglasno sprejet in je pokazal, da a gradnja delavstva na to zadevo popolnoma enotno. Skupščini je prisostvoval tudi ravnatelj Glavne bratovske skladišnice g. Dular, šef-zdravnik Glavne bratovske skladišnice dr. Josip Tičar in rudarski glavar inž. Čučnik.

Gledališče

Četrtek, 9. februarja ob 20: »Na ledeni plošči«. Prvič. Red D.

KULTURNI OBZORNIK

Ob literarnih nagradah mesta Ljubljane

Na devetdeseto obletnico Prešernove smrti je ljubljansko mesto privikar razdelilo literarne nagrade najboljšim knjižnim proizvodom tega leta na področju pesništva, pripovedništva in dramatičnega ustvarjanja. S temi nagradami, ki jih je letos ljubljanski župan dr. Adlešič privikar v zgodovini vpeljal in razdelil, se je glavno mesto Slovenije približalo v kulturni skrbi drugim svetovnim mestom, ki na ta način delujejo plodno za povzdigo domačega leposlovnega ustvarjanja ter priznavajo leposlovnemu delu prav takšno važnost kakor gospodarskim in tehničnim zgradbam ali pa tudi likovnim umetnostim in znanostim, ki so prav tako deležne velike podpore od strani javnih mestnih ustanov. Na Češkoslovaškem ali na Poljskem, da ne imenujem Francije in zapadnega sveta, ima skoraj vsako mesto podobne nagrade, ki jih podeljuje po svojih pravih najrazvitejšim kulturnim delavcem, bodisi samo svojim rojakom, bodisi samo tistim umetnikom, ki delujejo v določenem idejnem pravcu (tako se dajejo na pr. Nobelove nagrade samo umetnikom idealistične smeri!), bodisi najboljšim plodom tistega leta sploh. Pri nas je prvi vpeljal literarne nagrade gosp. ban dr. Natlačen ter so bile lani tudi privikar izplačane, toda ključ, po katerem so se delile nagrade pri banovini, je bil tak, da so se podeljevale samo tistim, ki so za nagrado prosili ter v ta namen predložili določeno število knjig. Tako odlikovana dela pri banovini ne predstavljajo že najboljša dela tistega leta, temveč najboljša dela izmed v nagrado poslanih del. Mesto Ljubljana pa se je postavilo na stališče, da bo skušala nagraditi najboljša dela tega leta zgolj iz imenovanih področij, najboljša dela, ki jih kot taka označi razsodišče, sestavljeno iz predstavnikov mesta in njegovega kulturnega odseka ter predstavnikov pisateljskih organizacij, kakor sta PEN-klub in Pisateljsko društvo. Tako so letošnje razsodišče tvorili kot predsednik univ. prot. dr. Stele, svetnik inspektor prof. Kranjec in gimnazijski direktor v p. Wester, vsi trije kot zastopniki mesta, ter dramaturg Josip Vidmar kot zastopnik PEN-kluba in urednik B. Borko kot zastopnik Društva slovenskih pisateljev. In to razsodišče je izdalo sklep, ki ga je gospod župan dr. Adlešič osvojil ter po njem nagradil na področju pesništva pesniško zbirko dr. Alojzija Gradnika: *Večni studenci*, v pripovedništvu roman *Miška Kranjec: Kapitanovi* ter v dramatičnem udeleževanju dramo dr. S. Cajnkarja: *Potopljeni svet*. — Tako so te knjige označene kot najboljša leposlovna dela leta 1938 ter odlikovana pred drugimi in izbrana izmed drugih kot najpozitivnejši doneski k slovenski leposlovni kulturi lanskega leta.

Miško Kranjec: Kapitanovi

Roman *Miška Kranjec: Kapitanovi* je izdala Slovenska Matica ter predstavlja deseto knjigo tega plodovitega, toda včasih neurejenega in povrsnega pisatelja. Toda prav Kapitanovi pomenjajo pri Kranjcu novo povrnitev k zgolj epiki brez tendenčnega nasilja, ki prejšnja dela precej moči in jim jemlje ceno. Kapitanovi pomeni propast prekmurske kmetije, ki jo zakrivi neutešena sla Age, pravde demone žene na vasi, ter privezanost na zemljo moža Ivana, ki sicer beži od žene, pa ga vabi zemlja in njej žrtvuje svojo osebnost. Sicer je ta povest široka, skoraj 500 strani obširna zgodba o blodnjah Agate, ki nosi plod v sebi in stopa zavestno z drugim v zakon. In ko njen mož spozna prevvaro, gre od nje za nekaj let, med tem pa ona znova izgubila odporno silo in dobi novega nezakonskega otroka prav tedaj, ko se mož na željo starega očeta vrne k zemlji in njej. Pride vojska, živita skupaj, se približujeta in oddaljujeta, imata dva otroka in oba umrjeta, zidata v upanju na nov rod novo hišo in končno vse propade. Mož gre v Ameriko, hčerka zaživi svoje življenje, sin tudi, žena pa odide v starosti na ulico ter se mašuje (t) nad možem, ki prihaja iz Amerike, s tem, da mu odtuji tudi sina. To je vsebina tega romana, ki je pisan s širokim zamahom, s pravo epiko, s pogledom na prekmursko vas, toda brez pravega etičnega oporišča. V njej se kaže velika Kranjeva moč opisovanja in pripovedovanja, čista epika, ki razpleta zgodbe in jih ponavlja, ki pa jih tendenčno ne izkvarja. Kot epično delo našega pripovedništva so Kapitanovi gotovo dobro delo, na poti Kranjevega ustvarjanja pomenijo naravnost prehodno točko v novo, morda pomembnejše ustvarjanje, za slovensko

Revije in časopisi

»Naša domovina.« Počitniška zveza, ali kakor je sedaj njeno uradno ime »Ferijski savez«, izdaja že nekaj let v Belgradu revijo »Naša domovina«, ki je bila včasih prav izvrstno urejevana, saj se spominimo njene slavnostne številke ob 10-letnici svojega obstoja in ki so spisal skoraj izključno le mladi slovenski književniki. Revija je nato nekaj časa zamrla, nato pa pričela ponovno izhajati. Je pač odvisna od dobre volje in agilnosti vsakokratnega vodstva tega združenja. Prejeli smo sedaj prvo številko letošnjega letnika, ki je prav dobro urejena in lepo opremljena s slikami. Zal je vsa napisana samo v srbohrvaščini, po večini tiskana v cirilici, kakor da med člani »Ferijskega saveza« ne bi bilo slovenskih dijakov. Priobčuje pa prav zanimiv članek Ratimirja Stefanovića o »Planici, smučarskem čudežu svetla. Dalje priobčuje še nekaj drugih člankov o zimskem športu in o letopah zime ter nekaj vzgojnih in telesnovzgojnih člankov. Revijo, za katero upamo, da prične priobčevati tudi slovenske članke, zaenkrat toplo priporočamo.

Mladika, št. 2. — Druga številka letošnje Mladike prinaša nadaljevanje uvodne povesti »Trop brez zvoncev«, ki jo piše Janez Jalen. — Sonja Severjeva, avtorica lepih pravljic »Palček Cevlariček« je prispevala »Resnično in bridko zgodbo o sohi sv. Janeza« v Bohinju. — Bogomir Magajna se oglašja s črtico »Carovnice«, Stanko Cajnkar pa z duhovitim modrovanjem »Profesorjeva modrost«. Joža Likovič je napisal povest »Plesalka in škrt«. Pesmi pa so prispevali Vinko Beličič (Ob slovesu) ter Vinko Žitnik (Obris, Jutro, Pomlad, Razgledi), Ivan Campa pa ima ciklus Smučarskih pesmi. — Pod vzglavjem Pisano polje je priobčena iz zapuščine pokojnega Cvelbarja črtica Človek brez ljubezni, Anton Moder nadaljuje prirodoslovno kramljanje o življenju »med njivami in travnikom. Bogat pa je oddelek o novih knjigah, kjer so ocenjene vse letošnje Mohorjeve knjige — redne in izredne. Pod »Dom in družina« je Likovič napisal črtico »Pentikača«, Stefanija Humekova članek »Kaj naj ekuham«, Eliza Skalicky pa nekaj o prtu.

književnost pa so v splošnem širok tekst, vreden upoštevanja in izbire, tudi če koga ostrina odbija. V globlje razumevanje Kranjevega sveta in njegovega pisateljevanja, včasih površnosti in nedoglednosti ter pomanjkanju duhovnih globin, še posebej prav ob Kapitanovih, opozarjam na študijo Antona Vratuša: Svet Miška Kranjca v zadnjem Domu in svetu.

Alojzij Gradnik: Večni studenci

Pesniško zbirko Alojzija Gradnika: *Večni studenci* je v okusni opremi in z lesorezi Božidarja Jakca izdala založba Modra ptica ter pomeni — kakor smo že približali prav v našem listu — enega viškov Gradnikove poezije in eno najuspešnejših pesniških zbirk zadnjega časa. Iz sladostnosti prejšnjih Gradnikovih knjig, iz duhovnih aristokratskih doživljanj ter globokih refleksij, porojenih v svetlih samotah, se Gradnik s to knjigo vrača k zemlji in duhu svojih prednikov ter se krepi po večnih studenih, ki so v dnu vsega in najglobljeja človeškega nehanja. Prvi ciklusi so posvečeni umrli materi, ki ga spremlja vse življenje in ga vabi k sebi in svojemu svetu, tako nekako, kot Cankarjeva mati svojega sina. Misel na večnost se prereza skozi vso zbirko, tudi tedaj, ko mu je motiv čisto realističnega predmetnega značaja. Kako lepa je njegova božična pesem »Sneži, sneži, sneži«, ki ostane za vselej v spominu, kakor tudi lepa ponášitev čeških narodnih! Niso sicer vse pesmi enako dobre, nekatere so preveč hladne in skonstruirane (Smučarjeva molitev), toda osnovna duhovna poteza in melodija ter pristnost dajejo tej zbirki nevsakdanjo pomembnost. Njegov zadnji ciklus »Kmet govori« je sicer v marsikateri pesmi problematičen, dasi govori italijanski kritik Urbani o evropski pomembnosti prav tega cikla, je pa izjema, ponekod čudovito močan (Kmet govori smrti, Stiskalec) ter edinstvena vpesnitev kmečke patriarhalnosti in njene krščanske duhovne vrednosti. — S to knjigo se je Gradnik približal mladim ter postal njihov učitelj.

Stanko Cajnkar: Potopljeni svet

Ta Cajnkarjeva drama, ki je začela izhajati sicer v Domu in svetu leta 1937, je izšla lani pri Novi založbi ter je bila zdaj že igrana v Ljubljani, v Celju in drugod z uspehom, kakor so pisale ocene v našem listu ob priliki uprizoritve in ob priliki izida kot knjižno delo. Zato se nam ne zdi potrebno vnovič navajati vsebino, ki je znana: duhovnik Velmar vidi v Cerkvi neko konservativnost in reakcionarnost ter nesodobnost, zato po hudi, a globoki debati s svojim škofom izstopi iz vrst hierarhijske ter postane posvetovalni veljak, čigar žena je filmska igralka in delničarka tovarne. Toda prav zdaj, ko bi rad socialno pomagal proletariatu, vidi, da more še manj uspeti, dočim žanje velike uspehe po njegovih načrtih Cerkve same. Ko se mu krha zakon ter je na tem, da pade moralno še globlje, ga presune smrt njegove svačinje, ki odkloni njega kot duhovnika tudi v zadnji uri, dočim mu katoliška zvestoba njegove sekretarke oživi njegov »potopljeni svet« in ga vrne Cerkvi. Po svojem izredno lepem jeziku, krepkih dialogih in globokih misli spada ta igra med naše intimne salonske igre, dasi je v bistvu grajena bolj kot novela.

To so po žiriji ljubljanskega mesta izbrane knjige, ki naj predstavljajo najboljše leposlovne knjige lanskega leta. Če pomislimo, da izbira ni bila velika — med pesniškimi knjigami bi morda prišla v poštev Sardenkova »Pesem domov«, med leposlovnimi Jahnova: Cvetkova Cilka, dasi so izšli še Bartolov: Alamut, Mrzelov: Bog v Trbovljah, Velikonjice: Besede, Kresalov: Student Stefan, Novšakovi: Dečki in še kaj, dočim v dramskem ustvarjanju Goljeva: Dobruška in še kaj, moramo pridrži razsodišču — dasi bi morda kdo tehtal s Kapitanovi Cvetkovo Cilko, ki ima svoje lepote in svojo vrednost. Tako je ljubljansko mesto s svojimi literarnimi nagradami postavilo nekaj najvišji kriterij leposlovnih del, kakor postavljajo drugod Akademije. Ko privikar beležimo uspeh nagradencev, samo želimo, da bi leposlovnim nagradam pridružila naša predstolnica tudi nagrade za druga kulturna udeleževanja v znanosti, likovni umetnosti, glazbi itd., kar pa naj bo naloga bodočnosti.

Slede kuharski recepti (M. Remšcar) ter anekdote in smešnice. — Ta številka je tudi bogato ilustrirana z modernimi grafičnimi podobami umetnikov Čerkesova, Brangwyna, Sangerja in Eckemana, o katerih piše pod vzglavjem »Naše slike« dr. Robida. — Revijo izdaja Mohorjeva družba in stane letno 84 din (s krojno prilogo 100 din).

Proteus, ilustriran časopis za poljudno prirodznanstvo, prinaša v 9—10 številki naslednje članke: Pavel Grošelj: Spomini s pola (Napelj in Solfatar, Vezuv). Prof. R. Bačar: Potovanje rib. Dr. M. Rebek: Pomenek o molekuli in atomu. Tilda Herfort: Nema govornica prirode. To bi bili večji članki. Bogat je oddelek »Književne novosti«, kjer piše prof. Hadži o »Zaščiti prirode«, M. Wraber o zdravilnih zeliščih ter o knjigi M. Ahačič: Čuda narave. Več strani je posvečenih pogovorom z bralcem ter drobnim prirodoslovnim vestem. Naročnina znaša letno 50 din, ter časopis, ki se naroča pri Prirodoslovnem društvu v Ljubljani, toplo priporočamo: saj je namenjen vsem — javnosti, domu prav tako kakor šoli.

Mentor, št. 6. Ta naš najboljši dijaški list prinaša v zadnji številki naslednje članke: Fr. Jesenovec: Ob 90 letnici Prešernove smrti. Janko Miklar: Spomini (Režiser). Dr. Joža Lovrenčič: Sprječala Simona Gregoričiča, med katerimi je tudi zanimiv dokument o dušno-pastirski pohvali, ki jo je poslal pesniku škof Golmayer, ter tudi dokumenti, ki pričajo, da je bil Gregoričič že kot kaplan nekaj semestrov vpisan na dunajski univerzi kot klasični filolog. Ivan Campa piše celoletno povest: Poletje, šola in ljubezen. Elbin Boje: Kako sem doživljal Cankarja (spomini na bivanje na Poljskem). A. A. Mladina v boljševičkem raju. Fr. Jesenovec: Govor za Strossmayerjev dan. Fr. Bajd: Jurček se uči fotografiranja. Pesmi so napisali: Karel Mauser, najboljši pesnik letošnjega Mentorja, Mihael Vodeb, Sfinks in Slavko, ki je prispeval duhovito Četrtošolsko gloslo parodijo na Prešernovo gloslo. Bogat je oddelek Nove knjige ter Obzornik in Drobne novice. Letno stane za dijake 30 din, za druge 40, ter se naroča pri izdajatelju Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5.

„Zločin in kazen“ v francoski tujski legiji

Samomor, ki se je po 9 letih izkazal kot „umor iz usmiljenja“

Pariz, 8. februarja 1939.

Pred nekaj dnevi se je v Parizu na policijski stražnici Hospital Saint Louis prijavil neki Frederic Belvens, pogumni in večkrat odlikovani legionar francoske tujske legije. Ne da bi ga kdo kaj vprašal, je kakor bi bruhnilo iz njega, podal izjavo, s katero je pojasnil dogodek, ki je bil devet let zavil v nejasnost. Gre za tragedijo, ki se je odigrala l. 1930 v puščavi Maroka in je bila že zdavnaj pozabljena, ker so takrat oblasti našle zadovoljivo razlago.

V južnem delu francoskega Maroka je samotna postojanka Toudioff, majhna trdnjavnica sredi neskončne puščave, kjer je imela svoj stan četa legionarjev, senegalskih strelcev in »partizanov« (kakor imenujejo beduine, ki so se postavili v službo Francije). Poveljnik čete je bil korporal Monique, ki je prav za prav vsa svoja mlada leta preživel v tej puščavi (Belvens je služil tu 15 let). Monique je v poletju 1930 zbolel na »puščavski boleznik«, ali kakor pravijo legionarji, »bambus ga je udaril«. Vročina, samota, bleščeči pesek, na vse strani od sonca razbeljena, prazna puščava brez slehernega zelenja — vse to je zlo-milo starega vojaka. Postal je otočen, samotarski; kmalu pa se je to mrtvilo izpremenilo v divje razpoloženje, v katerem je po stokrat na dan vpil, da se bo ustrelil. Večkrat je zgrabil za puško, toda grožnje nikoli ni izvedel; vselej mu je puška omahnila in bilo mu je, kakor da se je oddahnul.

Toda stanje se je od dne do dne slabšalo. Monique je čimdalje pogostejše zapadal v besnilo, v katerem se je z vso obupanostjo skušal iznebiti življenja. Slednjič je začel nagovarjati vojaka iz svoje čete Belvensa, ki ju je dolgo službovanje v tujski legiji povezovalo v trdno prijateljstvo, naj ga ustrelji, ko vidi, da se sam ne more. »Belvens,

lepo te prosim, ustrelj me!« ga je prosil; ko mu Belvens ni mogel želje izpolniti, ga je začel rotiti, preklinjati, divjati, da se je Belvensu v resnici že smilil. Taki nastopi so se ponavljali dan za dnem in so bili vedno pogostejši. Belvens se je dolgo upiral navalom svojega predstojnika, v katerem pa je gledal bolj prijatelja. Nekega dne je Monique spet začel tako divjati nad njim in vpiti: »Belvens, uradno ti ukazujem, ustrelj me!« Zvesti legionar se je dolgo upiral, slednjič pa je pogled na skrušenega prijatelja tudi njega zlomil. Ko je Monique padel predenj na kolena in ga s solzami v očeh prosil, naj se ga usmili in mu silil v roke svojo puško, jo je Belvens sprejel in sprožil — ustrelil svojega prijatelja in predstojnika iz njegove puške, ki jo je pustil ob njem. Vojaska oblast je uvedla preiskavo in ugotovila samomor, s tem je bila pa zadeva končana.

Toda Belvensa je kmalu začela peči vest, da je svojemu prijatelju izpolnil prošnjo, s katero ga je nadlegoval v življenjski zloženosti. Iskal je smrti v bojih s puščavskimi plemeni — pa ni hotela priti. Le zaslovel je kot hraber in neustrašen legionar, dobival je priznanja od svojih predstojnikov, nihče pa ni niti slutil, kakšen črv vesti ga žene v smrtno nevarnost. Medtem pa je prišel konec njegove službe. Vrnil se je v Francijo in v Parizu ustanovil majhno trgovino, s katero se je preživljal. Upal je, da bo pozabil — pa ni! V vsakem kotu je videl svojega prijatelja, kako leži mrtev pred njim. Spomin nanj ga je mučil čimdalje bolj in mu vzel ves mir. Pred nekaj dnevi je to razpoloženje prišlo do vrhunca. Sredi ceste, ko je bil pravkar na potu k nekemu svojemu prijatelju, ga je spet pograbilo, planil je na prvo policijsko stražnico in vse povedal. Ko so ga odvedli v vojaške zapore, je bil popolnoma miren in potolažen.

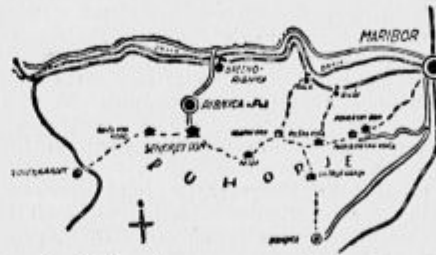
ŠPORT

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu v Curihu
Slovesna otvoritev — Na ledeni ploskvi zastavonoše z zastavami vseh sodelujočih držav

Drž. prvenstvo v Ribnici na Pohorju

Slavnostno okrašena postajna poslopja obeh mariborskih kolodvorov ter onega v Breznem-Ribnici bodo potnikom, ki bodo v začetku marca potovali z železnico po Dravski dolini proti državni meji, naznanjala prireditel državne prvenstva v alpski kombinaciji v okolici Ribnice in Senjorjevega doma na Pohorju.

Dravska dolina in severno pobočje Pohorja

Ribnica na Pohorju (715 m) in Senjorjev dom (1522 m) sta najlažje dostopna iz Dravske doline z izhodiščem v železniški postaji Brezno-Ribnica. Iz Brezna v Ribnico je stalna avtobusna zveza po lepi banovinski cesti, do doma pa je nato še dve uri hoda, prav tako po zelo udobni poti. Proga za slalom bo v neposredni bližini Senjorjevega doma, cilj za smučsko tekmo pa bo 20 minut oddaljen od Ribnice, dočim bo štart prav tako daleč od Senjorjevega doma.

Za stanovanja za goste bo preskrbljeno, kolikor bodo le prilike dopuščale. Nastanjeni bodo predvsem v Senjorjevem domu, opremljenem z vsem komfortom, električno razsvetljavo, mrzlo in toplo vodo, udobnimi sobami, dvema jedilnicama itd. Ostali gostje bodo nastanjeni v Ribnici, Josipdolu itd., mnogim pa bo jako ugodna avtobusna zveza Maribor—Ribnica dovoljevala, da se pripelejo šele v nedeljo jutraj v Maribora.

Tekmovalci bodo nastanjeni v Pesniku, na poti k Senjorjevem domu, v Kamnolomu, v Koči pod Kopo itd., kjer bodo tudi deležni čim največjih ugodnosti.

Ribnica z okolico leži na širokem planinskem sedlu, odprtem proti severu, ter je tako že po svoji legi pripravnica za zimski šport. Ko prihajajo od vseh strani odpovedi tekmovalcev zaradi neugodnega vremena in pomanjkanja snega, pokriva smučska terišča na severnem pobočju Pohorja do 1 meter debela snežna odeja ter se po sporedu vršijo vsa tekmovalja. Zato se ni bati, da bi bilo potrebno prireditel v poslednjem trenutku odpovedati zaradi pomanjkanja snega.

Na prošnjo Mariborske zimske športne podzveze je Generalna direkcija državnih železnic dovolila 50%ni popust normalne vozne cene vsem udeležencem tekmovalja za državno prvenstvo v alpski kombinaciji. Podrobnejša navodila bomo še pravočasno objavili.

Orožnov smuk preko Pohorja

Orožnov smuk preko Pohorja, ki bo v nedeljo, 12. februarja t. l., je po turističnih načelih zamišljeno krmarjenje preko vsega Pohorskega grebena od vzhoda do zahoda kot vsakoletna preizkušnja turnih vozačev. — Tega izleta se lahko udeleži vsakdo, toda Zimsko-sportni odsek Slovenskega planinskega društva v Mariboru kot prireditelj ne prevzame nikakega jamstva in odgovornosti za eventualne poškodbe posameznika, ki bi se mu pripetile, če bi svoje zmognosti precenjeval. — Udeleženci se zberejo dne 11. t. m. zvečer pri Mariborski koči in se pripravijo vodji zleta gospodu Korenu Evaldu in g. Hribarju Borutu, kjer dobe vsa potrebna navodila.

Športni drobci

Zveza dvijih nogometnih klubov v Belgradu šteje 26 članov, kar so ugotovili na zadnji konferenci vodstva te zveze. Sedaj se je ta zveza obrnila na vse sodnike JNZ, ki niso pristopili v sodniški zbor JNZ, da pristopijo v njihove vrste.

Zagrebski nogometaši so sklenili, da se niti eden zagrebski igralec ne bo udeležil treninga, ki ga je sklicala jugoslovanska nogometna zveza za prihodnjo soboto in nedeljo v Belgradu. Ker stoji pred važnimi meddržavnimi nogometnimi tekmami, so potrebni pogosti skupni treningi naših najboljših nogometašev. Kako bo pod takšnimi okoliščinami izgledala naša bodoča reprezentanca, pa je seveda drugo vprašanje.

Bauer, naš dolgoletni lahkoatletski reprezentant, bo zapustil aktivne vrste športnikov. Kot vzrok naveda svojo starost, kajti Bauer ima 33 let, kar je za sprinterja res nekoliko previsoka starost. Svoje mesto bo prepustil mlajšim močem, tako je izjavil. Bauer je zastopal našo državo na olimpijskih igrah in drugih mednarodnih srečanjih v inozemstvu. Bil je odličen tekač na kratke proge.

ZFO

Smučke tekme mariborske fantovske podzveze

Smučke tekme za prvenstvo Mariborske fantovske podzveze se bodo vršile to nedeljo, 12. februarja pri smučarskem domu SK Guštanj-Kotlje pod Uršljo goro. Program je naslednji: ob 7 sv. maša za tekmovalce in ostale udeležence, ob 8 start za smuk z vrha Uršlje gore, ob pol 11 slalom pri smučarskem domu, ob 14 patrolni tek odsekovnih moštev in ob 17 razglasitev rezultatov in razdelitev daril v Društveni dvorani v Guštanju. Tekmovalci naj odpotujejo v Guštanj v soboto s popoldanskim vlakom. Iz Guštajna bo ob 16 skupen odhod na Uršljo goro. Za zmagovalni odsek v patrolnem teku je poklonil mariborski župan dr. Alojzij Juvan krasen prehodni pokal, ki ga dobi v trajno last oni odsek, ki si ga pribori trikrat zapored ali petkrat v presledkih. Podzveza Fantovskih odsekov Maribor.

V Zakopanih navažajo sneg

Vsi narodi pridno trenirajo

Zakopane, 5. februarja.

Žična železnica, ki vodi na vrh Kasprowe, od katerega je start v smuku, je oddaljena od Zakopanega približno 3 km. Zato uporabljajo vsi tekmovalci avtobuse, sanke ali pa taksi za dovoz do dolinske postaje žične železnice. Žična železnica je zgrajena oziroma sestavljena iz dveh delov. To pa zato, ker vodi precej daleč, teren se pa dviga položno navzgor in iz tehničnih razlogov je mnogo boljše, da je žica potegnjena do največ 3 km. Tu pa vodi približno 4 in pol km daleč in drugi del spremeni smer močno na levo. Prestopiti je treba, pa je že bolje tako, kot pa da vozi skozi, pa časovno mnogo dalj. V Chamonixu je n. pr. žična, ki vodi približno 5 km položno navzgor, rabi pa 45 minut, da potegne na vrh. Tu pa vozi vsakokrat po 10 minut in če tekmovalci trenirajo samo pol proge, vedno lahko vstopi od polovice navzgor. Proga za smuk je zaenkrat neuporabna. Mislim to progo, ki je bila predvidena kot tekmovalna FIS proga. Vodi večinoma kar izpod žične železnice in se jo pri vožnji navzgor lahko lepo opazuje. Seveda nič drugega kot pa samo opazuje. Oni, ki so vozili po njej, so to večinoma zelo drago plačali. Tako sem n. pr. danes zvedel, da si je Émile Allais ne samo nastegnil kolo iznad pete, temveč ima tudi zlom kosti. Seveda tega ni kriva organizacija prireditve, ker ne more nič zato, če ni snega dovolj. Proga pa ni ravno preveč težka, če bi bile normalne snežne razmere. Poprečna strmina bo okoli 20 stopinj. Vodi v zgornjem delu po odprtem terenu in preide v drugi tretjini v hitrih zavojih v gozd, nakar gre potem do cilja po gozdu, kjer pa je strmina precej manjša. Toda opisana proga je — kakor rečeno — neuporabna. Za trening je prirejena proga št. 2. To je ista, kot so jo vozili naši alpinisti pred petimi leti. Ni težka, niti dolga, toda sedaj ob pomanjkanju snega je še vedno le obupna. Kamenje kar rožlja pod nogami in smučki vedno dobe na novo kak vgrviran spomin na podplate. Ta proga je sedaj v delu. Delavci dovažajo sneg, zasipajo z njim kamenje, luknje in grmovje in sploh urejajo progo, katere bo najbrž tekmovalna, če ne zapade nov sneg.

Izgleda pa takole: Zgornji del, to je približno 1 in pol km, je popolnoma odprta in se vozi lahko v prostem divjem smuku. Tu se lahko doseže velika brzina. Nato preide v zelo položno strmino — približno 600 m. Zatem sledi nekaka zveržena pot med grmovjem približno 400 m, ki preide v strm kuloar od širine 10 m; ta del vodi do cilja v dolžini približno 1 in pol km. Od tu dalje je izsekana in izkopana popolnoma nova proga, ki je namenjena samo izletnikom, ker je zelo položna in se za tekmo ne bo uporabila. Vodi skozi po gozdu in je prepovedana za vsako drugo vožnjo (za konjsko vprego, sani).

Trening za slalom na Kasprowi — Italijani, Nemci in Norvežani na delu

Ker manjka snega na progah za smuk in se vsem tekmovalcem smilijo smučki, zato vse trenirajo na severni strmini Kasprowe (1900 m) slalom. Prvi so bili danes na terenu Italijani. Trenirali jih še vedno Avstrijec Gasperl (ki ima rekord v kilometranju 136 km na uro). Od starih kanonov je v moštvo samo še Chieroni, ki je še vedno mojster. Najboljši bo pa od Italijanov, ki jih je za alpsko kombinacijo 8. Nogler. Je to mlad in majhen deček, ki je pa najhitrejši. Italijani so zavzeli slalom prostor takoj pri žični železnici. Omenim naj, da dobi vsako moštvo kole za slalom, ki je na izredni višini. Italijani vozijo vsi v silnem predklonu in v letos modernem stilu, da obračajo s hitrim preskokom, pri katerem pa pridejo samo zadnji konci smučki od tal. To izgleda nekako tako, kot da brci mula z zadnjimi nogami v zrak. Ta stil ni samo nov in moderen, pač pa tudi zelo koristen, ker razlikuje tempo vožnje od tempa obratov, ki postanejo kljub primoranemu počasnem tempu skozi vrata naravnost bliskoviti. Samo Italijani s temi obrati in s predklonom preveč pretiravajo. Precej so padali, sploh vozijo riskantno.

Poleg Italijanov so se usidrali tudi Nemci. V moštvo so: Will Walch, Albert Pfeifer, Rudi Cranz in Haro Cranz ter Pertsch. Z njimi je tudi Friedel Pfeifer in Seelos Toni. Od tekmovalk pa Cranzova, Resch, Gedl. Opazil sem tudi Helmut Lantschnerja, ki je pa še vedno slab od blesure v Garmischu. Nemci vozijo tudi vsi v modernem stilu, toda dosti bolj sigurno od Italijanov, pa tudi hitrejši. Kar so pokazali danes, je napravilo na vse silen vtis. Sigurna vožnja, silen tempo in malo padcev. Naravnost užitek pa je gledati Walcha, ki vozi kot bi bil iz gumija, odriva v obratih naroblo, komaj vidno od tal, in je izredno siguren. Teren pod njegovimi nogami izgleda kot magnetno polje, ki ga vleče nase. Imeti mora

izreden občutek ravnotežja, ker ima tako mirno vožnjo. Mlajše moči v moštvo imajo sicer silen tempo, pa so manj sigurne od Walcha, ki bo skoraj gotovo odnesel zmago v slalomu. Na terenu je vedno dosti občinstva, ki z zanimanjem opazuje vezbanje tekmovalcev.

Norvežani so prispeli tudi že pred par dnevi (pa samo alpinisti in tekači-skakači pa šele danes) in so se uvrstili na terenu za slalom poleg Nemcev. So to mladi, etasiti, močni fantje, ki zelo kopirajo Nemce in to z uspehom. So zelo gibčni in izgleda, da bodo v kratkem ostra konkurenca Srednjeevropcem. Dekleta, ki so štiri, se poganjajo prav tako pogumno po isti progi kot fantje. Na treningu sem opazil tudi Nilsenovo, ki ima drugo mesto Norveške v tenisu in ki ima vse svetovne rekorde v hitrostnem drsanju dam ter je močna konkurentinja Cranzovi v smuku.

Naprej od Norvežanov sta pa trenirala naša alpinca in tudi na hitro roko poskušala kopirati vse od kraja, kar sta dobrega opazila. Če bi naši tekmovalci vezbali ob takih mojstrih, bi jim postali kmalu enakovredni. V primeru naj navedem Šveda Hansona, ki je bil do sedaj popolnoma neznan. To zimo pa je vezbal skupno z Walchom in ostalimi Arlberžani dva meseca in jih potem vse skupaj tolkel v Ga-Pa na mednarodnem tekmovalstvu.

Francozi danes niso trenirali in tudi ostalih narodov ni bilo opaziti.

Lep napredek Jugoslavije pri svetovnem hokeju prvenstvu

Curih, 6. februarja. Včerajšnja tekma Belgija : Letonska je končala nepričakovano 5:1 za Letonsko. Veliko zaslug za zmago ima Letonski golman, ki je branil svoj gol naravnost akrobatsko. Vsa publika je navijala za Letonce. Ti so danes — kakor so rekli — zaigrali svojo najboljšo tekmo; poleg tega so imeli tudi malo sreče. Mi smo imeli prost dan in smo ga izrabili za trening.

Zvečer smo šli vsi na tekmo Nemčija : Italija, ki je zopet končala neodločno, comite je odločil, da pride Nemčija v finale in igra danes popoldne ob 15 s Čehi.

Tekmo nismo gledali do konca, ker smo morali po končanem drugem delu iti domov spat. Razpoloženje je dobro, za zabavo skrbi posebno naš Toni, ki mi nikoli ne zmanjka dovtipov.

Jugoslavija : Belgija 3:3 (1:2, 0:1, 2:0). Danes smo odigrali svojo četrto tekmo z voljo, elanom in z neko zagrizenostjo, kar do sedaj še nisem opazil pri naših. V prvi tretjini se je po lepi kombinaciji Lombar-Žitnik posrečil prvi gol na svetovnem prvenstvu. To nam je dalo vzpodbude, da smo neprestano napadali na njihov gol in smo premalo pazili na obrambo. Pri isključitvi Pavletiča za 1 minuto, se je posrečilo Belgijcem izenačiti, a takoj na to povisati na 2:1. Tako je končala prva tretjina.

Po deset minutnem odmoru smo zopet nadaljevali v nadi, da izenačimo ali smola je hotela, da je Ice, ki je danes branil neverjetno dobro, kar je vse občinstvo odobravalno z dolgotrajnim aplavzom, vrgele Belgijcu pod lopar in tako so zabili tretji gol. Tako je končala druga tretjina. V tretji tretjini nam ni preostajalo drugo kakor da riskiramo in sicer da dobimo še par golov ali pa da izravnamo. Posrečilo se nam je drugo po lepi kombinaciji Jule—Pavletič—Luce—Pavletič, ki je zabil krasen gol in povisal score na 3:2. Kmalu zatem se zopet nudi prilika za izravnavo ali Eržen ne uspe.

Belgijci napadajo ali naša obramba Tone—Luce in kot tretji Jule razbija vse njihove akcije. V zadnjih sedmih minutah postaja tempo vse hitrejši, končno pobegne Lombar, lepo poda Gogali, ki izenači in s tem postavi končni rezultat.

Občinstvo, ki ga je bilo okoli 300 pozdravlja končni uspeh naših.

Mislím, da je bila ta do sedaj daleko najboljša igra, ki smo jo odigrali v postavi: Rihar-Žitnik-Poganič-Kačič Pavletič, Gregorič Gogala-Lombar-Eržen. rez. Popović.

Popoldne ob 3 sta nastopili Anglija : Madžarska 1:0 (1:0, 0:0, 0:0). Gledalcev okoli 3000. To je bila za nas ena najbolj poučnih tekem. Vodeli smo pravi način obrambe tako rekoč podiranje v kolikor je to dovoljeno. Če bi pri nas neki tako ustavljali nasprotnikov napad, bi bilo izključitev več kakor igre.

Takoj v prvi sekundi se je posrečilo Angliji zabiti gol. Kmalu zatem je bil težko blesiran Madžar. Zelo lepa in za nas poučna igra. V odmoru je nastopila prvakinja v umetnem drsanju gospodična Angela An-

Drsanje: Odličan nastop Palmetove

Na včerajšnjem tekmovalstvu v parihi je zmagal par Bayer : Herberjeva, druga sta brat in sestra Pausin, tretja zopet Nemea. Naš par dr. Schwab : Palmetova je zasedel sedmo mesto, kar je zelo lep uspeh. To je bilo namreč tekmovalstvo za evropsko prvenstvo in je startalo približno 15 parov. Opazili je premoč Nemcev, ki so zasedli kar vseh prvih 6 mest.

Danes je bil propagandni nastop. Največje priznanje so želi ponovno nemški pari Herberjeva : Bayer in Pausinova, ki so morali pred desetletno glavo množico vedno po štrikrat, celo petkrat ponavljati svoj umetniško akrobatski program. V narodni noši ob taktu poskočne polke je nastopila tudi gdč. Sylvia Palme in žela za svoj nastop obilen aplavz. V Zakopanem je kar prijetno čuti zvok domače harmonike in občudovati s ponosom, da smo enakovredni, nastop naših jugoslovanskih moči. Tudi gdč. Palmetova je morala ponovno ponavljati svojo točko.

Omenim naj, da izvrstna organizacija, ki daleč prekaša vse dosedanje FIS-ine, privablja k vsaki prireditvi silne množice občinstva. Pa najsi bodo to skoki (trening) ali pa slalom, ali kaj drugega.

In skakači?

Skakali danes niso daleč, ker je bil sneg zelo slab, bilo je južno. Najdaljši skok ima Marusarž z znakom 72 m. Norvežani še počivajo in jih bomo videli jutri na startu. V ostalem trenirajo večinoma samo Poljaki, ki jih vodi Marusarž, ki je v odlični formi. Tekači pa imajo s smučinami prepreženo vso okolico Zakopan in če bo jutraj dolgo, bodo kmalu tekli kar po travi, kar pa, upajmo, da se ne zgodi.

deres, mislim da je bila to glavna preizkušnja za zvečer.

Po izenačenih igri je ta vlezanimava igra končala z zasluženom zmago Angležev, ki so pa — lahko bi rekli — imeli le malo simpatij od strani gledalcev.

Zvečer ob pol 9 smo gledali do sedaj najbolj zanimivo in najbolj temperamentno igro Češkoslovaka : Švica. Pol ure pred pričetkom igre so bile razprodate že vse vstopnice in z velikim trudom smo se prerinili do za nas rezerviranih mest.

Pred pričetkom igre je napovedovalec apeliral na ljudi, naj se obnašajo športsko, da bo Curih dokazal, da je to mesto, ki je zmnožno izvesti svetovno prvenstvo. Deset minut pred pol 9 so se pojavili Čehi lepo pozdravljeni od občinstva. Ko so se pojavili Švircari se je videlo po šladionu samo švicarske zastavice in začul se je bojni klic »Hopp Schweiz, Hopp Schweiz... vse hitreje in hitreje. Pri igranju švicarske himne je cel stadion, kjer je bilo 15.000 gledalcev, pel, kar je bilo nepopisno.

Igra sama je potekala zelo temperamentno in bojevito in Čehi so se na vso moč trudili, da bi izenačili, bili so v premoči in Haliček je nekajkrat krasno streljal ali golman je sigurno branil svoje svetišče.

V drugi tretjini se je poskušoval najboljši švicarski igralec Bibi Cattini, ki si je zlomil nosno kost. Zaletel se je skupaj z bratom Hansom. Igra je končala z rezultatom 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Sodil je odlično belgijski sodnik Popliment in in poljski sodnik Sachs.

Danes je bilo zbiranje za nadaljne tekmovalstvo.

Včeraj smo se razgovarjali s švicarskimi igralci Torianjem in Cattinom, in smo jih vprašali kakšno mnenje imajo o našem moštvu. Rekli so nam, da je zelo lepo, da smo prišli, ker smo s tem pokazali lepo športno gesto, zavedajoč se, da nismo prišli po lavo-rike, temveč da smo se prišli učiti kako se prav za prav hokej igra. Bibi Toriani je dejal: »Tudi mi smo prvič odnesli iz Chamonixa 33 golov, toda to nas ni potrla, ravno obratno, lotili smo se hokeja z vso vnmemo, in sedaj smo začeli žeti uspehe, katere tudi

vam ne bodo odšli, če se boste z vso resnostjo lotili dela.«

Med drugim kritiko švicarskih listov: Moštvo Jugoslavije se je pokazalo v popolnoma drugi luči kakor v prejšnjih dveh tekmah. Napad je lepo kombiniral, obramba posebej Ice-Žitnik je bila zelo dobra. Popoviču se pozna, da že dalj časa ni drsal. Moštvo se vidi, da je z dvema tekmama in z gledanjem zelo veliko pridobilo, kar je zanje že popoln uspeh. J.

Maršal Blücher napravil samomor

Varšava, 8. febr. Tukajšnji »Illustrowany Kurjer Codzienny« prinaša iz Moskve senzacionalno vest, da je maršal Blücher v zaporu napravil samomor. Kakor znano, je bil Blücher pred nekaj meseci odstavljen kot poveljnik evropske armade v Aziji. Iz Habarovska je bil poklican v Moskvo, kjer so mu v neki vili določili »hišni zapor«, ki tudi po padcu načelnika GPU Ježova ni bil preklancan. Komentarji k tej novici pravijo, da je eno gotovo: da maršal Blücher nikoli več ne bo vstal med živimi, ker ob sedanjem stanju v evropski Rusiji in Stalinovih metodah je tako, da se nihče, o katerem se začne govoriti, da je napravil samomor, ne pojavi več med živimi — pa naj je samomor res napravil sam, ali pa mu je kdo tudi kaj »pomagal«.

Čeha o vožnji »Rallye Monte Carlo« in o naših cestah

Češka udeleženca mednarodne vožnje »Rallye Monte Carlo«, ki pelje tudi skozi Ljubljano, Formanek in Vilvar, sta po povratku v domovino za stopnikom listov povedala svoje vtise e te težke vožnje. Oba pravita, da je bilo v Grčiji, Bolgariji, Jugoslaviji navdušenje prebivalstva v obratnem razmerju s cestami (to se pravi: prebivalstvo zelo navdušeno, ceste pa zelo slabe). Najbolje so se še tekmovalci počutili na Ogrskem, kjer so obmejne formalnosti hitro opravili in bili tudi v Budimpešti dobro sprejeti in postreženi. V Nemčiji je zanimanje za te vožnje zelo upadlo, prav tako v Franciji, kjer letos tudi ni bilo tako strogega pregleda vozov kakor prejšnja leta.

Nov nemški poskus na Nanga-Parbat

Monakovo, 8. febr. V Monakovem so nemški alpinisti sestavili novo ekspedicijo, ki bo tudi letos poskusila priti na vrh gore Nanga-Parbat v himalajskem gorovju. Ekspedicija ba že spomlad od-potovala v Indijo, da poskuša svojo srečo. V njej so skoraj vsi člani lanskoletne ekspedicije, ki jo je vodil Pavel Bauer. On sam pa se letos tega naskoka ne ba udeležil. To je že peta nemška ekspedicija na »sveto gor«. Letošnja je samo poizvedovalna, da na podlagi dosedanjih izkušenj prouči možnost dostopa na dosedaj nedostopni vrh. Njen material bo služil prihodnji ekspediciji, ki bo odšla s edinim ciljem: priti na vrh.

»Kaj — — ali še nisi šla spat, Malka?«

Kardinal o papežu Piju XI.

Nadškof v Florenci, kardinal Della Costa, je svoje letošnje postno pastirsko pismo posvetil krščanski mirovni misli. S krepkimi izrazi oboja tiste, ki s svojimi nauki o plemenih in silij onemogočajo pravi mir. Ob koncu govori o sv. očetu papežu Piju XI. in o njegovih naporih za ohranitev miru; v zadnjem odstavku pa pravi:

»Spomnimo se plemenitega zgleda, ki ga papež Pij XI. daje Cerкви in vsej zemeljski obli — papež, ki je neutrudno gorel za svoj, iz evangelija vzeti program: Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. Namestnik Kristusov, modri učitelj, ljubeči in ljubljani oče, ne pozna na

svojem trnjevem potu nobenega počitka. Čeprav je utrujen delavec, kakor se rad imenuje, vendar stoji vzravnano v vihri dnevnih dogodkov. Globoko potrli delavce, kakor se tudi imenuje, je vendar poln tolažbe z nebes, ki jo ob njegovih jasnih besedah tudi mi občutimo. Z neuklonljivim pogumom se je postavil v službo svojega visokega poslanstva, ki je samo poslanstvo ljubezni in mira. Pojdimo z njim z ljubeznijo kot sinovi in zvesto kot vojaki! Prosimo Boga, da bi nam v čolniju sv. Petra še dolgo ohranil tega izkušnega krmarja, ki je kos širini morja in vihrji vetrovi!«

Dolores Vieser:

46

Podkrnoški gospod

Poslovenil Janez Pucelj

Hiša ob pečini je vendarle tako topla in dobra in blagoslovljena. Večkrat je Alenki, kakor da ne bo prenesla nikdar, da bi zapustila samo drevo pred vrati ali harfo ob steni. Kajti pod tem drevesom jo je poljubil in k zvokom harfe mu je pripevala. — In tu so stopnice, po katerih jo je nesel v hišo, in soba, ki je bila prepolna blaženosti.

Zdi se ji povsem nemogoče misliti, da bi sploh moglo biti življenje, ki bi ga ne oklepala priučno-jočnost ljubljeneja.

Šla bi, ker je on brez nje morda srečnejši — toda ona bo vse pustila pri njem.

Vse njeno življenje ne bo imelo nobenega smisla več. Nikdar več se ne bo krasila e skrito radožeto. Njen smeh ne bo razveseljeval nikogar in solza ji ne bo nihče poljubljaj lile.

Ko bi mogla vsaj tudi srce pustiti tukaj — v kateri izmed erobrnih ekrinj! Našel bi ga kakaga večera in bi moral misliti na svojo ubogo, malo Alenko, ki ga je imela tako rada.

Toda vzeti bo morala srce s seboj in bo sama z njim — sama samecata s svojim vročim srcem —.

Po neki noči, v kateri se je najokala, da je bila trudna in prazna, reče Lenartu, ki je čepel na stopnicah ob oknu in brusil lovski nož:

»Preden pride zima, bi pa res rada še enkrat obiskala očeta.«

»Očeta? Oče se te pač ne bo razveselil.«

Alenka se prime s tresočo se roko naslonjala pri stolu.

»Sem si vprav to mislila — prosila bi jih odpustanja.«

Lenart brusi nekaj časa naprej in grbanči obrvi. Potem jezno sune široki nož v nožnico in reče:

»Tvoj oče vendar ni nič vprašal po tebi.«

Živo zardela odvrne Alenka:

»So pač preponosni za take reči. — Jaz pa bi vendarle rada —.«

»No prav, jo prekine Lenart. »Saj greva po vseh svetih —.«

»Ne, Nartej,« reče Alenka hripavo, »rajši bi šla sama. — Oče — me imajo radi. — Nate bi se modra razjezili — in to bi ne bilo dobro.«

»Ampak, pa moraš iti? Kaj boš imela od tega, če te zapodijo?«

»Oče so že stari,« odvrne Alenka tiho, »morda bodo veseli, da pridem.«

»Če misliš, pa pojdi,« reče Lenart, medtem ko poskuša ostrino lovskega noža. Alenka ga gleda s široko razprtimi očmi, kako vzame velo vejico s čepice in jo z bežnim nasmeškom vtakne za elar nož za merjasec. Seže po plašču, ki visi na jelenovem rogovju, pa Alenka ga prehití, poprime kožuh z obema rokama in si ga podrži zgubane pred prsi.

»Kaj češ že od doma?« vpraša vaa prestrašena. Saj je še skoraj tema.«

»Bo ob osmih v Vetrinju maša za lovce,« odvrne Lenart in ji hoče vzeti plašč iz rok.

Pa Alenka ga drži krepko.

»Ob osmih? Ah, potem je še časa dovolj! Ostani še malo pri meni!« Z razvneto nečestjo se privije k njemu in ga gleda proseč v oči.

Lenart ji položi roko okrog ramen in jo po-boža po lasih.

»Saj si vaa blela, ljubica! Ti je kaj?«

»Nič mi nič, se nasmehne Alenka junaško. Lenart jo poljubi vroče in strastno, veselje pred lovom se mu že kot vročica preliva po krvi.

»Z Bogom, preljuba, Bog te obvari!« Alenka mu ogrne plašč čez rame.

»Ostani zdrav — ostani zdrav, ti, preljubi moj!« šepeta.

Ko pritise Lenart za kljuko, mu zleti še enkrat na prsi in mu sklene roke z vso silo okrog vratu.

»Ljubi Nartej — ljubi Nartej —« beblja in tem se ji premikajo ustnice brezglasno, kakor da mu hočejo povedati vse do smrti sladke besede, ki so jih do zdaj zamolčavale.

»Jokaš, Alenka?« vpraša Lenart. »Saj se po-jutrišnejem že vrnem.«

»Saj — saj, ti se vrneš, preljubi —,« reče Alenka drhteč in ga poljubi čisto rahlo in nežno.

Nato razklene roke od njega in mu da, da odide.

Potem stoji za vrati in prisluškuje njegovim korakom, dokler se ne poizgube doli v veži. Sliši, kako veselo bevska trop lovskih psov, ki nestrpno pozdravljajo gospodarja, in kako vpiljejo hlapei.

Nato se zategne hrup doli po griču.

Brž ko ni ničesar več slišati, razen nekaj surovih glasov lovške pesmi, steče Alenka k oknu in ga odloputne.

More pa ujeti z očmi samo še skrivljenega kmeta, ki gre zadnji in vleče prazna koleca.

Potem gre tja čez v svojo sobo, si sleče modro obleko in se obleče toplo, sivo. Iz kota vzame kosarico, ki si jo je pripravila že snoči, si priveže ruto in tava spet nazaj v Lenartovo sobo.

Tam obstoji sredi sobe in se ogleduje. Jok jo hoče stresli, pa Alenka odrine siloma vse misli od sebe in ravna sama pred sabo, kakor da dela v sanjah. Vzame belo ekojle pero z mize in ga položi v kosarico.

In ko stoji na vratih, se okrene še enkrat, poklekne in napiše s prstom nenkaj šudnih znamenj na tla in šepeta:

»Beli bog naj vedno misli nate, Črni bog naj te pozabi, — Triglav naj zapove vsem svojim dobrim duhovom —«

Tu prekine in zre dolgo časa tja predse. Potem pobriše z roko po tleh in zamrmra nizko sklonjena, mrmra prav tako, kakor si je bila izlo-govala iz knjige:

»Jaz grem, in noter naj pride gospod in kralj Jezus Kristus z vso svojo močjo in lepoto in sveta Gospa —«

Podrsa se nekoliko naprej h križu, ki stoji velik in rjav na mizi. Zmerom se ga je nekam bala. Zdaj pa položi roke na hrastovo ploščo in se oklene s krčevitimi prsti nog Zvečarjevih.

»Gospod Kristus,« zaprosi resnobno, a vendar vaa polna zaupanja, »ti si veliki Bog in jaz sem samo uboga, mala deklica. Zdaj dobro vem, da si me ti izrinil iz njegovega srca — čutim to. — Tudi nočem — biti prav nič žalostna zastran tega — samo, gospod Kristus, ti ga moraš popolnoma, popolnoma osrečiti — elišiš! — Saj bi sicer jaz zastoj odšla!«

Premaga jo bolelost. Glavo položi na mizo in ječi kakor človek, ki umira. Potem naglo vstane in zbeži iz sobe.

Deklam je rekla že snoči, da namerava obiskati očeta. Tako se ne čudi nihče, da tako naglo hiti doli po griču.

Gre proti vzhodu, vedno dalje, vedno dalje — gre noter v gozd, ne da bi se še niti enkrat ozrla nazaj. Nihče je ne sreča. Dan je siv in meglen.

Ko pride pri Grabštajnu do roba gozda, se malce ustraši, zakaj v gostem leščevju, ki ob-roblja gozd, počivata dva rjava jezdeca na prav majhnih, kocastih konjih. Ko zagledata lepo deklíco, pokažeta svoje velike zobe; eden zakliče norčavo besedo v jeziku, ki ga Alenka ne razume — drugi mu pomigne, naj molči.

Večkrat da stari Samo poklicati sredi noči ovčarjevega sina in se pogovarja z njim po več ur, dokler ne zapoje petelin in ne dahne jutrnji veter v ugašajoči ogenj. Govorita o mnogih skriv-nih rečeh, kako je bilo prejšnje čase in kaj vse še se mora spopolniti v prihodnjih, in Ziga, sanjač, pripoveduje o podobah, ki mu jih gledajo široko razprte srebnostne oči.

Ziga ni še prav trideset let star, pa mu doni glas tiho in pridrušeno in so mu blela usta ozka in spačena od trpljenja, ki ga drugi ne morejo premeriti.

Mariborski spomenik kralja Zedinitelja

Prva nagrada: Inž. arh. Černigoj, Maribor
kipar Boris Kalin, Ljubljana

Maribor, 8. februarja.

Danes dopoldne je žirija, ki je izbirala najboljša osnutke za mariborski spomenik blagopojemu kralju Aleksandru I., zaključila svoje delo ter je ob 10 objavila rezultat. Kakor smo že poročali, je dobil odbor za počastitev spomina pokojnega vladarja na svoj razpis 27 osnutkov za regulacijo Trga Svobode in za spomenik. Žirija, obstoječa iz predsednika spomeniškega odbora dr. Frana Lipolda, mariborskega župana dr. Alojzija Juvana, univ. prof. dr. Fr. Steleta iz Ljubljane, upravnika Narodne galerije Janez Zornica iz Ljubljane in inž. arh. Jožeta Jelenc, stavbenika v Mariboru, je v času od 3. do 8. februarja pregledala in proučila osnutke ter je določila, da dobi I. nagrado v znesku 16.000 din osnutek pod geslom »Nova ose, ki sta ga predložila akademski kipar Boris Kalin iz Ljubljane in inž. arh. Jaroslav Černigoj iz Maribora. II. nagrado 12.000 din dobi osnutek pod geslom »Pohode akademskega kiparja Tineta Kosa in prof. inž. arh. Mirka Kosa v Ljubljani. Obe tretji nagradi po 6000 din dobita osnutki »Svoboda«, predložen od akad. kiparja Zdenka Kalina in arh. Franja Kugliča iz Ljubljane ter osnutek pod geslom »131939« akad. kiparja Dragotina Filipoviča iz Zagreba.

Nadalje je žirija sklenila odkupiti po 2500 dinarjev osnutke, predložene pod sledečimi gesli: »Straža«, »8434«, »Osvobojenje 18«, »MCM«, predlaga pa še odboru za postavitve spomenika, da se odkupi za zneski 2500 din osnutka pod gesli »Naka zemlja« in »111«. Žirija predlaga odboru tudi, da se izplača 11 priznanj po 1000 din za osnutke, predložene pod sledečimi gesli: »444«, »1972«, »Zedinitelj J«, »M N 5«, »Jugoslavija«, »357«, »999«, »Slavje«, »Slov. rod«, »Chamaecypariss«, »P. in A. 1«.

Žirija predlaga spomeniški odboru in mestni občini, da s I. oceno nagrajeni načrt v celoti izvedeta.

Spomeniški odbor poziva natečajnike, ki so predložili osnutke pod zgoraj navedenimi gesli, da se izjavijo, če so zadovoljni z odkupom, nakar bo odbor zapečateni kuverte odprl.

Odbor bo priredil v prihodnjih dneh razstavo vseh predloženih osnutkov. Termin razstave bo objavljen. Razstavo bosta aranžirala v eni izmed dvoran v mestnem gradu arh. inž. Černigoj in akad. slikar Mušič.

Tako je zdaj, — mislimo končno veljavno — rešeno mariborsko spomeniško vprašanje brez večjih debat in borb na način, ki bo res zadovoljiv. Univ. prof. dr. Stele nam je izjavil, da so osnutki, ki so vposlani mariborskemu spomeniški odboru, boljši, kakor so osnutki za ljub-

ljanski spomenik. So pa imeli mariborski natečajniki tudi lažjo nalogo, ker so bili prvič vezani na določen prostor, drugič pa je tudi Trg Svobode arhitektonsko bolj posrečen za spomenik, kakor so prostori, ki so na razpolago v Ljubljani.

Najtežje nalogo je predstavljala za projektante regulacija Trga Svobode. Zaradi tega so tudi vsi kiparji napravili svoje osnutke v zvezi z arhitekti. Osnutek kiparja Borisa Kalina in inž. arh. Černigoja, ki je dobil prvo nagrado, je predvsem arhitektonsko posrečeno zadet. Bistvo tega osnutka je izraženo že v geslu »Nova ose. Problem padajoče ravnine je rešil inž. arh. Černigoj s tem, da je razdelil trg na dve ploskvi, ki se v črti bastije delita s stopniščem. Spodnja nižje ležeča ploskev je tlakovana z risbo, ki podčrta tendenco osi. Promenada z Aleksandrovo ceste se podaljša do gradu ter se loči od cestišča z nasadom topolov. Tudi severna terasa se nasproti Jugoslovanskemu trgu zaključi s topoli. Kandelabri na podaljški promenade bodo isti, kakor na promenadi sami, na trgu pa sta dve vrsti dvoranih kandelabrov monumentalne oblike. Važno vlogo ima tudi drog za zastavo z bronastim podstavkom. Toliko glede arhitektonske strani. Spomenik sam je jezdec na konju, postavljen na dva velika stebra. Ima značaj srednjeveških spomenikov ter je vključen v arhitekturo, v kateri stoji. Kip je postavljen v glavni osi prostora v odnos do gradu tako visoko, da se bo za vse poglavitve poglede odražal od neba, kar zahteva barva in bistvo bron, tako da ga ne bo ubijalo temno ozadje grajske strehe. Posebno bo posrečen pogled od strani.

Drugo nagrado sta dobila kipar Tine Kos in prof. inž. Miro Kos. Oba sta predložila vsega skupaj tri osnutke. Vsi trije osnutki so enko dobri zlasti z ozirom na spomenik, ki kaže originalno zamisel in izvedbo. Kos je figuro razgibal ter jo je znal obliči. Slabša je pri teh osnutkih zamisel regulacije. Osnutek kiparja Zdenka Kalina in arh. Franja Kugliča predvideva prizidek v obliki dvočrtnega slavoloka na sredino gradu. Na koncu slavoloka je kip jezdec. Četrty nagrajenec kipar Filipovič je predložil najmočnejšo plastiko, pa nemogočo regulacijo. Na sličnih hribah bolehalo tudi ostali osnutki; ali so imeli arhitekti slabe kiparje, ali pa kiparji slabe arhitekto.

ZFO

Smuške tekme Zveze fantovskih odsekov

1. Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani priredi dne 18. in 19. februarja 1939 smuške tekme v norveški kombinaciji, kot drugi del celotnega tekmovanja za Zvezno smuško prvenstvo.

2. Norveška kombinacija bo izvedena v Kropi, odnosno čez dolino ne bo snega, na Jelovci in sicer:

a) 18. februarja ob 3 popoldne z 15 km v okolici Kropi. Tek bo običajno izbirna tekma za skoke v kombinaciji. Tekmovalo se bo v dveh razredih in bo za oba razreda prog ena in ista. Vsi prvovrstni tekmovalci v smuškem teku, skokih in norveški kombinaciji, so glasom sprejetega pravilnika imenovani v januarjski številki »Dopisov«.

b) 18. februarja ob 2 popoldne skoki za kombinacijo in samostojni skoki.

3. V nedeljo, 19. februarja ob 9 zjutraj bo izvedena, kot samostojna disciplina, smuška štafeta štiri krat deset kilometrov. Stafete morejo postaviti posamezna fantovska okrožja. V primeru prenosa prvenstva na Jelovce, bo tekmovalje štafet odpuščeno.

4. Pravico udeležbe imajo samo člani Zveze fantovskih odsekov.

5. Tekmovalo se bo:

a) za prvenstvo ZFO, za katero se morejo boriti posamezne podzveze s moštv, sestavljenimi iz štirih članov. Vrstni red podzvez bo določilo število točk najboljših štirih članov iz obeh klasičnih disciplin;

b) zmagovalna vrsta prejme prehodni pokal, katerega brani gorenjska fantovska podzveza.

c) za prvaka v smuškem teku ali v skokih se bori vsak posameznik in bode v vsaki disciplini in v vsakem razredu najboljši trije nagrajeni. Nagrajeni bodo tudi prvi trije v kombinaciji.

6. Nagrade:

a) Prvak v vsaki disciplini bo prejel zlato kolajno, prvi v kombinaciji zlato plaketo. Prvak v kombinaciji prejme zlaten pokal, ki jo dobi trajno last, tudi prehodni pokal ministra S. o. j. Drugo mesto v smuškem teku in v skokih bo nagrajeno s srebrnimi kolajnami, drugo v kombinaciji pa s srebrnimi plaketi. Za tretje mesto se bodo razdelile diplome.

Obe prehodni darili preideta v trajno last »o trikrat zaporedni ali petkratni zmagi v posredkih«.

b) Zmagovalci v drugem razredu prejmejo: prvi v smuškem teku in v skokih bronasto kolajno, prvi v kombinaciji bronasto plaketo. Druga in tretja mesta pa diplome.

Najhitrejši tri štafete bodo nagrajene s častnimi darili, katere prejmejo v trajno last.

Ako prejme tekmovalci darilo v kombinaciji, ne more prejeti tudi darila za isto ali slabše mesto v eni izmed posameznih disciplin. Prav tako ne more biti nagrajen tekmovalci za isto mesto iste discipline ali kombinacije v svojem razredu, za katero je bil že nagrajen pri splošni oceni.

7. Ob tej priliki se ne more tekmovalci za naslov ali pod imenom katerega koli športnega društva ali kluba.

8. Fantovski odseki morajo prijaviti svoje tekmovalce Zvezi fantovskih odsekov v Ljubljani do srede dne 15. februarja 1939.

9. Zrehanje nastopnih števk se bo vršilo 18. februarja ob 1 popoldne v Društvenem domu v Kropi. Na sredi mesta pri skokih bodo določena po doseženih uspehih v smuškem teku.

10. Razglas rezultatov in razdelitev nagrad bo 19. februarja ob 4 zvečer v Društvenem domu v Kropi.

11. Tekmovalci bo izpeljani v smislu prav. JZSZ.

12. Tekmovalci izvede Fantovski odsek iz Kropi.

13. Če do 16. februarja ne bi zapadel sneg v dolini, bo 17. februarja v Slovenen obavljen točen razpored skrednega tekmovalstva na Jelovci planoti nad Kropo.

ZDK

Smuške tekme Zveze dekliških krožkov

1. ZDK v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 19. februarja 1939 smuške tekme v kratkem smuku in v 3 km smuškem teku.

2. Tekmovalci bo izvedeno v Kropi: ako pa bi bile snežne razmere v tem kraju neugodne, se bo izvedba tekmovalstva prenesla na bližnjo »Mošensko planino«. Smuk bo ob 11 dop., za tem pa smuški tek.

3. Pravico udeležbe imajo samo članice Dekliških krožkov.

4. Tekmovalo se bo:

a) za prvenstvo posameznice v smuku;

b) za prvenstvo posameznice v smuškem teku.

5. Nagrajena bodo prva tri mesta v vsaki disciplini.

6. Dekliški krožki naj prijavijo svoje tekmovalke do dne 16. februarja 1939, na naslov: ZDK, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6-I.

7. Zrehanje nastopnih števk se bo vršilo dve uri pred pričetkom tekmovalstva. Izžrebani vrstni red bo veljal za obe disciplini isti.

8. Razglasitev uspehov in razdelitev nagrad bo po končani prireditvi v Društvenem domu v Kropi.

9. Tekmovalci bo izvedeno v smislu pravil JZSZ.

10. Kraj in čas zbirališča bo javljen v zadnjih dneh pred tekmovalstvom in se bo razveljavilo po takratnih snežnih prilikah v dolini.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik-šofer mlad, vojašine prost — išče primerno zaposlitev kjerkoli. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1925. (a)

Pisarniška moč

z večletno prakso, s perfektnim znanjem nemške korespondence, išče službo za takoj ali pozneje, event. tudi samo dopolne ali popoldne. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »Korespondentinja«.

Službodobe

Faserja

ki zna gravirati, sprejememo v stalno službo. — Ponudbe na: Zlatarstvo Čajkaš 1 Inhas, Subotica. P. Dobanovska 8. (b)

Zobotehnika

starejšega, poštenega in solidnega, perfektnega in stroki, sprejememo. Mesto stalno in dobro. — Dr. Hajdarovič, Sarajevo. (b)

Pošteno dekle

ki stanuje pri starših, se sprejme za ves dan za pospravljanje parketnih sob, pranje, likanje in v pomoč pri kuhi. Naslov v upravi »Slov.« pod 1929

Prerezovalec

gornjih del čevljarske obrti, izvežban, in spretno pripravljalko za prebijanje okrasov gornjih del (herichterica) — se sprejmeta. — Anton Ješe, Trzin. (b)

Trgovskega pomočnika

ki je vsestransko in temeljito izvežban v vseh strokah mešane trgovine, sprejme že 75 let obstoječa trgovina. — Ponudbe v upravo »Slovenec« pod značko »75« št. 1913. (b)

Denar

Hranilne knjižice 3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD Maribor, Aleksandrova 40

Vnajem

ODDAJO:

Najemnika

na 16 juter pešstva — sprejememo. Nastop takoj. Naslov: Ivan Nagy, vas Boben, Boštanj ob Savi zadnja postaja Sevnica.

SOBE

ODDAJO:

Lepo opremljeno sobo s posebnim vzhodom oddam. Zaloška cesta 109.

Kot sostanovalko

sprejemam šiviljo brezplačno proti odškodnini šivanja. Medvedova ulica št. 22-I. (s)

Prodamo

Pocenili smo vsa zimska oblačila, perilo itd. Presker, Sv. Petra cesta 14. (1)

Šivalni stroji

po najugodnejših cenah, tudi na ugodne mesečne obroke v trgovini

Splošna trg. družba z o. z. St. Vid nad Ljubljano

Rabljene stroje vzamem v račun.

Najboljše domače krmilo

redilno: zmlote in cele bučne kolače dobite v vsaki množini iz zaloge Carl L. Socher, Celje.

Trgovino

na najboljšem prostoru v mestu, takoj prodam. Nizka najemnina. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Odpotovanje« 1926.

la, suha bukovna drva

ca 200 kub. metrov po 80 din za kub. meter feo. Kranj, nudimo. Mlekarska zadruga v Hotavljah

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabljene stroje vzamemo v račun, isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Medarna

Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstno sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev, po najnižji ceni. Na debelo in na drobno.

Posvetva

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele, ozir. posestva, nudi v ugoden nakup: Pristavec Franjo, realit. pisarna, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobrazeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Poizvedbe

V nedeljo zvečer

se je izgubila zlata zapestnica na poti od Zabajaka, Čoljove do Gradišča. Najditelj naj jo odda proti nagradi v Hrenovi št. 6 pri ge. Gril. (r)

Nov izum patentiran!

V pariških laboratorijih so poskusi sijajno izpadli. Izum uvrščen v kategorijo »Produkte de sécurité«. Zaščitni naplesk proti ognju za les in karton (za ladje, lesene stavbe, garaže, skladišča, papirnice, tekstilne tovarne itd.) iz naravnih sredstev. — Produktijski stroški minimalni, proizvajanje enostavno. V inozemstvu največje zanimanje. Iščemo kupca za izkoriščanje. — Vprašanja nasloviti na: M. Viternik, Guštanj, dravska banovina.

V veliki tovarni vagonov sprejemo

več ključavničarjev, dreerjev in elektrovarilcev. Pismene ponudbe poslati na »Propagando« a. d. Beograd, poštni predal 409 pod »1088«

Razpis

»Zavod Čačak« v Čačku potrebuje:

- 1 kontrolorja za fina in elektromehanična dela;
- 1 tehnika z dolgoletno prakso v radiotehniki;
- 3 mehanike za fino mehaniko;
- 4 mehanike-specialiste za slabe toke;
- 1 barvarja-lakirarja.

Vse z daljšo prakso.

Plača po sposobnostih in po sporazumu od 60 do 120 din dnevno, kar se bo ugotovilo s poskušajo. Nastop službe takoj. Vsak kdor pokaže sposobnosti, dobi stalno zaposlenje.

Prijave, kolkovane z 10 din in z oznako »rad po rešenju I. V. br. 23 in 33-38«, naj se pošljejo neposredno na »Zavod Čačak« v Čačku vsaj do 15 febr. 1939 z navedbo kje in koliko časa je kdo delal.

Zahvala

Za lepo uspešno operacijo, ki jo je izvršil dr. Milan Cervinka, primarij in ravnatelj ženske bolnišnice v Novem mestu — se iskreno zahvaljuje

Rožca Šemé

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je umrla predraga žena, mati in sestra, gospa

Marija Primc

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 9. februarja 1939 ob 3 pop. izpred farne cerkve D. M. v Polju na tamkajšnje pokopališče. Dev. Mar. v Polju, dne 7. februarja 1939.

Zalujoči ostali.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je naša mati, tašča, stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Amalija Koritnik roj. Hofman

vdova trgovca in posestnika

danes dne 7. februarja, po dolgi težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 67 let bogu vdano za vedno zapustila.

Pogreb blagopokojne bo danes v četrtek, dne 9. februarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maša zadušnica bo darovana v petek, dne 10. t. m. ob 7 v mestni župni cerkvi.

V Kočevju, dne 7. februarja 1939.

Zalujoči ostali